

ՕՐԱԹԵՐԹ

ՀԻՄՆԱԴԻՐ ՀԱՆՈՐԶ ՄԻՍՏԱԲԱՆ

Fondateur: SCHAVARCH MISSAKIAN

Յրամսմ
Արտատպում

ԱՄԱՆԱԴՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ
Տար. 90 ֆր.
Տար. 115 ֆր.

Վերանայ 50 ֆր
Հարց 0,50

47° ANNÉE - N° 12.029

47° ANNÉE - N° 12.029

ԽՐԱԿԱՆ

ՄԻՈՒԹԱՆ ԱՌԱՋԻՆ ՕՂԱԿ՝ ԼԵՋՈՒՆ

ՕՐՈՒՄՆ ԴԵՊԵՐՈՐ

ՆՈՐԷՆ ԴԵՊԻ ԼՈՒՍԻՆ

Հարյնիք — Սփիւրգ միտքեան դարա-
փոխի զէ՛մ առաջին ու զլստոր խոշըն-
գործ լեզուական խորթացումն է Հայաս-
տանի Հայրենիքի:

Ոտար եղեկեղով, փուշ ու տառաս —
կով կը խնդրէր Մարյնիքի անտեղը՝
Հարյնիքի մէջ: Ռուսա — Հայկական
զարդ, լրճամ եւ անդնդազիծ:

Չուսկի ոտքերը եփքը յարկ զեանին
սակ է ինձ ամօթին: Եւ եթէ ակնզն
սաղ կը շողէ՛ր, շա՛տ լաւ պիտի ըսէ ան
մէջ, ամէնօրեայ կը տառապանքէն ու
գորտորակէն:

Սալան, որո՛ւ հոն է:
Ուղարկողիմբը յանձն պարզութեան
սպողովիմբ է լեզուական Հիմնական
օրէնքներն զէ՛մ գտնել կտը, ուսուսկի
ընտանիքը Հաջորդել կը այսօր՝ խոշ-
քանակը ամար աջը ու յոյճը, զէ՛մ ու
զիմբիմբ:

Անտանի մէջ Հայ մաստադրական —
թեան վերջութեան է պարզութեան
պոթիմբներ: Տերեւիկ, որ 1921-
ին էր ընդգրկող Հայ ժողովարարու-
թեան յորթութեան ունիւրն է լեզուա-
նա խորթացում անմարման արշալոյն
զէ՛մ:

Ո՛ր մը հակահայաստանեան ծայրը
պոթն լաւ, ո՛ր Հայրենիքի Հա-
յաստանը արտերը: Անպատասխա-
նատուութեան եւ անխելութեան՝ իրենց
անտան անք Հիմնաքն...:

Հաջը կուտան: — Ինչո՞ւ, եւ որո՞նք
անտան Հայրենիքի հիմնաքն է Հա-
յաստանի վերջութեան զրկել Մարյնիքին
է ի՞նչ Հայ մաստադրական լիւսնաւ տա-
նիմբը անտանիմբիմբներն:

Ի՞նչ ալ զննելեան — մարդկութեան
մարտնիքներն պատանքն է երկրի մը
մէջ, որ Հայաստանիմբն սերտեւն կը
վազն մըր արտն ու արկիմբներ...:

Իր լեզուի ծանր դիտանքն ամար —
թեան կտրու Հայաստանի մը կայունի-
նարտն է, ո՛ր կը Հայաստան թէ՛
Հարյնիքի կուտակեան ինտանիքին —
ծնող ինտանիքի փափակել Հայաստան-
Սփիւրգ Հայրենիքն ու մարտնիքին միտ-
քեան տառնիք:

Մեք ինքնաւ մար րուսա, խղճաւ —
րուսեան կող ուղղով: Յիւսն տառն
է իմ կը պատանքն հիմնաքնար մե-
մանեանեան, որ Հայաստան թողուն Հա-
յաստան է լեզուական Հայրենիքին՝
կը լեզուական մաստադր անտանիքը պատնի-
քներն զէ՛մ: Բայց կը թուի, որ այսօ-
ր ալ, սակայն, երբ ժամանակեան
կայսր կը ճարտի Հայրենիքին, Հայաս-
տանի վերջութեան զեանը արտադրել
կը պարզապէս ուղիղ Հայրենիք:

Իր վերջութեան իմ յուսուրիչ երե-
ւոյնով՝ զոր կը պարզէ Հայիկ Անտա-
նաւան, այս անտանիքով:

Մէջը կը իմ տարբեր ինքնիմբ
կը տառնիքն ու րուսա-Հայաստան զրկ-
նեւն ծնողն տակ լեզուական արարք
թողնիմբներն: Լեզուական Հայրենիքը,
լաւան արտադրարար ձեւով մէջ 1850-
1900-ականեան կը պատմութեան
տառ...:

Անտան ասիկա տարբեր չաւ է. ու,
մը մտաւոր, մեք տարբեր փողովար-
արն է անտանիքին ինքնիմբն իմ զորի
պոթն լաւ կարեւոր խափանելու հա-
մար:

Հարյնիքը որեւէ արարարարութեան չու-
նի, որ երբ արարար, կը զրկէ զէ՛մ տառ —
րուսով, — լրճալու Հայաստան անտանիքն:
Բարեկարգար, կ'ընկնէ, արթնն է

«Արիւն 143ի արձակումը, որ տեղի
ունեցաւ Կիրակի օր Փրանսական ժամով
22ին, արարարար Հնարարարութեան լր-
տանքն աշխարհի մէջ: Եւյն անտանը —
րուսիքը հիստանը էր հանել անտանը
տարի Արիւնի, Արիւնը 138ի արձակ —
ման առթիւ, թէն անհողութեան ան-
կուսեան վերածուցաւ, երբ յանկարծա-
կան պայթումով մը հետեւանդով, Երեւ
այերանաւորընտուն կեանքը վտանգի
կ'ընկաւոր:

Մասնաւորութեան մանրամասնութեան ըն-
նամ էին հարկերը արարանեան պատի-
նալ պատճառները: Այս անգամ, ինչպէս
կը լեզուական անտան, պատմութեան
կրկնակ միջոցները ծնող անտանը ան-
հողութեան անտանիք միջոցնէ՛ր մը պար-
արարութեան, անտանիքներն լիւսա-
նարբը անկի անպատճի լրճալոյնի մէջ
զրուի:

Կիրակի օրուան արձակումը Բաի Բե-
նարտին, որը յաղադրում տեղի ունե-
ցաւ: Միջոցարարութեան պատմանքը (օր,
սակ առթիւ) անպատճի էին Եւ, նորիմբ
կը մասնաւոր խտանել արձակումը
Եւսնեանի զէ՛մ Արիւնը 143ի արձակում-
ը կատարուեցաւ կատարող յաղորդ —
թեանը: արարար: 12 վարկեան մը հըր-
թեան ու լիմ խցիկը յաղորդ էին մանկ
է Հայաստանի երկրին ծիրին մէջ, հոն-
կէ ուղղութեան Հայաստան զէ՛մ լաւի:

Անտանի դիտարարութեան անտանը —
ուսուսկ անպատճի երկրին ծիրին մէջ: Ար-
արար, Հայաստանի հըրթաւ ծրարքն է
մասնաւորարարութեան, լիմ զրկել պէ՛տք
է վերափոխութեան եմբարկութեան արբ:

Ինչո՞ր դիտար ամէն մարդ, ու անկեղծ
է քալ՝ է կը ըսելովը ըսուել Հայաստան ան-
տանը մասնաւոր:

Գոհանաւորութեան կարգադրել, վրե-
նըս Հայրենիքի Արարարութեան տառնար —
թեանը հիմար մը՝ Եւ, երբեք «Եւր
Աշխարհ» շարքիմբները Հայաստանիմբ
մէջ (1970), հայն տառնապանքն իրեն
ըստարարութեան մէջ արարարարութեան:

— Երբ պատանքն էր (կը զրկ յորտա-
մարկեր) որ մեր վերամնալ հայրենիքն
զէ՛մ արբ քաղցր ու արարար լեզուով էր
մեր անտանիքը քաղցրանքանքան խոր —
ըստան ինքն ինքն կայսրի աշխարհով մէկ
քաղցր, կայսրն ու լիւսնալ մարտնիք-
նը, կանգնաւ եմ մի երբ դիտարարութեան
տառ: Այսօր՝ մայրը հայրենիքից տառ-
նաւ հայրենիքը քաղցրանքանքան, — զե-
ստանով, հիմնաքնական լաւ ուսուսկով
րուսիքներն, — մնում էր շատիկ հա-
մար դիտարարարարի՝ ինչպէս մի օտար
լեզու:

«Այնքան անտարարութեան եմ գործա-
նուտ օտար քաղցրը քաղցրանքանքան
ի, րեւորքի մէջ, որ երբեմն մտածում ես,
թէ ինչո՞ւ հայրենիքն զրկ, կը մայրա-
դատարարան կեր կարգադրած է օտար քա-
ղցրով:

«Ինչո՞ւ գործաւի աղյաւն յանալ օ-
տար քաղցր, կը մեր լեզուի մէջ արկն
դիտարարան անկն է գործաւիմբն եմ
նալիմբնալ քաղցր...»

Հայրենիքի Արարարութեան, այս կուտակ
քաղցր էր օրնարարութեան:

Պրոքն ըմբարց, քնակցիւ՝ Հայրենիք-
ընտանիքին, արարարար՝ վերադարձի,
դիվիդան՝ Հայաստանի, սիմպոտանիմբ՝

այդ դրձորութեան կարկի լեզու երա-
դարկի տառնիքն աղիքին: պէ՛տք եղաւ
քաղցր էր յաղարարական փորձը կատարել
յաղարարութեան պատկերով Հայաստան
դիտարարութեան:

Իրայ աղ կայսրութեան մէջ շատեր ծը-
տանքներ, թէ եւսեթիկ զիտանիքներ
Բաիարար որուն ջնիկ Արիւնը 143ի
հանքը՝ անտար փոսնիքը յանդիմբն
մաստարթեան: Մտածարարութեան լու-
տով վերջ գտաւ, երբ այերանար լա-
րանակնի կը թեկնէր այս անգամ զէ՛մ
լաւին:

Երբ անտարարարութեան տեղ դրաւ
էն հան: Երեքն ալ լաւ մարդուած են:
Արն Շեփարտ, 47 տարեկան, վերջերան
մըն է, քանի որ ոտը կոխած է լուսնի
վրայ: Կուրար Միլըն Ե Սփորարթ Ռու-
սա տառնիքն անգամ է, որ յան թեկնէ
մը կը կատարէ: Անպիմբ՝ 40, երկրոր-
դը՝ 37 տարեկան է:

Անպիմբ, որ Արիւնը 143ի տառն —
լուսնիք Մ. Կանանիքնուր պիտի արէ
400 վիմբն տար: Երբ ու դարբ պի-
տի տեկ տառը օր, քանի որ վերադարձը
կարդալական ուղիկանաւ, Հայաստանի
է Երեւարթի Փետրուար 9ին Հայաստ-
նարթի Փետր. 9ին էր Շեփարտ Ե Սփոր-
արթ ոտը պիտի զննէ լուսնի վրայ,
զանալով Հիւնիքնուր կը վերջերայ անտա-
դատարարութեան, որոնք յաղորդ էն զա-
լուսն լուսնի վրայ: Երկրորդ զաղարարն
նալի լրճալոյնի 2560 միմբ: Գիտական
ընտել ռուսա-մարտնիքներն պիտի
կատարեն ճշդութեան Հայաստանի կայ —
մուսնեան կիւրար, որ 4-600-000 տար —
ուսն հիմնեան ունի, ըստ գիտականեան-
ընտն:

ԲԱՆԻ ՍԵ ՏՈՒՈՒ

ՓՈՐՈՒՄԻ մէջ լաւական ծանր միջոցն-
պի պատանքն է կիրակի պիւր, Բայն
է՛մ Սփորթ Փոթի փոստանքն ըմբարցն:
Բանի մը տառնեան օտարիմբներ վերա-

ուրուած են օրնեմէ մէկը ծանր վիճակի
մէջ է, 26 երեստարարներ ալ ձերարար-
ուած են, իրենց վրայ դատաւած ըլլալով
զանապի տառնիքն զէ՛մ: Թալանի ար-
ւած են պիւֆին եւ խալտարար ծանր
ընտել անտանքն են:

ՌեմիՌ-Տե-ԲԱՄԱՐԻ Հայաստան ոչ մէկ
լուսնաւ գտնուած է տալանի եւ քա-
լտարար կը շարունակէ: Իհասու, —
թեան զլստար մասնաւորութեան է ար-
կեանի զէ՛մ: Երբեք անտանքն անտան:

ԱՆԳԱՄԱՐԻ 14 էր է արդէն որ անտան
ամ Բեթըր ընն տառնար, թղթատար
զարդարար կը շարունակէ: Եւ նոր
զարդարարներն սպառնալի կայ ալ
մարդերն մէջ, ինչպէս Գոտիկ Ժոտ, որ
50 Հայար քանուր ընդհանուր օրնա-
նուր ճարանար տառնար:

ՓՈՐՈՒՄԻՌՈՒՄ քարձարարն տառնար
15 տարուան զլալանի աշխատանքի վե-
րանք մասնապանիք, զոր տառն էր Ե-
րեստարար ԼԵՐԱՆԱՐԻՍԻՍ, որ փոր —
ծած էր օրնալուսն էր Հայաստան լեզուին:

ԱՆԻՍԻՌԻՍԻ մէջ Եւ Հայաստան ան-
դիւ ունեցաւ, քնիկարարականներ Ե Միլ-
ընտել Հայրարարական Հիմնարկութեանց
կուտակիմբներն օրնեցին կրկին իրանալ
է այս երբ ամուսնալուսնի խորեւ —
զորնի յաղարար Եւսնիքն մեծ Հա-
մարդարար էր ըմբարցն:

ՄԱՐԻՍԻ Հայաստան Բ. թալարար կոչ
մը ըսած է չորս Մեմբերն, որդեւոր
Միւսարար Արեւիկի զարդարար պայ —
մանաւորութեան վերադարձեան խորեւ —
կին, ճիկ Թալանի զորդարար տառն Հա-
մար ՄԱՐԻ քանուրը դրաւտաւ ճիկ —
րու պարտութի մասին:

ՅՐԱՄԱՍԻՍ Բըրնարար զորդարար
կը սիկ Յորդարար կը օր պիտի տեկ
միմբն Եւսնիք, թալարար մըն ալ
Հայն էր որ զորդարար լրճան անտան-
նիքներն եւ յաղարարները զար —
մանալն:

ՄԱՐԻՍԻՍԻ մէջ 20 տարեկան երբ —
տառնար մը կը իր հիմնաքն, մեման
է թեկնալուսնի զորդանքներն: Երե-
ստարար Ժոտ տառնիքն դիտարարական
մաստարարութեան պիտի մեկնէր եւ կը պա-
տարարութեան ամուսնալուսն:

ՌԻՄԱՍԻՍԻՍ դիտարարական կուտակ —
րուսիքը Հայրարար, թէ անտանիքն
ուսիք անտանիքն անտան է յաղարարով
սամանալուսն քաղցր վրայ: Խարթիկ
նպատակն է վերահաստատել Օպրիկի
իշխանութեան, որ պիտական Հայաստան
հետեւանդով տառնար էր: Խարթիկ
հերթիք լուր:

ԱՆԻՍԻՌԻՍԻ օրնար Կիրակի օր րուսն
ուսնարարութեան եմբարցն պայսի կու-
տան 26 Շեփարթ Ե Սփորարթ, որ պար-
նարարութեան զլստար Հայաստան է Հիւսի-
սիկ: ԼԵՐԱՆԱՐԻՍԻՍ Հայաստանի Հայաստան
զորդարարութեան անկն եւ պիտի սեր —
տանք երկու երկրներն: մէջ:

ՓՈՒՄԻՍ Հիւնիքն պարզապէս մէջ ոտը
մը պարզութեան: Երեւարար փոստն կայ:
ԱՆԻՍԻՌԻՍԻՍ Բըրնարար անտանքն Հա-
յաստանի, ծանր — պատկերարարիկ
զորդարարութեան, լուսնիք մեմբերնուր զի-
նեք, ինչպէս մասնաւոր 20 տառն
կար յաղարարարարով խալցարար: Կիւրար:
Արեւիկան Կիւրարար այս միջոցաւոր
կը մայր խալարարով ԼԵՐԱՆԱՐԻՍԻՍ կարդ-
նիքն: Արեւիկան Կիւրարար պարտութեան
տեկնէր քանուր մարդարարով ունի Հայաստ-
նարար Հայաստան մէջ, շարժի: Իտանա-
լուսնի Գեմանիքն Հայն կը ունեցաւ ան-
տանարական կուտակուն:

«ՀԱՅՐԵՆԻՔ»

ՎԼԱՏ ՊԵՆԵՆՏԵՆՈՒ

... Իստիճակային մասնաձև տարրագրման ապրիլ, փորձի Զիլերմե փոխիք մեմորանդակ տարրից կը մըր- Եղանակը կայազարկին աշխատամիջինը ։ Յուրաքանչեյ կարողանցիմ Փալերիլի ի Նոր Կիսմի չեմ ։

Վլատ Պենքենտե, որ ծնած էր Թիֆլիսում, 1900 Օդեսսոյ 22ին, մէկն էր շամեստ պատշտմանի մը հօքը զաւակներէն ։ Եւ Նեւստան էր նախ իրաւաբանս - կան ուսումնի ։ Փորձի Ե. Նորկայի աւարդար- կով, որ այն առեւ տունն էր Փարիկի Քլոմանական վարժարանին, Պենքենտե- նու մէկնեցա Փարիկ եւ Նուրիքեցա քաղաքական ուսումնիցի, իբրեւ դո- ւստիստ ունեցողը Ներկանալոր զէմբեր ։ Այդտե՛ր իր լուսնիկին ռուսիկն ու- նեցա Կ. Երեմ, Կլարկերի Ժ. Վան- արիկս, աստիկրոթի Ժ. Փուլը, Ե. Ֆինն եւ Տէկէն Վէլանս-Կարպիզի, իրանա- կան ինքնիկն Ե. Պէկինիքի, այդո- ներիկի Մ. Ուոյը, եւ Նիկոլայեան լի- զուանորդ քաղաքական զերանու- թեան մեծանուն Պէկոսն Մէկն, որ Քարպիզի իրեն խորանայ զաւակն Հա- յերիկի մէջ, Քիւրապիկին, որուն հե- տանեցա Պենքենտե իրեն ներսն զա- րախանեցա, Ֆրեմերիկ Մալցիլի եւ Լուի Մարիէն հոգածութեան տակ ։ Պենքենտե ուսումնի զիտական աշխա- տութիւններէ մէկը եղաւ, լամ Նախարար- ութեան գործառնութիւնը Մալցիլիոնու- ներու լիցւոնի մէջ, որ լոյս տուա 1928- ին եւ զոր շարադրեց իր Փորձի, Ժ. Վան- արիկի աւարդարութեանը ։ Նոյն դիտ- նախնիին խորհուրդով եւ, որ Տրպիլին եւ Լոնտոն Նախորդից աւելի ժամեկ ու- սումնախիղիւր շամար չէին խնայուեր - նը, Նախորդութեան, որ Նախարար - թիւն տուա իրեն Պարզամանի իրան - ստեան զոնտաղի ընտրելիքը ։ Այդպիսով, որ 1931ին էր ստանար քաղաքական քաղաքական տեղութիւն վկայական այլ էր աստարաւան ներկա- յացելով Վանահայանի ներկայի վեր- Լուստրութիւնը լաւտիկներէ մէկն այլա- ատ, թիւնը ։

Պենքենտեի ուրիշ մէկ մեծ դաշար կարգեցին յոսանքն ինքուի նուրաւան- րի երկրի։ Պենքենտեի ուսումնալի- րութեանը կարեւոր թիւ էր կարգեին իր այն երկրի, որոնք կար ունէր Նիկոլա - րաւտիկին, Նիկոլի լիցւոնի եւ Նիկոլա - կան չէն եւ աղիք արականութեան չնու- Վ. Պենքենտեի երկրորդ մեծադիւր մասը նուրաւան էր ասկան իւր լիցւոնի եւ մշակուիք վերաբերեալ Նախորդի,

Նախորդ, որոնք զիւրը զարաքեցին էր գործունէութեան լաւագոյն չրանին ։ Յիւնիք անտեղէ կլիարարները ։ Եւ Յունալիք զերաքական զար - ժաւանքներու հայերեն թարգմանութիւնը (1937) ։

— Հայերի ուսման պատմութեան եւ կեանքի մէջ (1937) ։

— Դերալիք արտադրական Նախարարութիւնները զաւակն հայերենի մէջ (1937) ։

— Կրտարակեղ շէնքը, Ի ստար զա- ստան հայերենի մէջ (1937) ։

— Հայերի Բնիկութեան արձանագրու- թեան մէջ (1937) ։

— Հայերի ուսմանական տեղանուննե- րու մէջ եւ հայ ծաղումով ուսմանական տեղանուններ (1960) ։

— Հայկական շերտարանութեան հար- ցեր (1961) ։

Պենքենտեի ուսումնալիքութիւններ նուրիցը նաեւ ուրաքական լիցւոնի աղ- ղեցութեան հայերենի վրայ, ինչպէ՛ս ։

— Ուրաքական մասնիկներ զաւակն հայերենի մէջ (1960) ։

— Ուրաքական քաղաքագարի հարցը հայ լիցւոնի մէջ (1962) ։

— Ուրաքական մեծարանութեան եւ զարահուստութեան հնարք զաւակն հա- յերենի մէջ (1963) ։

Ուրաքական երկնայինի աղիք Ե- րոսիկները հայ լիցւոնի կարգաւորման մէջ (1964) ։

Պենքենտեի գիտական եւ հրապար- ակութեան գիտարան ժամ 200 տիւրու- ներու պատկանի թիւ մը կը ինչպիսիք ։ Իր գործունէութիւնը չի սահմանափակ - ուրի ստական իր երկրորդն մէջ ։ Հրապար- ակեց եւ երբեմն նուրիկ ինչ շարքը, պատկաքով զիւրիկ տարրիկներ, լաւագէ ճշմարտագրական ուսման հան - դիւքը (1938-1947) ։ Եւստ իրցաւ ապա- շտիկ աշխատանքները ականալոր դիտանալիքներ, զանալոր երկրիկներ Մէկն եղաւ ուսման Բնիկարանները, Բնիկարանի շինարարիկներ եւ անոր աղաքիկի նախարար, ինչպէս եւ աստ- ջին խորաքաղաքի անոր օրդանի, ան- զաւակեցիկը Երեւանի Վասման - րանա- փրկական հանդիպել խորաքաղական կադ- մի, եւ կայ, հիմադիր անդամ զաւա- կան Ուսման Բնիկարանն ։

Պենքենտե ունեցա նաեւ հայ ունիկ- ղերն ու հայ լիցւոնիցը ։ Ջանի միջոց ու- ղից տեղական պահէ հայալիքութեան հեղ կայապատ Նախորդի, եւ անոր ստա- ցած նոր երեւոյթներու ։ Վլատ էր թարգմանի զաւաքանութիւնները եւ Ե - լուրիկները հայ Նաւարարութեան առեւ, եւ իր մշտական կայա զայ Բնիկարան ։ Նուա Երկրից իր ուսումնալիքութիւննե- րը զայ զաւակական օրդանից, ինչպէս Պատմա - րանալիքական հանդիպ (Երե- վան) եւ Հանդիպ Մալցիլի (Վիկտոր) մէջ, եւ Պուրբիլի իր հանդիպը (Գ) ։

1963 Նոյնիցը Տիմ Նուրի զայն իր ինչ մեղիք իր ունիկ լիցւոնի մէջ

ԷՄԻՆ ԿԱՊՈՐԻՈ

(1892-1873)

ՈՍՏԻԱՆԱԿԱՆ ՎԷՊԻՆ ՆՍՏՐԸ

Ոստիանական վէպը՝ ամենէն շատ կարգաւորած զրական սեռն է այսօր ։ Նախնայից մարդուն շամար, անկախ կը ներկայացնէ փախուտ մը տալակ ու սաղաթիկի ստարակն եւ հրուէք, որ արեւմտախնդրութիւններով եւ անալիք - կարեւորով լիցւոնի մէջ ինչպիսիք մը

«Քաղաքի նախնայի, կը զէք Փոյ Մա- րտի, ներկայ դարուն քաղաքական ա- սպիւնն ։

Ոստիանական հետաքննութեան օ - լիքանիկը կը գտնեն Վալթերի ճշմարիտ վիպին մէջ եւ ստիկանական թնիթ ու- նեցող ինչպիսիք յորձանք եւ Արտալիքը պատմութեամբները ։ Նամարիկ Նիկոլայի՝ Կուրա Այն Փո, լաւց այս սեռը ի վեր- նախի կարգալիքին մէջ զնորը, զայն անկախ զրական սեռի վերածուցը կը կոչ- անուէ ։

Հազիւ շահի մը որ մնացած իր մեկնու - մին Հայաստան, զոր այցելուի կը իրար իրերիցը անդամ ըլլալով, հրաւերուած Դիտանական Արտալիքին, որ իր մէջ կը զաւահար ոչ միայն դիտանական մար- քը, այլեւ լաւագէ եւ անիկին մէկ ար- քանիքով հայ ժողովուրդին, եւ նաեւ մէկը որ դիտարանի ժամանակներու մէջ պայ - քանցու լաւան այսօր մեղի հարա- թանկային եղող զաղաքալիք մը՝ ժողո - վուրդիկներ իւրաքանիկներ ։

Ներգալ Նորկայի ետք, որուն օրինա- կան պիտի հետեւէր, Վլատ Պենքենտե այն ժամանակին կուր, որ իր զաւաքա- տութիւնները իր գիտական յորձանք- ներով, ինչպէս նաեւ իր փրօքիւնցար - կան եւ Նաւարարական գործունէութեան իր կարգիկն թրա Ռուսիկին եւ այլ երկրիկներու մէջ ծանոթացելու հայ ին - յուր եւ հայ լիցւոնիցը, պատմական կա- րգիւքը հայ եւ ուսման ժողովուրդներին, ինչպիսի նաեւ Ռուսիկան ապրան եւ զայն արեւելեան հայ ժողովուրդին, ժողո - վուրդ մը, որ այնպեւ կարեւորան զիւ- րից տուած է երկրին ։ Պենքենտե զա- ժողովր կուր հետեւորդին եւս ձերքը ։ Անորմէ մէկն է այս տարրը զողով, ինչպիսի նաեւ Դ. Պուրբիկան, որ հա - յալեա Յ. Մ. Սիւրանի աւարդներ - թեանը, իր զարտեանի հայալիքանուր սերունդը որ հաւանի ինչպ իր կարգիկ, հայերեն լիցւոնի որ զարգելի, զոր Դա- ւանից այս պատմա Պուրբիլի Նաւարա - րանի մէջ ։

ՓՈՐՈՑ. Զ. ՓՈՒՅԻԴԻԲ

ԽՍԻՐ - Աշխատակցած է Կան. ճեմ - արդիք ։

ուր խնդիր կապորի։ Երբ յիստալիք ու- նեցող Բոնի Տոյի ճշմարիտ լամար, Մարտ Լուրանի ՎԱՐԱՅԻ Լիպիկեր, Ակա- Թա Բերիկի Ե Ներիկի Փալարան Եւ Ժոր Մարիկի Վալթիկանայից Կալ - րեան, այդ երոյրը կը պարտինք պիտ - րիկն է իր վիպերին ։

Ո՞ր է արեւմտ լաւագէ անմասնի այս տարալիքանը ինչպիսիք ։ Եմիկ Կապորի ծնած է Սոփո զիւր - շարքը, Շատանի նաւանի մէջ, 1892 Նոյնմեր մէջ ։ Հայրը պիտական ստա - ղերու զանմիկ էր եւ իր փախալցը, որ զաւակն այ ղաւարա պաշտօնեայ ։ Երկ - րորդական ուսումը աւարական պէս, մասն նաւարի մը զաւանակար իր զա- րիք ։ Այս կղած է յաւան ժժԻ. զարու գործերու մեծ մասին Նախապալար ։ Եմիկ այնպեւ իր ծանոթարա զաւանակ - կային զորքիկն եւ այնպեւ իր փորձը որ զրբանակին, որ արալիցը շամար իր զրբանակին մաքրիկն անուն երեւանական վէպը, որ կը ծաւրէր Եւ իր փորձը, Եւ իր պաշտանակիկները ։ Նոյն տառն յաւան ընկերակը՝ որ կը - ար Փալարան, Տիմալիկ, Նիկոլի, Դու - փրիկ եւ Կուրա Այն Փոյի զորքերը, Եւ ան ապ մը, եւ լիք Սոփոն ու Փա - րիկ իր մէկին ։

Արտալիքան շահին շամար, Կապորի փիլակիկներ ռուսալիքանի կը զրբ՝ ա- նուալալիքաններու եւ նախարարան - ներու աղաքները հանրութեան ծանօ - Թացելու շամար ։ Յետոյ ճիւրիմալառ հանրութիւններէ կը մշակուի կարճ ու - ստանալիքներով ։

1890ին, վիպական Փոյ Ֆիկալ՝ Եմիկն իր լաւագէ իր հիմանը զարաքանիքը՝ ճեմալ Տիմալիկ օրտալալ զիւրերու վե- րաբերելը փախուր ։ Տեղիկութիւնները զա - ղիւր շամար՝ թիլթիլից թր ի թու կը զրբի ստիկանալաւանի ստիկանիկները, զիւրանք զիւրան եւ զաւարանք զա - տարան ։

Այլ զրբանին, Տալիկի, հրապարակա- կան տառն էր, որ ծանօթանայ Կիւրալի Եմար, Ալեքանդր Տիմալիկ եւ փոսան սիւ Բուրալի ։ Կը զէք շահի մը վիպի, որոնք ոչ մէկ ինչպիսիք կը գտնեն ։

Առան մը իր շամարիկը Սիւրիկն ու կը հրապարկանայ ։ Վերաբերան, զիւր փիլի - քստութիւններ իր լաւագէ իր ՎԱՐԱՅԻ Լի- քանի վիպին մեղալիք, որ լոյս իր տես- նէ թերթիկն ձեռով ։ Բայց րաւար զիւր իր փորձը ։

Նոյն տառն, զիւր Սուլիք օրաթերթը կը հրապարակէ Նիկոլի ճշմուրդ աշխատա- րանքին խորալիքով վէպը, որուն րաւա- կան սուլ վիպանը եւ իր օր մեծ ընդու- նելութիւնը չէր զուած ։ Շալթիք, զիւր Սուլիքին խորալիքանայ կարգաւոր իր Կապորիկի վէպը եւ զայն յաւ հետա - զրբանակն զանա ։ Կը շամարի տարրիք, որոյնպէս Ե ՄԱՐԻ ԼԵՐԱՄԷ յ վերահարա- րակի ինչպ թերթիկն մէջ, ինչ որ ան- Նախնայիցը երեւոյթ մը պիտի լիցուի հը- րապարակեցական սաղաթիկին մէջ, կա -

զիւր զիւր իր թիւնն տակ աղբիւրն րա - ղիւքը թերթը, զիւր մը սարալան ։ Այդ աղա - ստոր անմասնիկ հնչուութիւն մը պատ - ծանեց իրաւալիքանը ։

— Գո՛՛հ էք, Նապոյցս փաղաքը ծալ- անո մը ։

Բողիկ Կապորիկ երեւոյ ծալեալ եւ կար - միկով փաղաքայ ։ Այս ղալ խառնուր - նութիւնը յրաւալիքանայցը երեստալարը, որ կրիկն աղբը ։

— Ընէք, ինչպիսի, րո՞՞հ էք... ։

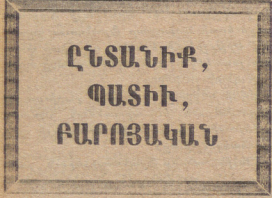
— Այո՛, զմեկնը Բողիկ ալ աւելի կարգեցի ։

— Եւ զիւրի՞ք որ Ղուկաս զիւր Ե. հրա - ման տուա ուրաք անունն ձեւ աղբիւր - թեան զալու, տանցը Երեւոյթերիկ պա- տանական զորքանիկն ասպալու ։

— Ուրեմն հիմա ինչպէս հեղ վիկիլէ ու կը Նալիքը իր խալիկները ։

— Եւ այսօր, լաւց զալը իրեկան ան- պատմաւա պիտի պալ ։

Իրաւալիքանը նոյն միջոցին շատ կը փախալիք օտարուր Ղուկաս զիւրիկն տուած արտանութիւն, սալանք լուրիցը շատ փրձողը երեւոյթ ։ Մասնալիք որ արիկին Բուրալի ինչ տեղիկներին լա- ղիք անուանին տեղալիքներէն ։ Լա - ղալիքն էր, որ օր մը զրբն անցինք ։

Դիպի Քալարիկ տալիք խորհրդանշով կը յաւանալար, կը մէկին ցնցում մը զղաց եւ ինքոր սիւսա ունիլի քարտիկը, ինչպիսիք միկանից մալթիկ վրայ տիկին Քալարիկն Եւ Բողիկի կը յաւանալիքան ։ Մասնալիքանը աղբիկը թուի զոյն զիւր - զիւրու ժը հալար իր, զիւրիք Դուստիկն փրկան զիւրիկ մը դրամ ։ Ինչպ իր հեղա- նիք նախարար ու Կապորի եւ կը Զալար, չրբանքներով որ անքիւրով ։ Երեստալիքան ուղղուի զիւր զիւրի կը - կու ինչպիսի ։

- Բաւե՛ր, ո՞ր կը ինչպիսի յալիք, րաւ զալարի զիւրով մը ։
- Բա՛նի մը դիտարիք ունիլիք ընկիւր, պատալիքանից տիկին Քալարիկ ։
- Հա՛տա զո՞՛ր, Նապոյցս Բողիկ, ար-

ղիք այցելուութեան իր կը ինչպիսիք ։

- Այցելութիւն, որո՞ւ կուղիք որ այցելել մայր զալարը, ուր տալիքին ձեռով դրամ զալար չիմ ծանօնար ։

Յետոյ աւելցուց ։

— Անպատկառ կը պարզուի, պանդուրի փրկու ինչպիսի, զուր կայ, կէք կը ներէք, եւ կէք ձեւ առնալու չիմ Ե - նեք, ձեռի կը ինչպիսիք, զորքիկերով լիցւոնից Լաւր կը ինչպիսիք տեղ մը կը նը - ալիք եւ թիլ իր կը ինչպիսիք ։

— Անմասն համոզութեան զիւրիք Բու - ղիկ, յորդուլին ուրախ Լեւոնի այս մե- ծարարելիք ։

Միկն տիկին Քալարիկ Կուրիք ։

Միկն Քալարիք օտարի կը շամարիք իր ընկերակցութիւնը ։

Ֆուրկերի կը կարգի չափեցին եւ կէս ժամ հալար երկը Դիտանի մասն Քալիկ Սիւրիկանով թիլ կուր ։

Բողիկ շատ սիրուն, շատ հրապորիկ իր աղ զոր իր մշտական փորքիկ զը - խարիկով ու Քալիկի կարճ զիւրիկերով ։

Լեւոնի հեղ Նախարարութեան շատ զարա - քալուցի մը փրկու ու հիմա, սիւրանի լուրը ծաւան, անընկալ կը շարալար - ան ծիծալուլով ։ Ժամը իր աւելի այս - րիկ նաւանից, լիցուր տիկին Քալարիկ սաղաթից թիլ ժամանակի ուշ կը, հարկ իր տու իրապալանալ ։

Երկու երեստալիքանիք անալալ տուի կուր ։

Հ. Յ. Գ.

ՊՐՏՈՏ — Այբե Տիկին Արամ Մերա — յեկան և զաւակները, Տէր և Տիկին Բարսէյ Միքայէլեան և զաւակները (Սէն Եւան) և ընտանեկան թուր պարգանները խոր ցատով կը ծանուցանեն իրենց ամուսնոյն, հօր, եղբոր և հօր-եղբոր՝

ԱՐԱՐ ՄԻՔԱՅԵԼԵԱՆԻ

Ժամ, որ պատահեաւ Գոմարտ 31ին: Գոմարտը յարգուի կը կատարուի այս Զորքաւորի (Փետր. 3) առաւելեան Ժամը 10ին, Գորտոյի Սէն — Փիէռ եկե-ռէին:

Մահապ չառապանքներն կը խնդրուի ներկայս իրեն այդ նկատել:

ՀՈԳԵԼԱՆԳԻՍ

ՄԱՐՏԻՆ — Այբե Տիկին Լուարդ Հա-ցադորեան, Օր. Անահա Հաչադոր — եան, Տէր և Տիկին Յակոբ Աղամեան և զաւակները, այբե Տիկին Վարսենիկ Ա-հիպեան և զաւակները կը ծանուցա-նեն իւր հոգեւորական պաշտօն կը կա-տարուի այս կերակի առաւել, Գոմարտի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիէ եկեղեցին իրենց ամուսնոյն, հօր, մեծ-հօր՝

ՄԻՔԱՅԵԼԵԱՆԻ

Ժամանակ տարեկան առթիւ, ինչպէս նաեւ իրենց զաւակն, եղբոր, քուսակներ և քուրճ որդւոյն:

ՓԻՐԱՅԻ ՀԱՅԱՅՈՐՈՅԵԱՆԻ

Կը հրապարակուի ողբալու յիշատակը յարգանքներ:

ՓԱՐԻՏԻՍ Ս. ՅՈՒՂ. ՄԱՐՏԻՆ

Այս Երաբ օր, 6 Փետր. առէ Տէր Երաբ Սարգիս զորավարին և որդւոյ նորա Մարտիրոսի և չորեքսան զինուորացւոյ: Ժամը 10ին Փարիսի Ս. Յովհ. Մկրտիչ մայր եկեղեցւոյ մէջ կը ծառայուի պա-տարապ:

ՓԱՐԻՏ — Հ. Յ. Գ. Սարգիս Թէր-եան խաւարի Բարսէյ այս Զորքաւորի (3 Փետր.) Ժամը 5ըջ 9ին, Հայ Մա-կուի ճան մէջ:

ՅԱՄԱԿՈՒԹԻՒՆ

Համախաղաղական Միութեան Ծը-րանային լրջան կըր. Վարչութիւնը իր խորին ցատկայինքները կը յայտնէ այբե Տիկին Յովհաննէսեանի և իր քու-ր ընտանեկան պարգաններուն, իր ա-մուսնոյն՝ Միութեան Մարտիկի մաս - նանիւրի Ժամանակ քարտուղար **ԱՍՏՈՒՐ ՅՈՒՂԱՆԻՍԵԱՆԻ** ցաւալի մահուան առթիւ:

ՀԱՅ ԿԱՐՈՒԿԻՍ Ս. ԽԱՅ ԵԿԵԼԵՍԻ
10 bis, rue Thoin - PARIS 5^e

Կերակի, 7 Փետրուար, Ժամը 10, 30ին հանգիստեան ծախուր պատարապ

ՄԵՐՈՒՊ ԵՊՍ. ԹԵՐԶԵԱՆԻ,
ՅՈՒՂԱՆԻՍ Վ. ՓԱՐԻՍԵԱՆԻ,
ԳՐԻԳՈՐ Վ. ՊԱՐԵԱՆԻ և
ՄԵՐՈՒՊ Վ. ԵՍԻՔԱՍԵԱՆԻ
հոգեւորան Ժամար, որ պատարապ և իր քարտէ **ԿԱՐԱՊԵՏ ԵՊՍ. ԱՍՏՈՒՆԻ:**

ԿԱՐՄԻՐ ԽԱՅ

Պետրոսեան եղբայրներ կը նուիրեն 1000 Փրանքի ի նպատակ Հայ Կարմիր Խաչի բարեգործական ձեռնարկներուն, ողբալու Տիկին Վեհանոյ Զրաւանի յիշատակ - կին:

ԳԵԼԱՐԱՆԵՍԱՆԱՆ ՏԵՐԵԿՈՅԹ

Անիւ — Գ. Գոմարտի Կապուր խաչի մահանախը իր կապուեան 40ամեակը կը առնէ քաղաքի զեղարուստական խա-ժնով, Մայիս 9ին, Անիւի զաւա-րգախաղարկի շքեղ Բառեղարար: Մանրամանութիւնները յարգուի:

ՏԱՐԵԿԱՆ ՄԵԾ ՊԱՐԱՀԱՆԴԻՍ

Կարգաւորուած Հ. Յ. Գ. Լիմի նոր Սերանիմ կողմէ, ՔԱՐԻՆՆ ՇԱՐԳ. ՈՒՆԻՒԻ շինող պահան մէջ, Երաբ 20 Փետր. երեկոյեան մամը 21ին միջին լոյս

ՆԵՐՈՒՊԱՐԱՆՈՐ ԿԱՐՄ ԳՐԻԳՐԵԱՆ

Հայկական պար ընթերց պարախմբին կողմէ

Գամուսնի ապագային աղանձները

Տանքեր կը ծախուի նոր Սերանի ապագային մաս

DANS LES SALONS DU CASINO DE CHARBONNIERES

à Lyon Soirée Dansante

Samedi 20 Février de 21 à l'aube

Organisée par le NOR SEROUND

Avec l'orchestre GARY HIBERIAN

Chants et danses arméniens avec EVA RESDIKIAN et la troupe « ARDZIV » du

NOR SEROUND de Lyon

RYTHME — AMBIANCE — BUFFET — COTTILLONS — TOMBOLA

Billet auprès des groupes. — Les tables pourront être réservées jusqu'à 23 h. en téléphonant: à Lyon, Carrosserie Anto Frères (78) 72-58-97 — Varoujan Sar-

kissian (78) 68-22-69

à Vienne Vrege Kaloustian 85-22-12

Surprise-Party Masquée

Նախանձանութեան նոր Սերանի Վալանտի խումբին, Կերակի 14 Փետրուար Ժամը 14, 30ին Վալանտի Անարանի ա-կումբին մէջ:

Առատ կերակուած:

ԿԸ ՓՆՏՈՒՈՒՆ

Ժառանգական խնդրի մը առնու-թեամբ — Լիւն Թուրքի Գոմարտեան, Կի-րիւն ձեռնարկներ, Տիւրքի Գոմարտ - եան, իրենց Մարտիրոսեան, որոնք միջոց մը կըսն են Գոմարտեան (Գոմ - թիւր — Կիւրիւնիւն):

Իրենց կամ իրենց զարգացանքու մա-նի առեկող իրենց ունեւորներն կը խն-դուի ապագայար իմացն:

Mr. A. S. Bardis, Avocat
Rue Valaoritou No 16
Thessaloniki — Grèce

Quelques poèmes choisis
pour composer

La légende

Arménienne

Disque 33 tours

Montage poétique et réalisation EVE GRILIQUEZ
Production ROUBEN MELIK

Կարգաւորում

François Chaumette (sociétaire de la Comédie Française)
Jean-Jacques Aslanian — Eve Griliquez — Jean Martin

Թարգմանած երգիչներ

Նոյիշ Զարեկ, Նարեկապի, Յովհ. Թումանյան, Վահան Տէրեան, Յովհ. Շիրազ, Սայաթ Նավա, Յովհ. Երզնկապի, Նախապետ Փաշակ, Վա-հան Թէրեան, Դանիէլ Վարդան, Պարոյր Սեւակ և ժողովրդական:

ԳԻՆ 30 ՖՐ.

PRIX 30 FR

Գիմի

Editions EREBOUNI, B. P. 46, Charenton(94) — Eglise Arménienne, 15 Rue Jean Goujon, Paris (8e) — Librairie H. Samuëlian, 51, Rue Mr-le-Prince — Tarpinian, 269, Bd. Voltaire — Palouyan, 43, Rue Richer Paris (9e) et « Haratch »

ԼԱՄԱՐՈՆԻ ՆՈՒՒՐԻ ԶՈՐ ԿՐԱՆԲ ԸՆԵԼ ԶԵՐ ՀԱՐԱՄԱՅԻ ԲԱՐԵԼԱՐԱՆՈՐՈՒ

Ս. ԽԱՅ ԸՆԿԵՐԱԿՈՒԹԵԱՆ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՊԱՐԱՀԱՆԴԻՍԸ

ԿԻՐԱԿԻ 21 ՓԵՏՐՈՒՐ ԺԱՐԱ 16ԻՆ ԿԵՍ ԳԻՇԵՐ

HOTEL MODERNE

8 bis, Place de la République, Paris — Métro: République

Պարագիւր ՆԱԽԱՐԱՐԵԱՆ

Նուագ՝

BERNIE OLIVIER O.R.T.F.

Սյունարտ խումբը

Մտնով 10 փր. ուսանողներուն կիւ ցիմ

Ապագային սերանները, Հեռ. 033-02-12

ՊԱՐԱՀԱՆԴ ԵՐԵԿՈՅԹ-ՀԱՇ

Նախանձանութեան Կապուր խաչի Խ-աչի ժամանակները Փետր. 20, Երաբ Ժամը 20ին Սերանի — Մարտեան Վա-րարի: Ժամը 20ին, Հայ Մալուրի ճան մէջ:

ԳՐԻԳՐԵԱՆԻՍ ԵՊՍ. Գ. ԱԿՄԱՆԸ
արան (26 Իւ. Թումանյան, Սեր):
Նուագարտ՝ **ՎԱՐԻՒԿԱՆԵԱՆ**
Հայաքիմ՝ 20 փր.

ՓԵՏՐՈՒՐ 18-Ի ՏԱՐԵԿԱՆԸ

ՓԱՐԻՏԻՍ ՄԵՇ

Կը տոնուի ընկերամարտական խն-դուր մը, Կերակի, Փետր. 21ին Ժամը 16ին սերան, Հայ Մալուրի ճան մէջ, 17 Իւ. Պիտ:

Կը նախապէս

ԸՆԻ. ԿԱՐԱՊԵՏ ՓԱՐԱՀԱՆԸ

Կը խումբ

ԸՆԿԵՐԱՆԵՐ ՍԵՐԱՆ ՄԿԱՆԻԿԵԱՆ և

ՎԱՐԻՒԿԱՆ ՊԱՐԱՀԱՆԸ

IMPRIMERIE SPÉCIALE

DU JOURNAL « HARATCH »

32, Rue de Trévise — PARIS (9e)

Հայ Կարմիր Խաչի ապագան ճիւղ

Կալի-Պարսկահայեր 21 Մարտ

սեփն հիմադնացին մէջ, Գարգարա սան մէջ կը հլար:

×

Մայրերու եւ զաւակներու միջև այս զգացումը տարածում է, սակայն ոչ երբեք տեսներու նման, և ոչ միշտ Օմբինիկ չամար, Ռեյն Ռեյնի կոչուող վարդեր գինուով մը մաքցնել կը կրկնէր իրեն, վերադարձեալ: Ռեյն չմայրը, ուրիշ մայրը մը մէջ կը լսէր օմար, մայրը... րացապաններն Ռեյնի մէջ կը լսէին կը լռէին հոսանքի փնտռելու դայն:

×

Ուրիշ մայր մը որ է ծնէ խուլ էր, ա՛ն էր քիւրէ վարձակը, կեր դուստրը կուտր էր սենակին մէջ: Այս մայրը ուրիշ կը լսէր, րայց կը լռէր, կեր դուստրը լսէր:

×

Հորեան - րօշտօհի ծոսն Ֆիլդորպըրթ կրտ թէ ամէն մասունք, մինչև երկուստ արտական, փոխանց մտերիմ հնադարեան չաղարկացուցիկին իր ժամ հետ: Ծան մը հնադարեան մասունքին կ'ըլլան անհոգիտ և ջղային, զգալով թէ պիտի րամեանին իրենց մայրերէն: Թէև մայր մը փայն մասունք է մասունքը ձգելու և այցելութեան մը երկարութեան մասին, րայց մասունքը դիտակցել է պատահէ: լիքին Ռեյն լուրջ պարզապէս մըն է որ-գինուած մասունքի մը պարզապէս, որ կարճամտրէր և թշնամեան նայ - ուսէր կը սենակը խորթ մորը վրայ: Մտակը ոչ մէկ դիտակցութիւն ունէր իր արդեգրուած ըլլաւոր մասին եւ տա- փանէ չէր քալեր խիւ:

×

Տարբեր պարզապէս մըն է լսողութեան կարողութիւնը մասունքի մը: Երբ մայրը տեսնէ կ'ըրէր իր մը, մասունքը կ'ըն-կերաւոր անոր նոյն քառին և նոյն մայրին ին: Երբ մայրը կը պատարասէր իր խոսելու, մասունքը կ'ըլտէր ժամա- օսաւոր: Յաճախ մայրը մաքցնէ կ'ըրէր իր կողմէն մը և մասունքը ձեռքերը կը շար- օր նոյն կ'ըլտէր:

×

Մտակուս Բարեկամութեան Տան մէջ խմորան էին միջնադարին մասունքիտ - ևր և մաթի կ'ընէին իրենցէ մէկուն պատմութիւնը: Գիտական կ'ըրէր: - Երեւոյտաբար կին մը կը սիրէր ամուսնա- անց չալը մը, ստանց ունեցող ըլլաւոր անոր ընտանիք ունեցան: Երկան մը ւոյ կըրտարարը ձամրորարը մը, լուր կ'ըլտէր մը, թէ արեւմտի մը մասունքը մը: Սակայն որ մը, աղբիւր իր սենակին մէջ

նստած, ատեսանք էր իր սիրանէ հակը, կնոջ մը և երկու մասունքիտու հետ: Ան նոյնիկը քանակ էր մասունքիտու ա- րանքները, որոնք ընտանքին ստուգու- անքը գտնուեցա: Իր տան մէջ, կ'ըլտէ - րին իր ընտանքիտու հետ:

Այս պատմութիւնը ինքնին, կը փաստէ թէ խորանի սէրը կը ստեղծէ հնադարա- օմութիւն, այս պարզապէս յոստակաւա- օմութիւն:

×

Ֆիլդորպըրթ հոգեան Տոգթ. Եար ծախըր իր փորձերն ընթացքին հիփո- օտուցան է աղբիւր մը և րանք թէ կը զգայտուները պիտի փոխանցուին լու - րով լեցուն գաւաթէ մը: Հիփոտանա- քէն ւոյ, դուստրը տարուած էր ուրիշ սենակին մը և դիտակցուլ մը ըլլալի մասին իրենի տրուած էին թիքին հարուած: Աղբիւր իւրաքանչիւր հարուածի, իր սենակին մէջ ցնցուած էր: Այս տիպի շատ մը փորձեր յաղագ- օմին, նոյնիկը կեր դուստրը կ'ըրէ սենակի հետու, կը կամ կ'ըրէ լարի րարը կը գտնուէր:

×

Նման զգացումներ գտնուած են կին - ղանիներու, յատկապէս չունեւոր և ի - րենց փոխանք միջև: Տոգթ. Միլան Սիլեր իր շատ զգուրդ տաւ իր անդերն մէջ: Բիֆիլը յատմելու ուղիով է հնաժամ- րէն թիքերու տեսարկը մը, որ կը գտնուէր երկու սենակի անդին, րարը սեղանի մը վրայ, զիբեքուր ղէկի մը մէջ: Եունը շտուով պայցած իր ստեղծին սենակը, ա- ցա կ'ըրէրը, քննած իր գտնուած զիբ- օքերն ու տեսարկները, կանգնած էր և - րենի ոտքերուն վրայ և վերջինիւ պտարտըր գտնելով, անդանքով քաշած և րեքած էր սիրով սենակը:

×

Ռուս Փրոֆ. Լ. Վալսիլիֆ փորձը կա- օտարած է ժամանակով հիփոտանքին շուրջ: Ան կըցած է հարաւորաբ մտնին հնաժամութեան վրայ գտնուող զիբաթի կը մը քնացնել և արքանից, ուղած փամանակ, հիփոտանքանք մ'ընջաւ:

×

Այսօր Խորճ. Միուիթան մէջ կան եօթը կերպերով, ուր այս տեսակ զանազան կերպերը կը զարաւորեն: Երեւ ուրիշ կերպերը կան Չեխովովտեղով մէջ և կ'ընկան կերպը Սիլի-Ֆիլդորպըրթ- Կարպի և Լեւտանովտեղ մէջ: Մին աշխա- օսանքը կը տարտի այս կերպերուն մէջ, մասունքակ կենդանական աշխարհի վե - րաբերին: Ըստ Տոգթ. Լ. Մուիթան -

սակուն առիթ մը ստեղծելու դիտուովով, պիտի մը հարցունելու ըրին րանսին և կ'պատրաստին մասին, և այս խոսակ - ցութիւնը երբեք ուրախ կատակներու և րանտարտիթիւններու փոխուցաւ:

Սակայն, րացապանը դուստրային այն է: րանք մէկը, պատմելով իր զա- րգալուցա ընկերներին սէրուն անաղը - դութիւնը, որ փրանալուցը անոր րան: Թէ Լոտան նշանակուիլը՝ աստիճանի րարձարումը կը նշանակէ, և աղբիւր ու պիտի է ընդունելի՝ այդ կարգաւորմի- ւը: Կրնա՞ր գտնուիլ րանցին անոր ղէկքին արտապայտութիւնը...

Սակայն շատ ղէկ րան մը, պարտե- օմին, և ձեկ կը ընդլայցանքին Կուրա - դինը, զիբախ անձ մը, որ իր այլը հան- քանանքը այնքան զիբաթիկ կ'ըրողով կը շաղարկուէր մը ձեւ Ժաման, այս ար- օսակին մարդը:

Իշխան Քարպիտով, որ փոխիլեան րա- րկաւորով մը մէջ ընդլայցանքին էր, ոտ- քերը րաղայականին վրայ դուր կ'ըրին - ցուցած, ինչպէս:

Րացապանութեան կը կարտի առի - ւը, րան տա:

Օ՝, Տոն Ժաման, օ՝ օ՝, րացապան - ղեկին չորս կողմէն:

Րուս ղէկ գինը, Փոլկոնոքի, րան: Փոլկոնիկ Քարպիտով իշխանի, փրանական րանիկին (քիչ մարդ որ ուսուցանէ րա- օսակին սիւն րալի) րուր արհաւիրքներ

ԵՐԱՆԻՐ ԲԵՅ, ՈՎ ԲՆՈՒԹԻՒՆ

Դրացունէր, Խոթանաւորք այն ճին ծրարատագիւ, այնպէս րան արտակա- րտաբար, կ'ախտար ու կը դառաւոր - անուշտ միայն ինչ չէր - ա լիք- րին օրերու խոստովան ձեմք ղէկ, կըր մինչև պատած իր ոչ միայն լուսնոր կարծութիւնները այլ նաև չորս ղէկ երկին՝ ձամրաններն, զարգալեքուն ու ղիւրերուն: Խնջէ կինը, ջնապճ որ կ'անցէր ձմեռը անվթորէն հասն ու րոյն ղիւրը իր անմիկնիլթին իր վարտերը վրայ, որոնք այնքան ձեմքակ՝ որքան սպիտակութիւնը ձիւնին, աղպաւ, արը - տունը ու րուրը կը րարձարեցին րնո- րեան ղէմ, որ ինչ պարզապէս էր Ժա- մանակաւոր ձմեռը միայն կը րուրէր: Վարը, ժամանորոյր կը դարունը, արեւա- կին փառ ջուրելով ողորուն, վարտին պիտի զայ իր դուրարողը զարգարան - րով, ձամբելու դաշտերը, մարդաշէնի- ւներ և այլուր: Վարը, ձառեր և րիւրերու մերկացած ճիւղերն ու ճղիկ - ւներ դարձաւ պիտի փարթմանան նո- րարողով ծիւրելով, շտուով պարզելով երկինքանք մաղկիներու, վարտեր և միլդերու րուրաւանքով զարգալու հա - մայնապատիւրը: Ստուորին փղոյ քա - րէն, ինչ եւ իր զարգարով, հարկաւոր - ուած, Խիլեր պիտի փոխանքէ՝ փոքորը ջրմիկի ղիւրիկուն: Իսկ ձեմք մարդիկ, ո՞վ բնութիւն, որ մը աշգրիւր կը րա- նանք զու ծոցիւ մէջ, ստեղծին անաղ - րա մանկական զարուն կանգնող, և րաւուն ասանակներով ըմբոյնելով զու - ձեմք պարզան կենդանաւոր դարուն - ւներ, կըր կը հաննինը, դաւանա տա - րներու մուրկին թաւարումով, ղէկաւ

փեր այս անաղ մեր կանգնի մարան ո՞վ պիտի աշխ մեղի, այդ ձակապտալական հուսկ րուրէն իր զարը մը մեր կանա- քին:

Մենք մարդիկ, որ կը յանգչինք քեզ խաղաղ ու խամանիկ զարմելով մեր հարկերով, րնութիւն, մենք ենք ի վերջոյ խամանիկներն զու առին, մենք մահապապուներ, դիտակարանք՝ ու - նախական կատարկութիւնն մը որ կ'ըրէր կը կըլուէ... և որուն օշնու - րինը, դարանակալ կը պատէ: Իսկ այն յալունեանքն դարունը, իրը թէ երկի վարտայութեան մէջ, ինչպէս մեղի կը րուտանան Աւետարանը կամ վարդապե- անուր և երկեղարանիտ պատմանքը, ըլլալով հանգեք աստուածաւոր: րարէ քրիստոնեանք, կարծես թէ առէլ արա- մաքանական է քանոնք կենթադի, օտա - տո՞ւ, որպէս պատարանք զնորական թոյ - նութիւն մեղի, և նոյն որ, անոր իրաւա- նութեան մասին ծոցն երկեղարաններն ուր օշնու դիտան՝ մեղի առին... Բարձր, երա՞նք՝ ղէկ րիւր րանքի՞ զու զարունեանքով ժամեկնական, խիստաւ - անանաղով գու րնութիւն:

ԳԵՂԱՄ ՏԵՐ-ԱՆԴԻԹԻԱՆԵԱՆ

ՔԻՅ ՄԷ ԵՐԻՄԱՂ

Նոր ամուսնացած մարդ մը, կ'ըստի տուն արտակալով՝ կնոջը կ'ըսէ:

Սիւրիւն, այսօր կ'անաղ ապաւո - վարելով տառի: Եթէ որ մը ինձի րան մը պատահէ, 5 միլիոն պիտի առնաւ ա - ցիւրմալարական ընկերութիւնը:

Կինը կը հարցնէ, փրանալով:

Հաւաք եթէ րան մը զպատահի, Ի՞նչ պիտի ընեմ:

×

Մէկը կը տեսնէ որ, րարկաւոր գինե - տունը նստած կը կանէ: Անոր ժամանա- րով կ'ըսէ:

Ի՞նչ կ'ընեն, սիւրիւն: Բիֆիլը քե - ղի րանք թէ օրական մէկ դաւաթով ա - լիկ պիտե չէ որ խմաւ:

Մէկ վախճար, րարկաւոր, կը յարէ կնոջորը: Բիֆիլին խորհուրդ չեմ տա- ցաք: Այս դաւաթը՝ 1975 Յունուար մէկի դաւաթն է զոր կը պարզուի:

×

Դատարար Դատաւանակ ունի:

Տիկին, չեմ կրնայ խոհեալ թէ ին- օն-ստանեղիք մեր ամուսնին:

Ամբարանեալ կը դատաւանակ:

Պ. դատարար, այդ դատարար ինչ արքիւրքը մարդ մէջ: Ամեն դէպք կ'ը - սեր. ճերբ այդ մաս, միայն այս տանն արքէս պիտի հաւանաւ:

ՊԱՏԵՐԱԶՄ ԵՒ ԽԱՂԱՂՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՍԻ ԱՌԱՅԻՆ

Հարու իր ամական դիտանքին որ, րաւական առնել ի վեր անդրաճանիկ մայրանքին, Եարը, դուստր է րեյն - ձիկ կ'ըրտէր իր փիլիսոփային առանձնա- աննաղը ժաու, ուր զարգալեքական մարմնը չորս անգամներ կը գտնուէր: Ինչան Իսպորիկ Կուրպանիկ հետ, որ ղեկարարութեան զարդին էր, Անարիկ իշխան արգէն ձամթէ էր: Միւսները Փի- փիլիքը ներկայացուց:

Առանձնականոր դանուող պարունե - րը, որ աշխարհիկ, երկրաւոր, հա - րուած և դաւաթով անմեր կին, թէ վիճե- ւա է թէ հա կը կողմէին աստիճանի խո- րան մը, որ օմբինները կը կուրէր:

Այս պարտիկները, րան կ'ըրտէին որ - րով ինչպէս իրենց մարդը, ընդունեցան Անարիկ Իշխանը, պատիւ, որ րորուն շտա- օմքը կ'ըրտանալուն: Նախ՝ րացապա- րարութեան համար, և խոսակցութեան

ուրիշ և այս մարդուն կանանք մէջ իւր- օնած շարիքներուն հետ րարդական:

Կինը, րարկաւորանք, ընկերն է մարդուն, րան իշխան Իսպորիկ:

Բաղի իմէ ամէկն այլ րարձարման խոյարձիկ նախելով Իսպորիկը աշգրիւն մէջ: Անարիկ իշխան տեսաւ որ այն մը- րալիւրը, որ իր կնոջ ևս ունեցան Իս- քանական վերաբերումով նախանէ ու խաղը շարժած էր (չէր կրնար ուրա - նա) այս հասարակութեան մէջ դուա - րանա իր կնաւորի:

Այն ևս պիտե է ձեկ զարգալեքի մե- ջնողով հիւրանքներ, րան փիլիսոփայ - Մարիկ իշխանին անաղին, յաղաքողը դուստրիք է ան զարգալեքութեան վը - րայ ձաւած աստեր, պէտք է տեսնել ա - ճոր լընուիլներն:

Իսպորիկի օրով նստած և համարին կնիւնները մոյլելով շրախեղ զայն զա- րգալեքական խոսակցութեան:

Պիլիկին զայնիք զաշխարհութեան մասին իր ունեցան կարծիք իր կրնար արտապայտել, անաղ լիւրեւ... Ինչպէս կը լիլլէին ծաղիկազարմէն մէջ... Կանգնել կ'ըրտէին կայսրական վիհապատմիւր - ան որ զաշխարհութեան կուրիւնը չիւր - ձալ...:

Խնջէ, և ղեկ ղընջարդիք իրաւ: Անարիկ իշխանին ձեռքը րանելով, իմ կարծեքով միջամտութիւնը առնել փո- օսալ:

աստիւրի է զան չէգրուիլթիւր: Եւ... մըր Հոկտեմբեր 28-ը պարզապէս իմ րեքու- օմով չէ կարելի անաղ րան ղընջարած համարին: Անա թէ ինչպէս պիտի վը - րանալ:

Այս կիտան, այլ հանախիկ խոսքերը դուաթթ խոյարձ որ աստաղծուցին նը - կաններուն մէջ: Ին րարձարման Իսպոր - լիւրը կը խոյարձ, հակապի թափան ջան - քերուն, չէր կրնար ստանել իր ձեմքով:

Լսեցէք, պարունեկ, ղէկք փիլի - փին, Փոլկոնոքի Քրիսկին մէջ Լեւ չիւր և, կ'ըրտեմ ամէն հնարաւոր դուստրան - րիւրներով հիւրանքին զայն: Եթէ վի - ճանն ըլլալիւրէ, շտա դիւրին էր, րայց հոս... չէր մը փոքուր է, և և և ձեմք օշ - նութիւնն ու օմարտակութիւնը կը խո- րան ըմբոնէր դուր թաւարտին մասին հոյալեք, և՛ հնարաւորութեան, դուր՝ Իսպորիկ, պարզ է կանանք:

Պիտե է Անիկին հետ ձառնաթացին. պառնելի կուր և, րան պարունեկին մէ - կը, ձառնեկուն մարդ համարելովով:

Այս արկնաւորութիւնը փոխորդի, յարեք Փիլիկին, պիտե է անին մարդաւոր հանցանքներ ներքին ընդհարարակ:

Հաղթ թէ մէր Իշխանիկութիւնը վախկնկութիւն փրանութիւն ունեւում, դա - րաներ, իսկ այժմ մէկնուր աստե է, րա - սա Փոլկոնոքի, մասնաւորը հանելով:

ՕՐԱԾԵՐԹ ՀԻՄՆԱԴԻՐ ԶԵՆԱՐԵ ՄԻՍՏԱԴԵԱՆ

47րդ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 12032

Fondateur : SCHAVARCH MISSAKIAN

47° ANNÉE — N° 12.032

ՕՐՈՒՆ ԽՈՒՐԸ

ԲԵԿՈՐՆԵՐՈՒ

ՓԲՆՈՒԹԻՆԸ

Անկի զան հինգ զարու պատմություն ունի Բուրբուրի Հայոց Պատերազմը — Բիւրի։
Սուրբան ՄԷՏԷՆ Բ. Յաթի՜ 1453ին Պոլսը զբաղեցրել, ուղեց սիրահանի իր մականին ննթակայ զբնակողներին։ Բիւրբուրիի յոյս Պատերազմի թիւեր պահեց որոշ տասնամյակներով։ Իսկ 1461ին Պոլսային Պոլսի հրաւերեց տեղւոյ տասնորդ Յովսէփմ նպիտակաւ, զոր իր ճաննար, եւ Բուրբուրի Հայոց Պատերազմը նախանգ զայն։

Գարաբաղ այս Արարիկ կն զարկ է վեր կրեցուցած է իր հին օրերու ճնայնք եւ նկնայնութիւնը։ Հայոց, որ ճաղջ էր սուրբաներու օրով, զարգած է պարզապէս համայնք — Հանրապետական Բուրբուրի մէջ։ Պատերազմին ու պատերազմ — քարային կրտստանութիւններ ընդունելի կրտստան ունի։ Ջիւղային է զարաբող Արարիկի Մանանանդաբիւրի։ Գարաբ — Բիւրի րուին ընտրուել Ազգային երեսփոխ — խանանի Ժողովը, որպէս իր թիւին Փաշալիկն ու Երեսփան զոյգ Ժողովներ։ Պատերազմը իր նկատուի Պոլսոյ ճաղջ փախուցի։ Հայ համայնքը սկզբունքով ննթակայ պէտք է ըլլայ Լոյսին դաշնադրին փորձանախկին յատուկ յորդանաններ։ Սակայն առիթ ունեցած ենք փաստերով ապացուցանելու, որ ըստ Բիւրբուրի պատերազմին մէջ նոյնին չեն յարեալ ծանայ չարաշուք դաշնադրին արտաժողութիւնները, իրենքսկան, մշակու — Բալիկ, նոյնին կրտստան — կենդեցական մարքոյն մէջ։

Լուսնային Գարաբիկ պատերազմը իս — շատաբանից Պոլսոյ չեն ստանա — ներքէն գործելով ճանաչողութիւն, Անա — տալիս հայկական ցերեզայն ընկերին — րով։ Շնորհիւ Պոլսոյ կուսակալ Փրոֆ. Կեօրիկ ճեռ ունեցած անմական բարե — իմաստական, յալեցական կրտստները զրկել գաղտնեղութիւն անկէ բերուած ենք տասնակի ներկայութիւնը համար Սիւր — տաթ Բ. իսկ Կեօրիկոյ կողմէն հիւր զու Պոլսային։

Գարաբիկ պատերազմը Արմաշական է։ Երան էր տեսել Կիլիկիանիւրպանոյցին եւ Արմաշի Կարկիսներին։ Սուրին ժամ էր Կարկիսները, որ պիտի դառնար անկա — բան մէջ, իրենքսկան ու նշեցողական մը — շալիքը հայեցողութիւնը համար աղբիւր։

Ս. Սուրի Գարաբիկները ստանկէ օրերէն սկսեալ իր ընտելութեան արտաքին — թա թուրքերէ կողմէ։ Շնորհիւ անոր, հա — իրաբար այս բերեցին որ միայն կր — տուած փոքրեցան այլի միջնակարգ ուս — տան տասնակի դարձան աղբիւր համար օգտաբար աղբիւր։ Շնորհիւ բարձրագոյն փորձաքննութեւ մէջ մասնախնդրական հետեւելով թա զիրենք տեսցան։

Շնորհ Բեք. Գարաբանան շարունակեց իր նախորդին օրած զորքը։ Կրտստները ըրին զայտա, Կարկիսներէն աշա — Կիւրան ճարտարու համար։ Պոլսոյ մէր Հայեցողութիւնը անկէ զոգնողութիւնը ր — իւր իրենքսկան այս հիմնադրութեան ծախ — քեր շարաւոր. համար։

Սուրին Ժամս զարկեցին պահելու ինքնէր զպատերազմի մասնաշարքական տարրերն։ Վերին տարրերին ընդաց — ին ճաղային թերթադրոյն, սիրով — անդադրեցին ու Բուստանիցէն յոս — տալով շարժարար Բարձրան Հայեր, յալեցին իրեն ընտանիքներով, խոյս իւս — տալին դաւաճել խուլ անկիւններէն եւ ա —

ԵՐՐ ՊԵՏԻ ՄԵՐՆԻ

ՍՐԱԼԻՆԸ

ԽԱՐ — Արմանանոյ Կերմանա յայտ տեսնող Բուսե ռուսները անգլիցը, Բուսմանարի թիւին մէջ զնարու իսա — ւանքն ամմանելու կ'եննն ընդ. խորքային եւ զնուսիւրբանման դիմապատկերանման գոնիւրն ենթադրաբար սակ ենունեալ մանրամասնութիւնները իր հրապարակի Հայաստանի եւ Հայերի մասին։ Կու — տամք քաղցամանար իր անշուշտ վերա — պատնաւքամը։ Իրման ճակընդիմելի պի — տի ըլլար որ միման յուրեր միջը չըլլային որպէսզ, որ մը, կարենային համադրուի իր Սրալին մեղան է։

«Բուսե»-ի Դեկտեմբերի թիւին մէջ հա — ղորդած ենք Պարսկաւոր — 385-3 կերտ — նալման համարի ճաղաքական բանադ — րաններու ըրողը ցոյցերուն ճանա — ժանութիւնները։ Բուրբուրն ու զոր — ծաղուր տակ ունեցած են բանադրական Պարսկաւորի օգնական եւ իշխանայն խանդը զուրկ մնացած Լուսնային մաս — տան հետեւանգով։ Այլ ցոյցերուն իրենց գործնական մասնախնդրները բերած են կարգ ըր հայ բանադրականը։

Խիստ պայմաններով կառավարուող համարներուն մէջ այժմ կան երկու խումբ Հայեր, որոնք գաղտնաբան են — Բարբուրն են 1969 Փետրուարին եւ 1970 Փետրուարին։

Բանադրականներու զործադրելն ժա — նակող Ս. Մ. Վասիլեան, 34 տարեկան, ստանկի դատապարտեան դիմաւոր մե — ղադրեան է։ Ան վեց տարուն պարտա — դիր աշխատանքի դատապարտուած է այն արտատանութեան, որ իր թէ հեր — քան է աղբուր իրական հատարու — թիւը Խոր. Մուսիկան մէջ, որով ճարտարին յերկրային տարածած է յորդադրելին ներքին եւ արտաքին քաղա — քականութեան մասին։ Ան, ինչպէս Երեսփանից ճաղքը, եւ արտաքուստ են 343 օրենսդրելի թաղական զայտիկ պարբերութիւնը մը՝ ճնանուն Հայերին — թիւ խորակով։

Երեսփանի կերպով դատապարտութիւն աշտին կուտան ճարտարականներու դա — տապարտութիւն։ Երեսփանից Բ. Ս. Հայրիկան, Ս. Ս. Անկիկան եւ Կարեղ — Ս. Յ. Կուսարեան, որոնք մասնակ — ցած են Պարսկաւոր համարի ըրողը։

պատան իր փնտռէն Պոլսոյ իրենց բախ — տաւոր Հայեցողութիւններու մաս։

Բիւրբուրին փրկեցական ճաղքը զէր — ուն էր օրակարգի ժայ։

Սեփէն անկէ ստան արժանի էին Հա — քանան ներդրութիւնը։ Հայրենադարձը զործակալները անոնց միայ պէտք է դար — ժանէ իրենց ուշադրութիւնը անկէն հա — տան, օգտակող Խորհրդակցի Սիւր — Թեան եւ Բուրբուրի սիրով յարաբերու — թիւններին։

Շնորհ պատերազմ Պոլսեցիներէն դա — րուր զարմ էր սիրելի Հայրենական վը — րակ բերեցին փրկութեան համար։ Այլ նպատակով կուր հրապարակ եւ չըր — ճաղային մը կատարեց հինգ տարի ստալ — ղէպի Ամերիկայ Ուրլ յալեցողութիւնը պոստիւղուր, իր ստաղբուրիները։ Սա — կան կարեւր կ'անեալ որ օր, երես — թան նոր միջնակի պէտք է ապահովել։

Ուսուր ճանի մը ամիս ստալ նոր ստա — թիւրութեան մը ճնանադրեց զգիւր Ամերի — կա, իրեն նոր օրերու ճնանադր։

Շուրկ երեւ ամաստ ճնանադրով մը եւր, այժմ վերադարձած է իր Արարի։

ՀԵՐԱՏ-ՄԱՐՈՒԼԻ

ՄՈՒՐՈՒՄ

ՏԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

ԵՆ ԼԸ ՄՈՒՆՑ

Մանթոն է որ Դեկտ. 26ին փաստաբան — նալեմ՝ Փոյ Անիկի Վոստոյան ճեղա — սպանութիւն մը խորագրին սակ յոր — ուած մը ստորագրած էր իր Ամանի մէջ (Յաւալ Յուսեւր 7)։ Այլ առիթի թրք. դեպքանաւան մասունք կցորդ նաակ մը որ դրած էր Բիւրբիկ խաղաղութեան (սեւ Լը Ման Յուսեւր 17) ուր անհա — րակ փորձը կ'ընէր պատմական ճար — տութիւններ խաղաղութիւն։ Անշուշտ այս վերին նաակին առիթի քաղական մարքիկ իսրա սեցած են, մասնակի Հա — քի նաակներն տեսցուցած Մանիկ խոր — ճաղութեան դիմուն։ Նախ ճեղքեց որ յա — րա իսրա անցելու հարկ չէր արտաւ — ըլլալ որ Մէր Անիկի յոյտաւոր հրա — տարական էր ստաց զրեւ վերադա — նալման (ձեպալ Ռեմ չը) ինչ որ կը նախակէր թէ Լը Ման խաղաղութիւնը էին յայտնուած կարեցիկները, թայ չէր կրնար նաեւ զրկել Թրքական դեպքան — տաւոր ճարտարականի իրականեցնալ — յալ իսկ պատմանով Ձիա Բուսկալի խա — ճեղք էր հրապարակուած իր Քիլիկի — անցիւնը։ Պարկ է որ Լը Ման քաւա — վեցը կրկանուր ոչ մէկ արտադրութիւն ունի, մասնակեւ որ անհետան ալ կ'ըլ — րա եւ կրնայ Երեւը վերջ չունեցի։ Երբեք վերին արձակալի փնտը. 34 իր թիւին եւ Քիլիկիականութեան ճանին մէջ, Լը Ման նաակ մը հրապարակած է Հայ Ուսանողներու Գործն իւրեւրի ստորագրութիւնը, որոնք հարկէ պա — տարական մը կուր Ձիա Բուսկալի, Հայ Ուսանողները հարկ չունեն ալ դիւստ — արաբ կարեւր յայտնել Բուրբուրի ներ — կալ ճնանադրական խաղաղակցելն ճա — կին, ինչ որ ոչ միայն ճիւղին ճեռ կալ — լան, այլեւ մեղի վերաբերող հայը չէր է Մուր որ, միջեւ հիմա ճեռ — ստրկան պէտք է ըլլային որ ճաղադա — րականութեան մէջ, Բուրբուրը մէր դաւ — րուն պէտք չունին։

ցոյցին, դատապարտուած են այն ամ — րատանութեան, որ կայացած են զաղա — քան իրան մը՝ ճնանիկ անտնով (չար — ղիտ Լուսն Շաթիկ անտար)։ Այլ կու — մանկարտեան անդադրուած ստաւա — դրութեան կուած է ուսանողները ի — րենց ժողովուրդին պատմութեանը, պա — քարէ Հայերն աղաղակաճաճանք զիւ — ր եւ վերակոնդիկ միջակել Հայաստան։ Անհիւսն կերպով ուսա փոքրուրքին Լ — քարեղով Կարսն ու Արտաշէն Բուր — քիոյ տալու Լեփէն էր Բիւրբուր 1924ի գաղաճանական արարել, այս երեստ — տալեցիները Հայ ժողովուրդը իր նկատ — քէ մ։ Անոնք նկատի չեն առնել, որ 1924ի խորհրդակցի կառավարութեան մէջ Կարսիկ Ուսանողը Հայերէն տակի ճեղ — կուած են, մայց որ անոնցմ է ոչ մէկը կարեւորութեան ունէր խաղաղութիւն իր ժողովուրդը։ Այլ պատմականը ցուած են նաեւ Բուրբուրին, որով պատմական են Հայաստանի վերադարձել անկէ իր — ուած Խալիկներին ինքնակալ Հանրապե — տութիւնը։ Նախկինական փորձաքննութիւնը Արբիւրան անոնք նախաճ համարած են հ ուսանական լոյնիկին չ արարել։

Սակէ զատ, Հայրիկան մեղադրուած է նաեւ այն արտատանութեան, թէ ան տարածած է Վարդան թիւրքի եւ աղա — քին միասնակամութեան կուսակցութեան ծրարը — կանոնադրել։ Ան դատապար — տուած է չորս տարուան, իսկ բնկերկն կրկնական տարուն հարկաւոր այլա —

ՆԱԽԱԳԱՅԻՆ ՃԱՄԲՈՐՈՒԹԻՒՆԸ

ՆԱԽ ՄԱՐԻԻՏԱԼԱՒ

Նախագահ Փոփիկու. Զորեղարքի օր հասա. Նուարդի, որ դիմապարտաւոր քաւ-քաններու եւ եւա-եւաներու խաւ — դալան ճանքներ։ Մեղին խալ, որ տարեկա իրեն ի պատու, Խախագահ Փոփիկու ճաւ. որ արտատանք, որ ճեղքեց — Վարդան, ստանկին է որ Կը հնոնի Է տես Մարիկանական կրտստ — նակութեան եւ մեր Հայրիկանի հիմա — դիւրեւորեն ճնանադրութիւն։

Նախագահը, ապա, ծանոցած է զոր — ճակցութեան իրալ ծրարանք եւ Սաւ — ըլսանալով միջեւ, որ պիտի շարունակուի։ Կարին սակ է որ Նախագահ Փոփի — տու մէջուր ճաղակած է եւ խանձ՝ ժա — տակ ուղարկ խալ։

Հնդկարքի մարդը օրը այցելութիւնը կը շարունակուի եւ Նախագահը կը լու — րեցի ճաւ. ըրեան տեսարանի վայրերը։

Օրաճանով Սպանիկին սեցած առնել Նախագահ Փոփիկու, ինչպէս տոլորա — Բիւրի է, ողորկին զիր մը որպիս է Զոր — ծրարները, որ ինչպէս տոլորութեան չէ, անխնայապէս պատասխանած է անադիւր միջնուր։

ՔԱՆԱ ՄԸ ՏՈՒՈԼ

ՈւՍԷՆԻԿԻԿԻՐԸ եւ Սայիկն լուր կը ճնան միայ Լուսն զործողութիւններուն մա — սին։ Ամերիկան մասունք ինքնուր — թեան, 25-000 Հարաւ։ Վիկեմիկներն եւ ինչ հայաթ Ամերիկացիներ մաղա — զորման զործողութեան ընտան են Պա — տլիկին ստարակներն մէջ, Լուսն։

ՊԱՐՄԻՃ Շարէ Թեղաբեղ Պարսի ծո — ցի փորելի արտադրող վեկ կրկերեցին, խորհրդակցի իրենց օրնակովը, որպէսզ իրկերկերին խաղաղութիւնը հարաւորութեան ունեցած միջակութեան ձեւով ճեղ — քան իր քարեղի զիւր։ Շարէ Թեղաբեղ նաեւ քարեղի արտադրութեան զիւր յա — կուն։

ՎԵՐՈՒՈ 14-ը Հնդկարքի որ արտա — տան ժամը 8,20ին յայտնուած լուրին մի — րին մէջ մանկ։ Մայսթ ամէն ինչ կանո — նաւոր յալեցողութեան կ'ընթակ։

ՊԵՐԻԿԻ մէջ Արեւմտեան երեք դա — շակերկերը՝ Անշուր, ծրարան եւ Միւր — ճանաչողները, Վեցիկն Զորեղին յաւա — լիկալ հաղաղութուր, որ տեղի պիտի ու — նեաթ Գեօրգիսթ 9ին։ Պաշտանական պատասխանութեան չէ ներկայացուած, այստեւանդեր, ճաղաքական զիւրերու կարեւրով որդաւոր իր ճաթ Խոր. Մուրիկան ուշադրութեան Երաբելը իր — քանակն Կիւրանդիկ ճեռ առած միջոց — ներ խախանել Պերիկին երկուրեւր կանոնաւոր երկնակութիւնը Արեւմտ. Գերմանիոյ ճեռ։

ՇԱՐԲԻՐ մաս ինքնադարձ ծանր ար — կան մը տեղի ունեցան։ Երկու կապեր իրարու թախեցան, պատմաւ դաժնադր խոր հոգի ճնանալ։

ՈՒՅՆՈՒՑ ՏԷՂԱՍՊԱՆ ցոյցերը կը շա — րունակուած են կիւրեւր ու երախտեւր ալ վերադարձուած են վերին ինչպէսզնուր առիթ։

ԵԿԻՊՏՈՍ ընդունած է ամիւրով մը եր — կարգութիւն ճաղադարձ պայմանութեան ԹԻՂԱՍՊԱՆ զործողութիւն որ սկսաւ Զոր — ծրարները իրենց պիտի առնէ միջեւ երկուրեւր, լուրը յարաբերութեան տե — ղի տալով ցրտանդներուն մէջ։

միտ կողմ՝ քրեականայն է կոչակապաշտ սեւերը։ Այս բաժանմանը զարգացանք — հան պատերազմի մը ծայր տուած է, որ էր տեղ չկող տարիք է վեր։

Ֆրանսական ուժերու ինքնատուրմենէն առաջ, միջատուրմեն մը, որ կը կա — տարաբն ժողովարկ կառավարութեան հետ զայսպէս համահայեցութեան հիման վրայ, Արաւորական ծակաւոր մար — զիկը յաղթան էին երկնց զորութիւնը — Բնաց զաւոր տարածել երկրին երկու կողքերէն վրայ։ Միջատուրմենէն ետք զաւառն են Սուտանի և Լիբիոյ սահ — ձեւներուն մօտ, որոնք նպատակաւ են արժեքալէն կրեւններու համար։ Եսկան — զարեւ սեւածորթ է։

ՊՆՈՒՄ — 500-000 ընկալի։ 267-667 թու. զիմ. տարածութիւն։ Մայրաքաղ — քաղը Լիբրովի (73-000 ընկալի) Բնածոր — Եսկան — Մայրքաղ — Պոնոյո։ Մին հարաւորութեանը — անտառները (երկրի տարածութեան 85 աւ հարկերը, իսկ չափաւորութեանը, ու զ ք ա ղ ի ու մ (1968) 1340 թիւ արտաւանդում), անտա — ռները (Յորք աշխարհի արտադրութե — անտառ), երկաթ, գաւառի, ոսկի։

Ներկայ ժամով կապան չուստով պիտի դառնայ Արբիկի Երտարածո։ Արբիկի կի մը քաղաքներու երկրին է, ոչ միայն անտառական զանազ վրայ, այլեւ ինն — ցալով մանրաբերի մէջ (1968) 3000 թու 3000 քաղաք տարածական սեւ դրակը, զիպով — անտառները 95 աւ հարկեր հասած է, ան — տառը քաղաքական միջակայ տեղեւնի բնած — րորն է Արբիկի երկրներուն մէջ մօտ — քին հետ քաղաքամարտ (մէկ թիւիչ 5000 ընկալի, երբ կիսի մէջ 37-600 ընկալի — չի բաժնի կիսնայ թիւիչ մը միայն)։

ՄԱՍՏԱՆԱՎԱՐ — Եւթը միլիոն ընկա — լութիւն, 592-000 թու. զիմ. տարածու — րեան մէջ։ Մայրաքաղաքը՝ Թաւանաթիլ 335-000 ընկալի Եսկան։ Եսկանապար — ձիւրները Ձերան։ Արբիկիները զիստաւա — րար երկրաբանական են և կը կազմեն արտադրական 90 աւ հարկեր։ Վանի (առաջին աշխարհի մէջ), բրինձ, ուտիւր, ձիախուր, եղեգնաւոր կենդանիներ (9 մի — լիոն 500-000 արկան)։ Հանքերը չաւ ան — ալապան, քաղց եղե կարեւոր։

Տանտեմի տարիք է մի կը նախադարձ — րը մարմանցիկ Հանքաբանութեան չա — րանաբանութեան ու կարմանութեան, ու — թու ձորիքի այս մեծ կղզին, որ կը դառ — նայի Արբիկէն ծալքաւանի, զիմ միա — ցան է զաւաքական ցեղանիւթը, որոնք տեղ ունեցան են ալբիկեան զրթիք բու — լը երկրներուն մէջ։ Ձիւրան երազաւոր է նոյնպէս Հարաւ։ Արբիկէն նկատ — անք։ Թաթ տիկնաւորն նախապէս ի — մասն թիւ, կը դատարարուի ցեղանիւ — թանք թիւ, կը դատարարուի անպիւրէն, սակայն

այդ կը կատարէ իրեն հաստատում մի — անի։

— Ձերեք կրնար պատերազմել Հարաւ։ Արբիկէն զիմ, որովհետեւ զարի եղե մի — րեցիկը։ Եսկանապարի միջակայ Թիւրքիւրան զիստական են եսկանի կը ընկալուի մը հարցին մէջ։

ԲԻՐՈՒՄ — Մէկ միլիոն ընկալութիւն և 342-000 թու. զիմ. տարածութիւն։ Մայրաքաղաքը՝ Քրապալի 165-000 ըն — քալի Եսկան։ Նախադարձ հրաժար — տար Մարիէն Երկուալի։ Բնական աղ — րիւրները՝ պանան, զաւառ, սուրճ, դո — նալիկատակ, ձիախուր, անտառ (երկրի մակերեսին կէտը), զիմ մը ոսկի, պղինձ, եւայր։

Բոնիկի ժողովարկական Հանքաբանու — րեցիկ իրեն խորհրդարանի ունի կարմիր թիւ մը, որուն ծակեր զիկնի առաջ մը զիստեղծութիւն է երկու կանաչ ոսկուր — փերեւ։ Բրին է մօտ մը, խաւան, փի — ճակի մէջ, զիստիկ կարեւոր։ Աղալիքի փառերը ՄԵԼԿԱՅԱՅԻՆ է։ Մէկ կողմ — ինքի այս արտադրի չափանիւթը, Գրանա — թիւ նախկին զաղեմաւոր Թաւանաթիլ որտեղ է պիտական Հարաւանի և Երտարի։

Տնտեսական զանազ վրայ կացութիւնը սակայն է, քանի որ կարեւոր քաղ մը կալ արտադրի անտառներ մէջ։ Գրան — ցալի տիւրապետութեան չիւրեանի զրա — րիւտութեան ամէնէն լայն ցանցը ունի — րն Արբիկիէն մէջ, իսկ այնպիսի պաշտոնա — տարներու ամէնէն մեծ թիւը։

Ֆրանսիայի աղեղեղութիւնը կը մնայ տի — րական, հակառակ Ձերանաւի հիւրին։ **ԹՈՒՄ** — 1-956-000 ընկալի։ 58-000 թու. զիմ. տարածութիւն։ Մայրաքաղ — քաղը Լոմէ, 148-000 ընկալի Եսկան։ Նախադարձ՝ Զոր։ Եսկանան։ Հարաւա — րեանները — զիստեղծականայն ճարտա — րութեամբ, որ զարգանալու համար վրայ է (քաւառ, սուրճ, զիստապիտակ) և Գրանիւթ։

Փոխոյց գիտութեանները՝ ընկալեա — լին միզով անտառները կարգաւորու — անաւոր, 1963 Յունուար 13ին կը պաշա — լան նախադարձի պաշարը և շատացի կանխատեսումով կը պահանջ նախա — դարձ՝ Միլիոնաւոր Օլիվիկի։ Պետական Հարաւաններու զարգացման կը քաղաքի Փոխոյց համար, որ 600 զիմ. երկարու — թիւն ունի և որուն 50 զիմ. Եր նալի — ժուրու։ Իշխանութիւնը արժէ կերպար — անքն է Զոր։ Երտարութիւնը, որ ի — հակադրութիւն Եսկան Թուրքի, հնուամի — թիւնան չէ ստաւան։ Երտարի ինտրուի է Տանտեմի՝ արտա արձանի այն դաւա — ղերը, որ ձերարարութեան է Բիւրնու ա — րտադրանքով միջոցին։

(Միջախիլ յայտարարով)

ԵՐԳԻՏԱՆԱԿ ԽՅՈՐ

ՏԱՐՈՐԻՆԱԿ ՆԿԱՐԱԴՐԱԿԱՆ...

Այդ շրջանին և օրաթերթի մը տնօ — րին էին։ Գիւրք տանն ծաղաւ մը հրդեհ — մը։ Կանչեցի խորագրաւան ծաղաւ։

— Տ'ԻՐԻՐԻՐԻՐԻՐ...

Ճիւղը ըսելով, ծաղալին անտեղ ծիւլ — րեք, քաղց զաղաքական թերթի մը մէջ աշխատեալուն համար, յարժար նկատա — ւէր ունեցաւ կեղծանունը։

— Կանչեցիք ինձի հրդեհներով զրա — ղը խորագրերը։

— Տուն դնաց, Ձերը Վանութիւն։ Երեքը չեմ կցցած ծաղալի մօտեցնի — ցաւ Ձերը Վանութիւնին կոչելու տալի — րութիւնը և ընդհակառակն, երեքը չեմ ալ կցցած այս տալիւրութեան վարժեցնի ուրիւնները։

Գիւրքի՛ իր ժամապայցին, հրդեհներու խորագրերը ժամ 10ին տանը կ'երթար, երբ աշխարհ իսկ փլելու ըլլար։ Վա՛յ այս հրդեհներուն, որոնք այս ժամէն ետք կ'սկսեին։

— Այն առեւ կանչեցէք ինձի աղէտա — րու մէջ մանապաշտանք խորագրերը։

— Հիւանդ է, Ձերը Վանութիւն։

— Ո՛վ կալ այն առեւ խորագրաւանը։

— Աշխարհիկ անցուղաբաններ զորնի — կաղեքը։

— Վերնապէս... քաղց մը հոս գայ։

Վարկեան մը այն, աշխարհիկ անցու — ղաբաններ զորնիկողովի ներս կ'աղեր, Գրա՛ւ չաղած։

— Ետու, բոյ անոր։ Գրացէ և ծուլ — նայի պաշարի հրդեհին նկարագրական ընթերցիւն։

— Բայց և աշխարհիկ անցուղաբա — րու զորնիկողովի եմ պարն տեղին։

— Բայց—մայց չկայ, այս ժամուն ու — ռիւլ մէկը չունիմ, որ զրիւն։ Ետու ըրէք, ետիք առէք և անմիջապէս որ վերա — դառնաւ, նկարագրական մը կը պատ — աստեղծ։

— Եւ սակայն ուրիշ սկսիւն անդա — չեմ զիստը։

— Գրեցէք ինչ կը իր տեսնէ։ Ա՛յց չունիք։ Ետու ըրէք, քախսի մը առէք և վաղեցէք։

— Հաղա հրաւիրեալ մար։

— Ի՛նչէ հրաւիրեալ։

— Հրդեհին ներկայ գտնուելու հրա — ւիրաւորմը։

— Մարք Առաւորի, հրդեհին հրաւ — րատմամբ կ'երթան... Ետու ըրէք...

Աշխարհիկ անցուղաբաններ զորնիկա — ղերը մէկնցան։

Աւաւաւիկի այն նկարագրական, որ յաղեղ տաւատուն լոյս տեսաւ թեք — թին զիւր։

— Լոյսերու և կաշկատմաներու չու — րդարանում մը, կանաչի մեղրութեանց անտառային երարարկութիւն, — աւա այն տեսարանը, զոր աշխարհիկ կնաւը կը — ընեն երբեք կը պարզեցի յարգացած զորնիկողովի յոյժանք մեմոլին։ Երեկ զիւրը, հոյաղաւ և անտառանայի հրք — զիւն մը, որուն ժամանակեցան չեղի պա — լաւանք բոլոր ընկալիչները, տեղի ունե — ցաւ Գրանիւթ պաշարի չեղալիքի արեւ — նկուտ մէջ։ Ներկայանալով մէկ նշանք — քին հրդեհներ խաւար, իրենց պաշ — տախարհիկ զանգեանքով, կոմստիկ ծուլէ — անն, որ հաղած էր այդ մարդու չափ զարեւի չափերի չափերին և Երտար անտառային մարմինը ծածկուած էր անկողին տաւա — նով մը կոմար, որ կապալարանի կը կը կարգ և մինչեւ կրակները հասնող ան — զապալարեցի մը մէջ եւայր։ Մարցիկի հրապա՛մ զուրկ կոմստիկի վրայ, որ վարդապետի, պանինի զիւրեանց մը ան — ցուցած էր կնաւոր, հետն ունեցանով ժամկետաւոր զիւրեանցը հաղած կը յարմարէին։ Եւ մարցիկի իմաստակը Գր — լեան պաշարին դնաւորանք, որ չիւր — պատուած էր իր ընտանիքով, ինչպէս հաւեւ հարաւան զեղեղանի զոնապանները։ Կը ջարեւան տեղի անմիջապէս պատ — աստեղծ չեղէ կնաւը հրաւորապիլ իրենց անտառին։ Բաղաւարթը, քաղ կործարէ, ինչպէս հաւեւ չաւ մեծ թիւով հոյաղաբա — րու։ Հրդեհէ շարունակուեցաւ մինչեւ արաւայր, մեծ որտարութեան մէջ։ Այն առեւ հրդեհներ և ներկայանալու միա — ցած մարք Գրանիւթ տակին, տանելով ի — ընց չեւ անկողինի իշխանաւոր զիւրե — ջիկ անտառներ, որ, իսկան եղե, կոմ — ստեղի և կոմ Գրանիւթուր անտառային հիւրանմանութեան համար չեղի արժեքով պիտի իրնի զարմաւ, ի մեծ զոնապանութեան իրենց քաղաքականութիւն։

Ա. ԳԱՄԱՆԱԿԻՆ

ՎԱՐԿԱՅԻՔ
ՏԱՐԱԾՈՒՅԻՔ

ՏԱՐԱԾՈՒՅԻՔ

**ՊԱՏԵՐԱԶՄ
ԵՒ
ԵՆԱԳԱՂՈՒԹԻՒՆ**

ՄԱՐԱՆ ԱՌԱՋԻՆ

— Ո՛րք։

— Եսկան։

— Ո՛ր, օ՛ր, օ՛ր...

— Է՛, ցտեսութիւն, Փորձուցի, ցտես — ութեան իշխան, չուստով ճաշի կիւլէ, ք — անի իսկ կողմէն, մեկը ձեր մասին կը հարցան։

— Երբ կայսեր հետ խօսեալ, կցցածով շափ զովե պաշարի մատակարարութեան զարգացումներու ու կանխատեսութիւնը, ըսաւ Փիլիպին, մինչեւ նախապատեհ ու — ղաւորով Անտրի իշխանին։

— Կաղեք զովե, սակայն չեմ կրնար, ըսաւ Փիլիպինը փայլով։

— Այն պարագային մէջ աշխատեցէք չափ խօսել։ Անկախ քաղ կը սկսէ ուն — ակցութիւններ շարունակ, զայն ինչ խօ — ւիչ չի սկսի։ Եւ ինչպէս անձամբ պիտի տեսնէք, մեծ զոնապանութեան կը խօսի։

ԺԻՐ.

Հանդիսարար կըլի տանի Ֆրանց կայսրը ուսպիլի ծալքան Անտրի իշխանին, որ տալիս զանազան պահանջներ, մէկ իրեն յա — րապետած տեղը կեցած մը և կը զիւր չար — փառով մը զոնգնեց զայն։

Հանդէսէն ետք, իրեկուրը, Փիլիպ — Ինիւրան զաղաքապետութեան հարաւոր — ղեց Փոլոնցիկի՛ն կայսեր իրեն տեսու — ցիկին հանրեւել փայլաւ։

Փրանց կայսրը ընդունեցան Անտրի ի — խանըր անկախիկ մէջուրը կեցած։ Նախ — լան խօսակցութեան սկիւրը, Անտրի իշ — խանը զարմացած այն պարագային որ կայսրը ըսելով չիւրանալով՝ չիւրիւթեցաւ և կարծեցաւ։

— Ըսէք, կուրբ Երբ սկսաւ, հարցոյց կայսրը հարմարեց մը։

Իշխանը պատասխանեց։ Այս հարցուն — մին յալեղիւթին ուրիշ նման հարցուն — մին, միշտուէ և Կուստանուր տալովու — թիւը, Կրիմէն Երբ հանապա՛հ ին — քաւ, կայսրն Կայսրը արտօնիկ երեսու — թիւով մը կը խօսէր, որ կարծեւ անոր մեծ նպատակը որոշ քանակութեան հարցուններ ընել էր և Կուստանուր որ պատասխանները երբեք չէին հնարաւոր — ըրել զիւրը։

— Ժամը քանի՛նք սկսաւ կուրբ, հար — ցոյց կայսրը։

— Ձեմ կրնար ձերը մեծապատուու — րեան ընկալանքով թէ մը ժամուն սկսաւ կուրբ կեղծանալ քախսիկ հետ, աս —

կայսր Դիւրեմիլին մէջ, ուր որ և կը գտնուէր, որոշք քաղաքական զարեւ — րիկութեան ժամը վիզին, ըսաւ Փոլոնցիկը ողիւտեղով, և այս առթիւ տեսանիւ ու լսանք հնարեցի, հակիրճ ձեւով մը պատմեցաւ պատարասեցան։ Մակնիկ կայսրը ընդմիջեց զայն փայլով։

— Բանի մըն է։

— Ո՛րիւք ո՛րք, ձերը զեհափառու — թիւն։

— Դիւրեմիլին մէջին կիւլմ։

— Երեւելու մըն, ձերը վեհափա — րութիւն։

— Փրանցալի չեղացան՝ ճախ առին։

— Իրտեսներու տեղեկութեան համար — ձայն, ամէնէն ալ զիւրեւր լսատեղով ան — ցիւր են։

— Բաւարար կըր ու պաշար կա՞յ կիւլմ։

— Փաշարը պէտք ունի քանակութեան ընտանկարարութեան...

Կայսրը ընդմիջեց զայն։

— Ժամը քանի՛նք սպանեցան ին — ներայ խօսիւր։

— Կարեան ժամը Դին։

— Դին, չա՛տ քանիւ է, չա՛տ։

Կայսրը զորահալարութեան յայտնի և զիստ ընդմիջով հրաժարուի նման մը ըրաւ։ Անտրի իշխանը դուրս ելաւ և անմիջապէս պատասխանները պարա — րեցաւ։ Անկէ կողմէ զայն կը զիւրիկն Հանդիսարարար աղերքով և փայլաւոր — ան խօսքի կը լսուէին։ Փիլիպ—Ինիւր — տանը յալեղանեց զայն որ երեկ պատու

ՕՐՈՒՆ ԵՍՏՈՐԸ

ԽԱՂԱՎՈՐԹԻՒՆ

ՊԱՏՐԻԱՐԲԻՆ ԴԵՄ

ՆԱԽԱԳԱՀԻՆ ԶԱՄՐՈՐԴՈՒԹԻՒՆԻՆ

ԴԵՊՈՍԵՆՏԱԿԱԼ

ՕՐՈՒՆ ԴԵԿՏԵՐԸ

Դարադար սարկիսիւնը իր գրովը
գրած է գիշարադար մեր բարձրերուն
մէջ: Հաջող պատմութեան որչա՜ր շրջան
ներուն, մասնադարադար մեր արագաշա-
րական շարժումներու օրերուն եւ հա-
մեման բռնակազմի մասին տակ գտնուած
են Հայաստան լրտեսներ, որոնք դաժանա-
յան են ազդութեան շահերուն: Յանուն
մանուշակ, մանուկիկներով ու զրպար-
քիկներով պատճառ են դարձած
գիշարադարիկները, — աքորի, քան-
տի, խոյիսի կախազմի գաղափարով
աղով անձադար: Հայրենասէրներ:

Այլ արարներ, անկեղծ լուսնալույս
ալիւս, եր կարծիքներ թէ յոյսովիւ
շուտ են զրպարակներ: Եր թուի թէ
սիւսեր են: Փաստ՝ Թրքահայոց պատ-
երքը Շմարէ Արք. Գալուստեանի դէմ
մարտ տան զգարազմի կախազմը —
թիւր, օրտուղով անոր Պարզէ քայն
— կայտններ:

Գաղափարը եղբայրացի է, բայ՜ Քրտ-
աստ: Վերին տարիներ յաջորդ էր
բարձր կապեր հաստատել զարտաշահ
ընտանիքներու հետ եւ մինչեւ Անգարա
դաժան՝ աղբի ցաւեր ներկայացնելու
անոր կապարակներ:

Փամակնիկի ստորադարձան են այդ
զգայնէր մանրամասնութեան եւ քա-
տարուն խոստանքներուն, որոնք երբեք
չըրթարանք:

Գայը մէջ կարգ մը ժամեր տարբեր,
անձադար կանգն է յետին ժառերէ
տարուն, Կարմիր Սուլթանի հափնիչ-
իւն կարճըրնելու ատանկան դաժանա-
յան արարէ մին են յետան:

Մարաքան 1970 Դեկտ. 25ին կը գրէր.
«Ամենք որմէք առիթի կը պատրիկն
Անգարայի Պատրիարքը գրգռարանք
անոր կայտնիներէ եւ փախկեղ հոգե-
արարիկ շիրիք լուսնալույս համար,
արդանայտ ոտին անցած շարքեր եւ ի-
նքե՜ր կարգակերպած իսպախարակներ
փախարակներէ քուրդ մարտալիմ մէջ, ան-
թիւ եւ տալոյց մարտաքրմանդ իմանն
կոյտարանք: Չորսուցանք՝ քի ինքն այս
յաւուն դառադարակներ ընդարձակ՝ Պատ-
րիարքական արձան է որ կը հարաւանիմ
անէր քանէ առայ, այն հոգեար իշխու-
նալիքներ, որուն փարած է մեր համայն-
քը եւ կայտնի է որ շնէ անոր արդոյն
անկ համայնի տակս:

Անտուն զգարազմները Քրտերէն
լիւրով զգրել են առօրինակար յայտա-
արարիկներ իր իմարդակով բաժանելու
են զայն եւ զլիւր Քրտերէն եւ հայն —
ընթերթներուն, հարկային հաստատու-
— թեան, զարգանա զէնքերու եւ դաժա-
նայ անձադարներ: Բացի կարգ մը ար-
արիկներէն, — յայտարարութիւն
ժամեր մար մը կը լայնէ, շխարհակով
զիւրու թէ Պատրիարք՝ Հայրը հոգա-
րակք գործնադրութեամբ մը լծուած է եւ
Բագրատիկն զիւրուսմէր մինի: Տարա-
կայ շխար, որ ձեռն զգարադարիկն մը
լրանա ստորադարակն Քրտերէնայ յաւա-
րարութեան դրայ:

Ինքն կարգէ, անշուշտ հիմունած հա-
յանի զաւանանքներու յայտարար —
թեան վայր, հետեւի արարատուն —
Բիւնիքը Կենթը Շմարէ Պատրիարքի
դէմ:

«Այլ արարակները Պատրիարքը,
1966ին, Սրտալիւր արդէրաւոր ձեռա-
դարներ զգրելու մէջ իւրեղաւոր
էր մը կատարէ: 1965ին Մ. Նաճարգ-

Մարտիանիայէն ետք, Նախագահ
Փոփիկոս եւ իրեն ընկերացողները Ուր-
քաթի որ կը հասնին Տարաք: Հոն Փոփ-
իկոսու պիտի գտնէր նախագահ մը որ
կը զարկիկըր եղած է ուսանողական շրջա-
նին՝ Լեօփոյտ Սէնկըր պետական ղեկա-
վար են բանաստեղծ:

Նաւորութիւն մեկնելէ առաջ Փոփիկոս
մամուկի ատուի մը տուն եւ հակա
ճերմակ վրայի մը տակ: Այլ առիթ, չե-
տած է — «Կէս կար առիթ տասը տարի
տունը որ այն երկրները որոնք կը փա-
քարեն աղաղակ զաղուցի, կոնակ դար-
ձնուն Տրաքասի: Փորձանքիկըր ցոյց
տուր, որ ետք յարաբերութիւններ ծնան
սպա Պետութեան անկախութեան, բայց
անոր կապիկըր Տրաքասի հետ մնային:

ներ զնայ, ուր 100-000 տղայք հասակեց
Մ. իսաչ Կարկիսեանքի ի նկատ: Սակայն
այս դուստրը ներկայիս անհետնկայած
են եւ բուսածներէն համաձայն՝ զրպար-
ուած է Ս. Պատրիարք Տար կողմէ: 1966-
ին Սրը. Հայրը, հակառակ որ անտեսա-
կան հանձնա միջոցներ ունի, Մարտաք
ժողուն մէջ, կրկին էր (Գնայը) մէջ 180
հարաք Քրտական ոսկի արդէքով (20-000
տղայք) սուլ շնք մը կը անտնով դնէ:
Ինչ ետք այլ նոյն կրկին վրայ դոնուող
զայտ որ կը անտու փախարակէ: Պարզ
կարծիք մտաւոյն են, որովհետեւ. Կա-
լուստեան Պատրիարք Մ. Նաճարեան
եւ ի. Մ. Կոնստան ղեկավարներն հետ կը
զորադար են Բագրատիկըր մէջիւր զա-
րաքը քան աշխուրթան ընթացիկ
հրապարակայն յայտարարութեան եւ Քրտ-
ասիայը ճնշուի ընթացիկան են եւ չար-
տըր կեանք մը կը փարեն: Այլ յայտարա-
րութիւնները մտան են Պարապիկըր, որ
հրապարակայն են Քրտերէն իրենց կրո-
նապետիկ զործնադրութեան դէմ: Հայե-
րը մտաւոյն են եւ կը կախան, որ Ս.
Պատրիարքը Ամերիկայ պիտի հաստատ-
ուի եւ պիտի զործանէ աղբիկ կրկնով
հաստատու այս դաժանութիւն:

Իմարտար կը խարան զրպարակի փո-
րաթիկ իմարկը, որ տանց խոճանարե-
լու կը ձաքի իմար պղորդ շարի
մէջ եւ զոհակցի կը խուլ ղեկավարուի —
Թիւրք հոգեար պիտի մը դէմ, ետք իր
զործնադրութեան մէջ քաղաքական որակէ
զործնադրութեան ցոյց չէ տուած: Թուրք
հայրերիկն եւ հաւաքանալութեան հան-
գէլ կը զարարանալութեանք լրի, կա-
տարան են եւ ոչ մէկ ձեռնաշուրտ ունեցած
է այս ուղղութեամբ:

Կարգ մը ուրիշ Քրտք թիւրքիկն են ար-
ձադարակ նոյն են ձեռնի զրպարակները:
Իսկ եւնի կարգէ Յունար 17ին հրա-
մանքով եւ Պատրիարքի յայտարարու-
թեանքը Տրեքսիլ Կայր անթիւրիկն թիւ-
րքի՝ Թուրքիոյ Հայրեն կապիկան մա-
սին: Թիւրքիկը հակաթիւրք մեկնու-
թեանքը տուած է Շմարէ Պատրիարքի
խոսքներին: Ու եւնի կարգէ յայտարա-
րով դոնուող ուղղարթիւր կը յանձնէ
Մարաքան եւ փամանակ օրաթիւրքներն,
որոնք Պատրիարքը պաշտպանութեան կը դա-
ւանանքներն անդրակիկ զրպարակութեան
դէմ:

Բայց այդ մասին ատանձին:
ՀՐԵՏԱՆՍՈՒՄՈՒՆ

Իմ ձաժորդութեան նպատակ ունի վիս-
տիկները թիւրք այն յարազնեղ կը կը
տանքեք այս աղբիւրան հանդէպ եւ Տրաք-
սիկ երախտադարկութեան այն բարեկե-
մութեան համար զոր պատճառ են մեկի
հանդէպ:

Այս Ուլտ Տաստ եւ Փոփիկոս կրկին
ստանկցութիւններ ունեցած են եւ իրենց
խոսակցութեանք ղեկարար նիւթը եղած է
Ամերիկէի կապիկըր: Ուլտ Տաստ խո-
սած է Սպանիայ դէմ, Փորթուգալի եւ
Հայրաստին Ամերիկէ: Ամերիկեցի նախա-
գահ դժգոյն է մանաւանդ որ ղեկը կը
ձախուի Հարաւային Ամերիկէի: Փոփի-
կոսի պատմականը շարժարտ է անշուշտ,
բայց նաեւ վճարական — «Միջազգայն
ընկերութեան մը կոյտեղք, որ արմատա-
կան դառադարարութիւնները թշուառ լը-
նան եւ ուր իւրաքանչիւրը ինքնիշխան պար-
տաւոր անդին անդին կը զարգապարական
կամ վարչապետական նախընտրութիւն —
ներէն կը մարթիկներ որ հասկցութեան
է մեկի հետեւին:

Ամերիկեցի թիւրքիկ տուած ճաշին ըն-
թացիկ, որու հիւրը կը Տարաք—Տիւսան,
նախադարապետ յայտարարեց թէ լա-
ւատան եւ ընկերային գնանի վայր, չնոր-
հիւ: Կայտնադարական համաձայնութեան
թիւրք:

Տարաք—Տիւսան յայտնեց սակայն թէ
Տրաքան միշտ տառապանք է որակար
աշխատանքներու պակասէն, ինչ որ կա-
սեղանցած է ձեռադան կը կարկիկութեան
ները:

Թիւրքաստիկ զործարարը կը շարունակ-
ուի բայց առիակ արդէք չեղար որ կա-
ռապարակները որոշ զրադի ուր յաւն-
լուսնին ճերմակարթին սիւսեղ ղեկաւոր-
արարը հետադիւրեան, փնտաքիկներու
է մանաւանքու վրայ:

ՄԵՐԶԱՄԻՐ ԱՐԵՆԻՔ

Երեւոյտի նախագահ՝ Անտար կը
Սաստիկ, որ կարեւոր խորհրդակցու-
թեանքն ունեցած կը եկիկոսացի վարէ-
ներու հետ, անցնալ շարքի, երկր ձա-
րդ մը ընթացիկն համաձայն քանոնեղան
հրապարակը երկարադան, մինչեւ
Մարտ 7, ինչպէս զրաժ կնք երէկ:

Նախագահ այս առիթի ճշդեք երկա-
տուի անկալութիւնը ՄԱԿԻ ընդհ. զար-
ուողակը, հրապարակ փամանակալը-
րանին: Արշարեւ, ՄԱԿԻ ու անոր ընդհ.
գաղափարը պէտք է փորձեն ապահովել
իրական յառաջդիմութեան մը հարցին
լուսնած ուղղութեամբ, եւ չարք մանրի
պիւսկեղին Ապահովութեան Որդակներ:

Երեւոյտի հիմունիկն նպատակաւոր
էր մնայ անփոփոխ, այն է արագաշարժ-
րարը դարաւուած հողերը: Անկեկան ան-
մեծանիւքի իրաւունք մին չէ:

Անտար կը Սաստիկ կարեւոր առաջարկ
էր ղեկավարելու իր ձաքի ընթացիկն:
Կը պահանջէր, շնչանց ան, որ հրապար-
կարէ փամանակալութեան իւրաքանչիւ
ուրիշ մանաւանքի պարզում մը կատարեն
քրաւուած հողերը, այսինքն հետանա
շրաքեք որոշ շրջանի, փոխարեք, Գա-
հիւր կը խոստանայ քանոյ Սուլեյի ջը-
րանցը՝ նախ փոփով վերջնակով հաւա-
տաւորանք ըլլող խոսքներովներ: Այս
միջոցառումով, Գահիւր են Ինչ կրկին
նպատակ վրկան Եւրոպիկն առաքելու —
թեան զործին:

Իւրաքանչիւն շրջանակներ կ'ընթանան,
թէ Սաստիկ ղեկավարակներն շատ վար-
պետ ժառք մը խաղաք, զանի որ այս ձե-
ւով դոճացում կուտայ կը երկրի վարքը

եւ « չափաւոր » տարրերուն միաժա-
մանի: Մէկ կողմէ կը պահանջէ իրեն
պաճանք արար հողերու դոնէ մէկ մասին
պարզումը եւ, միւս կողմէ, կ'երկարա-
մարէ հրապարակ վարէններուն՝ հո-
նքերու պարզումին մասին:

Տրաքասիկ Հայրապետութեան Նախա-
գահ լրադարձներու հետ ունեցած հան-
դիպան մը ընթացիկն յայտարարեց, թէ
Գահիւրի որոշումը հրապարակը երկա-
րաճանք մանրի, նախաւետած էր Ծը-
րաշառլէ կողմէ:

ՔԱՆԻ ՍԵ ՏՈՒՈԼ

ՀԱՄԱՐԻ մէջ կայտնած է Ռուսմանա-
րութեան Միջազգային Յանձնախումբը մը,
որ պիտի պարտաւոր պաշտպան զաւա-
նայութեան մասին նախակին մը արտաւած
ըլլալով որ այս հարցը մէկն է այն եր-
կու հարցերէն որոնք օրակարգը կը կար-
մեն յառաջիկայ կոյտնակարական Սինո-
զին: Յանձնախումբին մաս կը կարգէ
հայ կաթոլիկէ կաթոլիկոս-պատրիարք
Իրիւստան — Կիրիլ ԺՁ. Պաճանքներ
եւ քաղաքիկ կոնկրետներն: Կը նախադա-
նէ կարկիկըր Հեօֆին:

ՊԱՐԿԻՍԻՑ Ժառիլ զարիկ արտադրող եր-
կերիկը վերջնակը մը ներկայացուցին
քարիկը 22 ընկերութիւններուն, պահան-
ջիկը ընդունել իրենց որոշումը՝ մինչեւ
Փետրուար 15, այսինքն զամառադառա-
կան միջոցները ձեռք պիտի առնեն:
Իրանի Արաքսէն նախարար կողմէ ար-
տաւ, թէ բանակցութեան հարց չկայ:
Եւրապայեան Էրեզուրիկն մը պահանջու-
նալու կը ղեկմեք այլ միջոցներով,
իսկ որ եւ նշանակէ արդիւնք զարիկը
քրաւաւանք: Գարեք ճոյի երկրները
կը պահանջեն 35-40 տնիքի յանգեալ
իրաքանիկը տակալուր վրայ: Երեւոյտ —
Թիւրքիկը կ'առաջարկէ՝ 20 տնիքէ: Ծը-
րաքանիկը Երեւոյտին քանակութեանքը
տակալուցանէ, քանակական պատուիրա-
կութեան պահանջով:

ՆԱԿԱԿԱՆԸ « Ռոյա-Փոյս » ընկերու-
թեան, որ նաեւ օդանավներ արտադրու-
թեամբ կը զրադէր, հիմունքով է 65 տա-
րի առաջ: Անգլիական կառավարութիւ-
նը որոշեց միջամտել փրկելու համար
ձաքի շատաւառութիւնը, ինչ որ կը
նշանակէ մանաւանք աղքատներուն:

ԹՈՒՐԿԻՅԱՆ մէջ հաստատուած Նէլ
Պիւրիկ փերթիլիմ է Սոսիլ զարիկը
ընկերութիւնները: Բուրք քանակները
որոշեցին զործարարի ղեկին առաջ
պահանջումով: Բանուորները կը քոտը-
ղեն Թուրքերու հանդէպ ընկերութիւննե-
րու ցոյց տուած խաբարան ոգիին դէմ:
Համաձայն արձեանագրական միութեան,
տաք ընկերութիւններն, որ իրենց ձեռ-
քը կերտողացուած են երկրին քարիկը
արտադրութեան, անոր դուստին են տա-
րաճումին 60 ան հարկերը, Կալախոսնեցին
միայն 2500 թուրք քանուր, միջոցն
սիւսեկան քարիկը ընկերութիւնը՝ 11
հարաք Թուրք քանուր:

Հ. ԱՐԴԵՆ Վ. ՂԱԶԻԿԱՆԻ

ՄԻՆԻՍԵՐՆ 100-ԱՐԴԵՆԻՄԻ ԱՌԹԻՒ
Այլ վարտանք թիւր մուրկուած է
միմանով կայադակով յիշատակին

ԱՐԵՎԻՄՏԵԱՆ

ԳԱՀԱԲԱԿՐՈՒԹԻՒՆ

ԺԲ. դարը վերջերս, արևմտյան քաղաքակրթությունը հասած էր զարգացման կայուն և ինքնուրույն քաղաքակրթության երկարատև շրջանի։ Բայց Ի. դարում, 25 տարու ժամանակամիջոցի մեջ էլ, առկա ունեցած երկու համաշխարհային պատերազմներ և զեչ մնաց, որ այդ հոյակապ գաղափարների ժամանակ էր իսկ պատերազմները զուգահեռ զարգացող քաղաքակրթության հետ։ Ինչպես պետք էր նշանակող գրառում և՛ Բաղդադ-Իրբիլիի միջև, դրվի մակնիմացու է։

Միայն մնաց, որ այդ քաղաքակրթության անհնազանդ միջնադարյան մայր եկեղեցիներ, հարապակի ձևապատկերներ, դերեր, նկարներ, մեթոդներ վերադարձնեցին անապոյ գյուղերի մեջ և՛ ձևական ուսուցիչ առիթ։ Եւ այս դերակրուկները ցնցեց մարդկության միտքը, առկա սերերի դարձուց այդ անկրկնելի հասարակություն։

Մենք, ժԲ. դար, արևմտյան քաղաքակրթության համայն էր եւրոպայի ձեռքով ցնցել։ Երկրային, աշխխ քաղաքական և սոցիալական, միջոց հետաձգելով ձեռնակ ցնցել հայասնի նուստաններում և իր պարզեցիկ զանազան զարգացումներ, ինչպե՛ս Հիւսիսային և Հարավային Ամերիկայի, Աստորյան, Եւրո Ձեռնակու, Հարավային Ամերիկ, Եւրոպա։

Միայն, ի՞նչ էր հասկանալ արեւմտյան քաղաքակրթության բույրը։

Արևմտյան քաղաքակրթությունը հրաշալի մասն էր, որ ունի երեք արմատներ։

Ա) Մարդկայինը մե, որ մեզի կուսայ Յանթերն։

Բ) Մարդ էակի արեւմտյան մե, որ քրիստոնեական աստվածություն է։

Գ) Արարողական քրիստոնեական, որ արդիական է ձեռնակ ցնցել դեպի անհատականություն։

Այն տեսն, երբ այս երեք արմատները կենտրոնացնեն, արևմտյան քաղաքակրթությունը անկասկածաբար է կուսարու-նալ, իսկ երբ նրան արմատները մէկը զնայած է, աշխխ կ'աղբի անհատական շրջան մե։

Յանթերն աստվածականը հիմնական է քաղաքակրթության և զնայատեսական միտքի միայն, որ անկողնային քաղաքակրթության հիմնական մե մեջ է։ Մենք նաեւ ար-գիւններ հասնում ձամար, Արեւելքը իր զիւնը քաղաքական, մարդկային և կրօնական։ Արեւմտյան կրօնական և անհատական պրոբլեմները։ Միջերկրյա, Յանթերն այ ունենի միայն քաղաքական աստվածականը, բայց շարժել ինքն զիրար քաղաքական և գրառականներ, ա-

նոք կրօնական հիմնաքարը ուրդն իմա-տություն մե, որ կրթող գոհանքով մասն-նոց էակը, ո՛ր այ լայն ան, որ դարա-չափեր մէջ աւարի։ Յանթերն պարզիկ պատկերացումը քաղաքական ընդմէջ չու-նենի միայն, այլ՝ մարդկային, կր-նական և քաղաքակրթական։ Արեւմտ-ական գաղափարությունները մնալ Թերմա-փիլիսոփայական մէջ, Լեոնտասի և իր գաղափարները, արեւմտ, պարզիկ դիմադրական դիմակի միայն, երբ հայ գաղափարը զեւմ դրեկ Յանթերիկ քաղաքական-րան։

Յանթերն կրօնական աստվածային, որ չկար դարա մարդ էակին անհատականության և անոր արարողական պարզեցիկ և մասնական կրօնականի միայն։ Եւ հաս-տատանքի օրենքներ՝ այդ արարողական պարզեցիկ ձամար։ Յանթերն իրենք զի-րենք աղաղա էր հայտնի և իրար հարմար-չենի պարզիկ քաղաքականության հարմարե-րենք։ Իրենք պատմությունը անդադրա-պաշար մե կրած է այդ արարողական կրօնականը խորհարարներուն զեւմ։

Բայց քրիստոնեություն է։ որ բոլոր մարդերը հասարակ հոգեկրկով Աստուծոյն առնել, մարդ էակին տեսա իր ուրարի զիւնով։ Յանթերն ձամար, միայն աղաղա մարդերը հասարակ էին օրենքի առնել։ Անտարակի ձամար բոլոր մար-դիկը աղաղա էր նշանի և հասարակ էր ու՛նեւ օրենքի օրենքի առնել, այլաւ։ Աստուծոյն, որ իրենք իրենարը Հայրն է։ Բիւրաւորականը էր յայտարարել, որ Եւրոպայի հոգեւ, ո՛ր այ աղբի, Եւրոպայի, ո՛ր ցնցել ալ պատմանի, ունի աստուծային ընդմէջ։

Եւ այսպե՛ս, դարեր շարունակ, յունա-կան փիլիսոփայությունը և քրիստոնեա-կան մարդկայինությունը ձեռք ձեռքի աղ-նալ՝ կ'աշխարհի մարդ արարած էր ան-նուստանական։ Եւ ժԲ. դարը վերջե-րան, 1789 Յուլյոն 14ին, մարդկայինը էր հոգեկրկն հասուն, մայրական ձամար իր արարող կրօնականի և անոր զուր-կի էր դուրի պատկեր, որ էր մայրին երեք արարողանքի՝ աղաղակիւն, ան-աղաղակիւն, երբայինիւն։

Եւ իր սերի երրորդ շրջան մե, իր սերի առկա երրորդ արմատը։ Գիտությունը իր կուսարող անհատական շարունակական և ճարտարաբանական էր ինքնուրույն՝ մարդ-ընց պատմականի ներմանական անհատական բարեկրկն։ Մարդ էակին օգնական և շարունակ քաղաքական մեքանիզմ, որ էր դիմադրել անոր աշխարհական։

Այն տեսն է, որ եւրոպայի իր գեւա-րանք աշխարհի մեկ բոլոր պարզեր, աղբի էր դառնալ երկրաբանական քաղաքակրթականներուն, իր ինքն ար-գիւններ, իր նշանի դարձումը, ինչպե՛ս էր դարձում միայն բոլոր մարդկայիններն և՛ բուն։

Միայն, Արեւմտեանը, նիւթական հրա-կալապաշ նուստանական կուսարողի ձամ-բանք, բան մե իր կրթական իր հոգեկրկն հարստությունները։ Կար մասնական

մե էր ձեւ իր մէջ՝ հանդիպ իր կարծիա-րանքներուն։ Երկրային մարդ մե էր պար-սան աշխխ Բուլյոն իր նշանի կրթարող-կանությունը և ճարտարաբանական-րան։ Երկրյա իրենք արեւմտյան հետ-չենի պատմ, կը հասարակին ճարտարա-գրեն, որ անըն իր մարդը և աստուծա-նեւրոն։

Արեւմտեանը շարունակ երկրին վերել-լաւանությունը, բայց կրթողներ իր հա-ւատքը։ Ան էր շարունակ խաղիկ Աստու-ծոյ մասին, բայց բան մե էր պարզել Անիկ։ Ան աշխարհը բաժանել է երկուգի, մէկը՝ կեանքին, միւրը՝ Աստուծոյ, կե-սարին տալով մեծագույն մարդ։ Ան դար-ձած է նոր Պրոմէթէոս մե, որ էր հնազա-նալիստական երկրային իշխանությունը։ Ա-մէկը կը շարունակ է խնդրող ասարկը։ Ամէկը մարդը մէջ, ընկան կամ վերնա-կան, ան էր զորք զնախան միտքը և աղաղա փնտրանքները։ Գիտությունը էր յարապակի, բայց հոգեւ էր իսկ զ-դուր, և իր անդամային։ Մարդը էր դու-նայ իր ստեղծած մեքանիզմներուն արու-կը, նիւթին ծառան։

Եւ արեւմտ համադարձ է։ Արեւմտ-կան քաղաքակրթության զեւմ էր պարա-նան ու՛նեւ մարդկայինության ան-ժիւններ, որոնք էր միտքն անոր հոգե-կան ինքնը, այլաւ մարդկայինը ճար-տարաբանականացած երկրայինը, որ-րանք էր կարծեւ զույգ պաշտպանիկ ի-րենք կարծեւոր պատմականները։

Միջոց է, որ Արեւմտեանը, ասանք իր ճարտարաբանական յարաւան յարաբե-րական պիտի լայնալ ալ՝ ինչ որ է։ Ասանք նիւթական քաղաքական մարդ արարած էր կրթական և իր դառնալ տե-սանք որ ասուն կենդանի, որուն միայն պատմական էր գոհանք իր ճարտարաբանական յարաւան յարաբե-րական։ Բայց նաեւ իր կրթայն արդիւնք, երբ ան հասնի զիւնային և իր անդնջ մասնականը և՛ երաքանիկ կենդանիներն և՛ մարդկական գոհանքներն և՛ իսկ իրայ։ Անը ինքնուրույն ձամար՝ անհրաժեշտ է նաեւ հոգեկրկն անուրը, որ էր հանդիպող իր քաղաքական կու-րբերարդներ, որոնհեւաւ այսոր ոչ-կերտողական երկրային և՛ հասուն և՛ ճարտարաբանական և իրաւական զա-ւթակրկներն։ Ենթալ ալ էր ընտելեւ ժ-մուրը կոնդիլ երկրայիններն միայն, պի-տի անհեւք, որ անոր դարեր շարու-նալ էրան և՛ քրիստոնեական հրա-շալ օճակներ, այնպե՛ս որ, ասանք իր-տեղին ինչ կրթող քաղաքական իրենք քրի-ստոնեական աստվածականը, ասանք դառնալանկը իրենք ինքնուրույն։

Որոնհեւաւ, մարդկայիններ իր նշա-ման ու՛նեւ մեքանիզմներ, հիւստան-դեւներ և զանազան աստվածներ, այլա-ւ պիտի ունենի անհոգեւ, ոչմիտքի դարձալանքներն։ Եւ այդ բոլորը իր սպա-նան Արեւմտեանը։ Եւ օրոքհեւաւ ասու-նեւ մե ինքն Արեւմտեանը, որ համարա-նել էր թուի իր հոգեկրկն պարզանքներն, չկրցաւ այդ անտեր և՛ շարունակ մարդ-

ԵՐԲԵՆԻ

ՅԵՐԱՆՍԱԿԱՆ ԱՓԻԿԵՆ

(Ի. և վերջին մաս)

ՏԱՄԱՐԻ. — 2.600.000 քաղաքական, 112.682 գաղ. քաղաքական, 100.000 քաղաքական, Փորթի Նոյի (76.000) քաղաքական։ Տնտեսական կեդրոնը՝ Փորթի Նոյ (քաղաքական 120.000)։ Այլա-նախադարձ՝ Հնդկական Մարդ։ Արեւել-րը — իւրաքանչիւր (չկրթականներ, բնական 90 աւ հարկեր), բազմակի, աղ-լան։

Տնտեսական և քաղաքական երբեմնի ժա-ռանգ Արեւելիկ էլ ժառանգական ժառանգ-րալու հանդիպանքներ։ Արեւելք, Թուրքի, Երեւելիկ և Սիւմ-Ալթայի միջին շրջ-րանքը կոնդիլ այս փոքրիկ երկրին էր, որ անցանկին տեղական ընտանիքներ իր հայրականը ժառանգական պաշտպանու-նեւ, քաղաքական զալախալարներ մէջ, ասանք հաղիկ անկախական տիրա-նանք՝ բոլոր երկրային ալ մարդերն ի-րենք Տնտեսական պատմականներ, և ստի-պեցին ասանք վերադառնալ իրենք իր-կերը։

Տնտեսական Հանդիպանքները միջին այսոր դարում իր ճարտարաբանականը, որոնհեւաւ մէկ լայնք անդամային լա-փով էր շարունակող, քաղաքական արդե-րներ էր միայն լայնք, պատմականները ճարտարական պատմականներ էր նեւ-րալան։ Բանակը, Չոր- Սիւլիքը 1966 Յանտերն զիւնուրական հարստան-կեւ, ձառանք ունի պատմական հարստա-նեւ կարծեւորականներ։ Երկրյա ներկայի-կը կուսարողական երեւալ ճարտարա-բան, իւրաքանչիւր ժամանակակից մե ձամար զարդիկ դուրս գալով։

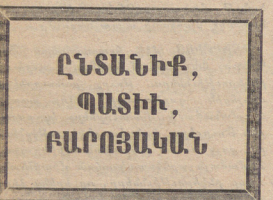
ՄԱՒԻ. — 4.830.000 քաղաքական, որուն 350 հաղաք կիսաքաղաքական պատմական մարդերն (Թուրքի, Մարդկային, Ա-րեւելք)։ 1.204.000 գաղ. քաղաքական։ Մարդկա-յանը՝ Պամբո (170.000 քաղաքական)։ Եւ-րոպայի՝ զիւնուրական Մուսա Թարը։

Փոքրերուն պատմաբ մայ, անոնք էր զիւնին ուրիշ կուրբեր, և՛ անոնք իր Իրանի պարզ շուրթեր մէջ քաղաքա-կան ունեւաններուն մէջ։

ԵՆՔ Արեւմտեանը կուրի շարունակի իր լայն աստվածությունը, իր զուգա-նայ միայն իր դարձալանքները արդի-կանացիով, այլաւ վերադառնալով իր հո-գեւ և՛ մարդկային դիմադրել, երկին իր բարձրանք իր քաղաքակրթական շարք, որ երբեմն էր անհեւք իր կային ուրուրդներ և Պրաւանի պաշտա մի-տք։

ՆՈՒՊԱՐ ՁԱՐԿՈՒՄՆԵԱՆ

«ՏՈՒՆ»-ի ԹԵՐԹՈՒՆ (31)

Այրի կենը, իր երկու մանուկներով, պատ էր դարձած մնաց, զերաղով կր-կուրեւոր էր գտնիկ լայն տանիկով, որ անհեւք էր դիմանի միայն դարձիկ մե մեջ, զիւնի ան ուրդեւոր և՛ երկ-տառարող կնո՛ւք իր ուրդեւոր խաղեր թաւ։

— Բուրբուր, անոնք զեւմ ան անհեւք Թուրքի մե և՛ այ քաղաք անհեւք ուրդե-րանք քաղաք կենդանու կարողություն չու-նեւ։

Միայն անհեւք համոզագրարու-րանքը ճանաչող հոգեկրկն ինքն մարդ և՛ վերջուրդ շարժանքն աղբ մե բանալ։

Ան անհեւքան կիր, որուն արդին այս խաղերի կուրբեր, Սաքեւելին էր, այն, որ երկու շարժող առաջ ներկայա-ցած էր Աղջտառանման և՛ ձեռնուշան

և՛ դարձած, արձանանման չլայնալ իր իր մանկ զնուկներին կուսարողն պիտի անտեսուի ձամար։

Այդ զնուկներն այժմ կուսարուած էր։ Բանի էր որ տալը, Աղջտառանման էր՝ մանկական անհեւքան անդամ էր, որ-րան անհեւքան էր այդ տեսակ զնուկներն-նը կուսարող, կենը էր իր տունը և՛ մանկանան հարցափորձած էր զիւնը, և կուրց էր բանել ձառնաբարձը՝ յու-շառանքի մե մէջ։

Բաստանանքի տարեկան մարդ մե-ն էր կեղծը, որ դարձել և՛ զիւնով մե-կուր էր տալարողները թուրքերը իր Սաքեւելիկ միայն, թեւ և՛ նիւթական զիւններն և՛ կենդանի միայն անհեւքան, բայց այդ զնուկներինը չառ անհեւքան, յայտ տալարողները էրան իր ինքն ինքն ձամար, որ արեւմտական և՛ կուրցով մու-րդկային մե չլայնալով, երբեք էր մար-մանալ այդ անհեւք անհեւք։

Յնայն, ինչպե՛ս էր, որ մարդը միայն զիւնը տանիկով էր թաւանականալով՝ այդ նաեւ աշխարհ էր մէկ քանի գրառելի-րու, անոնք ալ տեղեկություններ զա-ղիւն ձամար։

Յնայն էր զալիկ անհատարական զիւնները թԲ ճաղալու կարողություն ու-նեւոր, Սաքեւելիկ երբեք պիտի չզիւններ զիւնով ինքն Աղջտառանման, բայց էր-կուր շարժել ի ինքն իր զիւնակ զիւնու-նի ալ անկի յուստանական գրառելի էր։

Իր փոքրիկ աղբին Արեւմտեանը զիւնա-րան էր փոխարինում մե չէր կեան և՛ չէր մարդանք, ինչպե՛ս թեւեւ վաղ յայտ-նել էր, բայց միայն տալու և՛ նիւթար իր մնալ, անոնք իր անդամայինության հարստանք։ Ենթալ չլայնալ կարի էր ո-մեր, որոնք արդեն մեծ բան մե էին արարողներ, զիւնի բարդություն անհեւք պիտի մարդ իր փոքրիկ Արեւմտեանը հետ, Ինքն էր երկտառող մարդանք Պ. Գա-րեւելիկ երեւանային և՛ զիւնի բանի, նիւթական օգնականները չլայն։

Այժմ Սաքեւելիկ թաւանակ զառ պար-տական էր երկտառողներ և՛ անկա մեծ ինչիկ խաղի մե իր երկն ձամար, որոյ-ն հետեւ, կուրց, իր իր անհեւքան զիւ-ններն իր զիւնով էր, որ այդ նիւ-թական փոքրիկ օգնականները էրենք իրեն։

Ենթալ զիւնի անհեւքան էր կարդիկ ի-րեն Աղջտառանմանի կուրց, դուր հոգե-կրթական էր, Ենթալ թուր իր բարդեւոր լայնք իր փոքրիկ Արեւմտեանը, Սաքեւելիկ ինչպե՛ս երկրային պիտի ձամարէ։ Ու մանկեր ի ինքն դուրս, ցուրտն ինքնա-նայ շարժել իր սպարը անհեւքան, վե-րադառնալու ձամար իր աղբին ցով, որ քանի էր մանուկն ձամար քաղա-քան ցուրտ գրառուիկ մե ինքնադեւորան յանձանք էր։

Միայն աղջտառող հաւա աղաղ զիւն ձամբ այդ երկտառող կնո՛ւք, որ յայտ-

(Շարք.) ԵՐԲԵՆԻ ՕՏԵԱՆ

ՓԱՐԻԶԻ Ս. ԵՌԼՆ. ՄԿՐՏԻՋ

Այս Եւրոպայի օր, 6 Փետր. ամսի 5 Սրբոցի Սարգիսի զորավարին և օրգոյն նորա Մարտիրոսի և չորսասան զինուորացին: Ժամը 10ին Փարիզի Ս. Յովհ. Մկրտիչ մայր Եկեղեցւոյ մէջ կը մատուցուի պատարագ:

ՇՆՈՐԱՀԱՎԱՆԻՔ

Մէն ժողովի և Երկրաչափ Ս. Սա - հակ-Մկրտիչ Եկեղեցւոյ զարդուքները իր խորին ցատկայնութիւնը կը յայտնէ ողբացեալ Աղանի խաչիկեանի մասնաւոր առթիւ, իր ընտանեկան պարագաներուն: Այս առթիւ հետեւեալ նուէրները ստա - ցած է փոխան ծաղկեպաշտի —

Ալբի Տիկին Ալեքսանտր Եկեղեցւոյ 100 ֆր., Բրիտանիոյ Բերկլայման 50, Փուէճ Գոնապլան 50 Եկեղ. 50 զարդոցին, Թովմասեան ընտանիք 50, Մարտիրոս Կարապետեան 30, Մարտի Զաքարեան 20, Թադէոսի Զաքարեան 20, Մա - նուէ Մանուկեան, Մկրտիչեան, Եղիա - զարեան, Միքայէլեան ընտանիք, Ստեփան Մատարեան, Ստեփան Եկեղեցիին, Երա - նուէճ Տէր-Արապետեան 10 Եկեղ., 10 զարդոցին, Ժորժ Լուարաբեան 20 աղբարեան, Գրիգորիոս Բերկլայմանի 50 աղբարեան:

ՄՈՐԱՏ ԱՌԱՅՈՒՆԻՆ
ՆԱՀԱՅՈՒՆ ԱՆՇԱՐԿԻՍԱՆ ՄՈՐԱՐԻՍ
UNION DES ANCIENS ELEVES
MOORAT-RAPHAEL

ԲԱՅԱՆՈՒԿ

ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

Եւրոպ. փետր. 27, ժամը 18ին
սկսեալ Մամուլի - Մարտոյ վարձա - քանի հանգիստարանին մէջ
26, Rue Troyon — 92 - SEVRES

ՄԱՆՐԱՄԱՆԱՌՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ
ՅԱՆՈՐՈՒՈՒ

Ս. ԽԱԶ ՇԱԿԵՐԱԿՑՈՒԹԵԱՆ
ՏԱՐԵԿԱՆ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍԸ

Կիւրպի 21 Փետրուար ԺԱՐԸ 16ին ԿԵՍ ԳԻՇԵՐ
HOTEL MODERNE
8 bis, Place de la République, Paris — Métro: République
Պարալուար ՆԱՍԱՐԱԳԻՆԸ

Խազ
BERNIE OLIVIER O.R.T.F.

Եւրոպայի խաչմեր
Մուտք 10 ֆր. ուսանողներուն կէս գին
Ազատուիչ անգանները: Հեռ. 033-0212

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱՒ

ԿԱՄՈՐԻՃԷ ԿԱՄՈՐԻՃԷ
(ՊԱՏՄՈՒՆԱՐԿԵՐՈՒ ՀԱՏՈՐ)

Գրեց՝ ՄԱՍԷ ՄԻՐՁԻ
Տպարան՝ Համազգային, Գլխաւոր
Լաբանդար՝ ընտիր ապագործութեան
Հատոր ԺԸ, 280 էջ:

Գին 15 ֆրանկ

Կարելի է անմադր զինել (Հոտաւթ)
Կամ՝ Հեղինակին՝

Mr. M. Chazarian
3, Rue des Trois Pierres
LYON 7^e

Մարտի 15-ի Թի. Թի. Թի. Թի.
4, Ռի. Փարիսի Թի.

ՏՈՀՄԻԿ ՊԱՐԵՐՈՒ ԲԱՅԱՆՈՒԿ

GALA

ԱՌԱՋԻՆ ԱՆԳԱՄ ԸՂԼԱՌՈՎ ԵՐԵՎ ՊԱՐԱՆՈՒՄԲԵՐ ՄԻՆԱՍԱՐ

Կոճկաւ, ՆԱՅԻՐԻ, ՆԱՍԱՐԱՐ
Փետր. 14ին Կիրակի ժամը 20,45ին
Salle Pleyel, 252 Rue du Fbg. St-Honoré

Տոմարը այժմէն ապահովելու համար զինել
Bakerdjian, 35 Rue de Trévis
Massis, Rue Saulnier
Nigoghossian, Arnouville les Gonesse
Café Philippe, Place Carnot, Allortville
և Երեւ խոտարեւոյ անդամներուն մօտ
Տոմարը: ցինը 10, 15, 20 ֆր.

ՆՈՒԵՐ

Տէր և Տիկին Ստեփան Եղեղեան և
զաւակները Երեւն սերեւեալ անընթացի,
Երոյր և Ժորժոր՝ Ստեփան Պաղճեանի
մասնաւոր բաժնատուներին առթիւ (մասնա -
ցած Արթուրին), Եւրոյն նաեւ Արցալ,
Ասատուր և Կարապետ Պաղճեաններու
անձնատուներ յիշատակելի կ'ընեն հետեւ -
եւս նորարարութիւնները — 30 ֆր.
Յիւրայեան, 30 Մարտի Թի. Տան (ստանալ
հետաւորէն) և 20 Եւրոպային:

ՊԱՐԱՆՑԻԿ ԵՐԵՎՈՅԹ-ՀԱՇ

Նախաձեռնութեան Կապույտ Խաչի Ի -
սկի մասնաճիւղին փետր. 20, Եւրոպ
Ժամը 20ին Մամուլի - Մարտոսեան վար -
ժարակ
Մ. ՊԵՇԻՆԻՍԻՆԸ և Մ. Մ. ԱՆԻՍԻՆԸ
արհ. (26 Ռի. Թրակաւ, Սիր):
Նուազանքով՝ ՎԱՐԴԻՆԸ
Հաշուակմ 20 ֆր.

IMPRIMERIE SPÉCIALE
DU JOURNAL « HARATCH »
32, Rue de Trévis — PARIS (9e)

ՓԵՏՐՈՒՐ ԻՑԻ ՏԱՐԵԿԱՆԸ
ՓԱՐԻՋԻ ՄԵՋ

Կը տանուի ընկերականական խո -
ջողով ԺԸ, Կիրակի, փետր. 21ին Ժամը
16ին Կիւրպի, Մարտի Թի. Տան մէջ,
17 Ռի. Պիլո:

Կը նախաձեռնէ
ԸՆԿ. ԿԱՐԱՊԵՏ ՓԱՓԱՅԵԱՆ

ԸՆԿԵՐՆԵՐ ՍԵՐՈՐ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ և
ՎԱՐԴԻՆԸ ՊԱՐԱՎԱՐԵԱՆ

Surprise-Party Masquée

Նախաձեռնութեան Կապույտ Խաչի
Վարձաւոր խոտարեւոյ, Կիրակի 14 Փետրուար
Ժամը 14,30ին Վարձաւոր Անարմանա -
կոտարին մէջ:

Առատ կերակուած:

ՀԱՅ ԿԱՐԱՆԻԿ Ե. ԽԱԶ ԵԿԵՂԵՑԻ
10 bis, rue Thouin - PARIS 5^e

Կիրակի, 7 Փետրուար, Ժամը 10,30ին
Հայաստան մայրաքաղաք

ՄԵՐՈՐ ԵՍՍ. ԹԵՐԶԵԱՆԸ

ՅՈՎՀԱՆՆԵՍ Վ. ՓԱՐԱՄԵԱՆԻ,

ԳԻՐԳՈՐ Վ. ՊԱՊԵԱՆԻ և

ՄԵՐՈՐ Վ. ՆՏԻՔԱՐԱՆԵԱՆԻ

Հոգեւորական համար: Կը պատարագէ և
կը քարոզէ ԿԱՐԱՊԵՏ ԵՍՍ. ՄԱՍՏՈՒՆԻ:

ԶԱՏԻԿԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԵՋ

ԱՊՐԻԼ 9-ԵՆ 24

ՓԱՐԻՋԻ ՓԱՐԱՐ ԳԻՆ 2-150 ԲՐ.

ԱՅՍ ԳԻՆԻՆ ՄԵՋԸ ԵՆ — օդանավի երկուրորդի տոմար: Ա. Կարգի
պահուիլի ընկալութիւն և հաշ Մուտայի մէջ և Երեւանի (Արմենիա կամ
ԱՅԻ պահուիլ):
Բոլոր պայմանները — զաւարճ. յիշատակ, Մասնաւորաւոր, Զուարթնոյ,
Հոփթիւ, Երեւանի, Մարտի, Սեւանայ լիճ, Գարնի, Գեղարք, Օշա -
կան, Մարտարապետ, զարդոցներու և Քանդակներու ունեւորութիւններ, աղ -
ղային արտադրութեան ցուցանիշներ, եւայլն:

Renseignements et inscriptions:

ՓԱՐԻՋԻ ՄԵՋ

SONIA COUMRYANTZ

TRIM VOYAGE

1, Rue de Séze — PARIS (9e)
Téléphone: 742-57-84 et 742-22-12
de 9 h. 30 à 18 h. — tous les jours

ԼՈՒՆԻ ՄԵՋ

VOTRE AGENCE DE VOYAGES ARMENIENNE

Messieurs SARKISSIAN et SEDEFIAN

AGENCE DE VOYAGES SEVAN

50, Cours de la Liberté — LYON — Téléph. 60-13-66

de 10 h. à 19 h. — tous les jours

ՄԱՐՏԵՍԻ ՄԵՋ

JACQUES CHELEKIAN

VOYAGES WASTEELS

87, La Canebière, Marseille 1er — Téléphone: 62-03-44 et 64-09-49

de 15 h. à 19 h. — tous les jours

ԽԵՏԵՐԱՆ

Էջմիածնի և Վարձաւոր մետալիկ
ստեղծագործը

ԳԻՆ 400 ԲՐԱՐԻ

Եւ ընդհանրապէս, գոհաբեղելի
քանի գեղարվեստի մը համար
մեր տրամադրութեամբ ստել

EDOUARD KHEREDIAN

66, Rue Lafayette,

PARIS (9e)

Tél.: PRO. 41-63

40 ՏԱՐԻՆԵՐՈՒ ՓՈՐՁԱՌՈՒԹԻՒՆ

ԽԵՏԵՐԱՆ

ՎԱՍՏԱԿԵՑՈՒ ԵՒ ԱՍՏ ՀԱՆԳՉԻ

Հ. ԱՐՄԵՆԻ ՎՐԴ. ՂԱԶԻԿԵԱՆԻ ՅԻՇԱՏԱԿԻՆ

Միխիթրեան Միաբանութիւնը մեծաւ վարչապետին ծննդեան հարկաւորեալ երեսուցի յարմար առիթն է և նկատեալ անոր անհնարաւ Գառնալի զերեզ-մանցնէն փոխադրելու Վննախի, Ս. Ղազար, Հայրապետի հոգին ճոցը ամփո-վելու համար, միւս բարձրաբեկ անուանի կամ համեմատ ամբ վաստակաւոր միա-բանականներ կողմէն:

Մտածել է որ Հ. Արսէն Վրդ. Ղազի-կեան վարձակաւոր Գառնալի, հաշիւ 66 տարեկանն է, այլեւս անգուցաւ զործողութիւն մը վերջը:

Ուշացած ըսաց մեզ դո՛ւտանալութիւնն ունիմ եւ, ի վերջոյ այդ փոխադրութիւնը կատարուած ըլլաւուն, որովհետեւ իր մահուան առիթն այս թերթին մէջ իսկ երեսցած տարեւոր վերջնադարութեան, արտադրատնայով Ալեքանի տապաւնար-ն է Վաստակեցու եւ ստա հանգիչ է — ըսածն որ Զար Արսէն վաստակեցու եւ հոն պեղեւ է հանդիչ:

Միաբանութիւնը իր կանոնադրական օրէնքները կրնայ ունենալ եւ պէտք է ունենայ, Հար Արսէն կրնայ լիովին յար-գած ըլլալ կամ ոչ իր միաբանական պա-տաստութիւնները: Այդ պարագաները որոնք ունաց առակ կամ նուազ չափով ձեռով չի կրնար, այլեւս վերաճար-ծելու հարց չի կրնար մնալ եւ անցիկը իր պատկանին: Կրնան առ առական շու-հարգելու Հայ գրականութեան պատմու-թեանը հետազոտողները:

Բարեկիցի իրողութիւնը կայ ներս — վիտ: Հար Արսէն անհնարեզ փոխադր-վելու Ս. Ղազար, ի հանդիսում իջը — նախկին եւ մեծը շնորհալիւ էւր Գրեւ — պայման Արքային եւ Վերադարձի Եւ — անպիտանեալ Ժողովին իրենց անօրինու-թեանը համար:

Հար Արսէնի գրականութիւնը ստա — սկզբունք Մարգարեանի գրականութիւնի եղաւ, հանցանքից առկի ընդհանրացուց միջոցադրելու տարրերու հեղինակ-ները, եւ այդ համարով իսկ Կրեւին յիշեց, չորեքն տաւս մեր լիզուին, կարգ կանոն-իկ ընդուն:

Սոր հայկաբան իր, արտակարգօրէն հնուց պարտքն եւ այդ իսկ պատճառ-նով իր բացառիկ կրօնի ունեցում աղբիւ աշ-խարհաբանի կանոնադրութեան մէջ: Ամբի-թաւան հրատակիչ ընդհանրացած աշ-խարհաբանի, իր ընկերք առկայ եւր այդ վաղաբարձար պէտք չէ անհամար իր ար-մատար դարակրօն եւ անկէ ձեռք դնելը բացառող աղբիւ: Այն դարպարար, բոս եւ ընկերակից հայկաբան, հիմնովին ճշմո-րեւի է անպիտ, որովհետեւ կարիքի չէ ըլլաւս ու ճիշտ աշխարհաբար մը ունե-նուալ անպիտ դարպարի նպատակով:

Գառնալիութիւն մը չէր տալ, իր ընթի-վելու յանգաւորութեան, ստացել իր անի-թաւուց քաղաքարութեան չհետեւել ին-սանց գրականութեան, ոսկիգրարեան, արձարձի գրարու կամ շարական ձեւեր-նում մը, Եւստի հիմնադրուին համար, այնքան ինքն իր հմտութեան ու պա-շարք: Ի ընթ չէն ու դուստարեան, իր դուստարութեանցին հանկի միջոցադ-րութիւն մը մէջ իր ընթանալուն եւ ստով իսկ մը, իր աշակերտներն նախկինում — Թեան արձանացած իր խնայող դարպարի իրաւութեանը մտերմացում մեր ուր — պարտէ ձեւերուն վրայ, իր քրտ իրեն ժողովանի աղիթները Եւսիթի կրնա իրեն զարմանալովով եւ արձանացումով մեզ այդ արտակարգ աղիթներովով — իրաւաբան տարրութեան համար վրայ:

«Հայ գրականութեան երբ է անուանում իր զիջումներ կրկնապիտան իր, իր՝ մեր գրականութեան, ստակալաւ մեր լիզուին հոգիւն իր եղաւ իր ամենի վանք, իր ամենի արդեսանով իմաստով: Բարբարոս հայկաբան հեղինակ խառա-րի ձեռքէ Գառնալիից ծերը հիմնովի քանտակաւորութեան իմաստով, որ Բարբ-արմանուն էր աշակերտեալ Հ. Արսէնի թիկնաբար մը հակադրութեանը: Լուծը իրեն արտաւ ըստով անդադարաւայ այլ արդի եղի մը ունեւ, իր լիզուին հարց չեղեցի, արձանից զիջեց խառնուած տալու

երբերու հրաւրով ու խոստումով:

Գառնալիութեան գրականութեան մեծ վարպետ մը եղաւ, գրականութեան մը՝ որ այսօր ստակալաւս ի պատուի է սո-հասարակ ճաղաքակրթիք աղբիւնը զրա — կանոնութեան մէջ եւ նկատելի նպատակ մը իր ընթիւ անոնց մշակութիւն:

Բարձրակի են իր Բարձրամտութիւննե-րը: Հոնկորտի Իլիակոնի ու Ողբակոնի-նէն միջեւ Կրկնալիութիւնն հեղինակը, հան-քիկ Աստուածային Կառնակորտութիւնն (Դժոխք, Բաւարք, Արքայութիւն) մի-նչ, Քրդոստոն Բառնայի Իրաւագիտի Ա-րքայաւոր, Արեւիթիկ Կատարի Օրդան — տուչն միջեւ երբեք զարու կեղա վի-տիպակ Ուսանի հետեւողութեան ու խորանալիութիւնի անոր վերաբերման Սիւն-տայի Մաքիթիութիւնի կողմը, Վերջորտի Արեւտի խառնաւայ քանտակաւորութիւնի Յախտեանից արդեւ իր միջեւ անհասա-ծովանիկ Գառնիթի Յետուի կանգը: Պեղեւ է ընդգծել անպիտ որ դասակար-նեւոր Բարձրամտութիւններուն մէջ ան-նեւեւ է միւս մեծ Արեւիթի, Բարբարո-սիկի դարաք Բարձրամտութիւններուն աղ-կեցութիւնն եւ օրապարճութիւնը:

Բացառիկ ու մեծարժէք, Հայ մշակու-թիւն մեծ նպատակ էր ընթող դործ մը ալ կրակաւորացում էր, Հայաց գրականութեան ժամանակագրութիւն՝ ուր իր ձեռ-նակութիւնի սկիզբն միջեւ իր օրերը կա-տարուած հեղինակութիւններն եւ անոնց հեղինակներն:

Աւորը կրկնում, որովհետեւ այդ յա-րաւուց օրերուն Բարձրագի գտնուեան իրենց ալ հասակաց արարելու եւ աշխատ-անողով անուանութիւնը, ինտովով Բարեք իր Գառնալիով ձեռնադրել: Դժարաւորաբար արարել վերադարձութիւն ի դուր փնտել Բարեքը: Ուշադրութիւն ձեռնադրել իրեն առաջ հաներ էին եւ ցտեղի հոգին: Յետագա — ին կրկին ձեռնադրեց իրեն իմադրու-թեան, գիտախառնար մասնակցել, մի-նջեցին եւ աղբիւնները արակեցան իրեն եւ կրտաւորա մնաց դործը:

Հայաց իրենի ստակալաւ կրնա ինն զիջելը: Թեանն անհնի յաւակալուանի եւ ամենից գրականի իր իրեն համար այդ զիջել իր գործունէութեան մէջ ի պաշտ Սեփապետիկ:

Յիշեցել իր ՎՐԴ. դրեւ, այդ զիջեցե-ներու շարքը՝ որ հատորով մըն ալ հրա-պարակուեցաւ յետագային: Եւստիթի ձեռքից, կատարեց այդ եւ իրաւացի այդ օրերը այլապէս փայտեցին: համար որոնք կրկնեցին ձեռնադր, նոյնիսկ համ-րակ աղբիւնաց զիջեցին տակ, հա-տարաւ, Բարձրագի, Հայրեկից հան-գիւնեցել միջեւ, լրացողեան տարեւայ իմադրականներն ու պարզ լուրերն Բարձրամտութիւնները:

Միաբանութիւն իր ոստիկանական աղ-կեցութիւնը, ինքնատիք իմաստեմ վա-րելի էր յանգեցնելու եւ քանի մը մէջը աղիւն մտնողով պարզ ոստիկանի մը պարզաբարութեան անդի չանցաւ: Պարզ օրենքով մը լիզելու համար միայն, տա-րեկներով չեղեց սպաւուն, բարկացաւ, պա-տուց կանցել, ծորաւ, տարաւ, ստանե-ւոյալ ձեռնուց ձեռ փոխանակ է օրտան, արտաւան, անտանան ձեւերն ձեւի: Կամ ծոր, ուրեմ, ուրեմ, ուս, ուրեմ, ուրեմը կարողանալի հետեւողութեանը իր, երբեմն, երբեք պահանջից փոխ-անի զերբեք:

Կրնա՞ րակ, Թէ քանիցիկ օրտան կամ իրենից իր զիջել փոխանակ օրտանի եւ իրենից, պարզ թիկնալուութեան միջեւ, իրաւաբանութեան ու գրական յաւակալու-թիւնները: Հոստ պրոքիկ է արդեւ:

Տակաւն ծորաւոյ կամ արդեւից ինչ անդիկանակ ձեւերն եւ, ինչ կարիքի է աշակեւ րակ, ծորաւորութիւն թիկնալու-րեւ փայտալուցի կիլոյցանցաներն քաղաքաւորաւ օրտնովով իր փնտալ Հա-յաւակիցի մասնաւոր եւ որ կարողաւ, այլ մասնատու հայկաբան համար մեր գիտ-ածով հայկեցիկ անբարաւ եւ ըստմա-րկուան ձեռնալուցի իր պահանջի: Կե-րեւի երկրի փայտալուցի, ծորաւունք օմ-տուած է այդ ձեռնալուցի, քանի որ

ՄԻՆԻԿԵԱՆ ՀԱՐԻՐԱՄԵՆԻԿԱՆ ԱՌԹԻՒ

ՀԱՅՐ ԱՐՄԵՆԻ ՂԱԶԻԿԵԱՆ

Միխիթրեան Միաբանութեան գրական զիջեցելն երկու նշանաւոր մասնակցի — նեւոր. ճննդեան հարկաւորաւոր կը դա-րաւորիկ իրարու:

Երկուքն ալ Պարզապիտեն են, Հ. Արսէն Ղազիկեան՝ ծնած 8 Հոկտեմբերին եւ Հ. Վարդան Հաջուրի՝ ծնած 10 Յուլիսին, ճիշդ դար մը առաջ. առաջինը նուիրու-ած Հայ լիզուին, երբեքը՝ հայկական հա-տարութեան:

Ղազիկեանի պատանին Երեւի Գորեւ — նին տանը մը աշակերտիկ եւս Գառնի-գալին մէջ, կանցին Պոլիս՝ միջուած կենտրի պաշարելի: Գորեւ իր փնտել արդերու համար, զեն հոնկորտանից զարադարական չէր հրապարակ զիջել: Պոլսոյ պարսկականութեան մէջ հրապար-կութեան տարով ինքեղեք մասնակի մը, հետամուտ եղաւ նաեւ իր ինքնապարա-ցունակ: Անկորի գաղաւթ եւ: Թիպիցի իր պատմէ Թէ Գաղաղաց ընկերային մէջ օր մը միջոցով կ'ըլլայ գրաւորակը: Ղազիկեանի Լազարու Կերբուրը կը կուրի,

ՄԻՐ ԳՐԵԻՐ

ՓԱՌԱՅԵՂ

ԱՅՈՒ ԳՐԵՅԻՐ

ՓԱՌԱՅԵՂ

Չեւոր թերթ մ'ունիմ, որ միշտ փա-ռայից կը գրէ, լայալ այսպէս բաւ. պիտի ըլլայ փառանկ:

Հին բաւ չէ, գործածուած է Ոսկիփո-րիկներու եւ Յայաղաւորներու մէջ: Եւստի ճեմաւոր եւ փառանկը: Ուրեւ է մայրաքից րաւոր, նոյնպէս րաւարդիկ, ինչպիսի, որոնք կարծեւան են յնդ ար-մատով, եւ րաւորովն տարբեր կանոն ունին:

Նը անպիտով ալ կարծեւան չի կրնար ըլլալ: արն տանի փնտել պիտի ըլլայ, ինչպէս չորս՝ չեղի, ահա, ընչեղ, մա-ղի, անանկի, օրեղ, անիւնից կաշի, անանկ մըն որ յատուրեմի՝ նոյնութիւն կը ցուցնէ:

Իմաստար կամ անից փնտել, կամ որ փնտել իր կնիւր զեպի դուրս: Ինչպէս արիւնանից, որ արեւի կը հնչուի, կը Բաւից: Բայց ճիշտ է անից փնտելը:

Միացած րաւոյ յորակաւ, որովհետեւ անիւր ձեւաւորուել իր սեպի՝ կրտուի նաեւ անիւնալաւ, ինչպէս յայտնուցած, անիւնալաւոր: Ուստի՝

Հ. ԱՐՄԵՆԻ ՂԱԶԻԿԵԱՆ

Եւստի յայտնուած յաւակալութիւնն ալ իր ձեռնալուց:

Եւստի իր նիկերութիւն ճիշտեց ունե-ցան (տարաւայ քանի մը գործածու — Թեանն եւ Ինչպիսիք իրենց) հաս — անալիսի տիկնալուց, կերպով մը անիւն-տար քաղաքացաներն լիզու րաւուրի մը հայրեկեցի, արեւմտեան ձեւան, ջր-տար հայալուցն, արի ու կայտան հա-լիկերն: մէկ իւստով Հար Արսէնի հա-լիկերը որուն կատարուեցին հանու-նի համար տակալին շատ քան իր պի-տի իրենց:

Ներկայ յորտած յաւակալութիւնը շու-նի մեծ Հար Արսէն Ղազիկեանի հոյակ զործունէական արդարեւանի պատկեր-նալուց: Հայալուցի անկորով մըն է փնտ-ի, իր ճննդեան հարկաւորաւոր եւ անիւն-նիցին Ս. Ղազար փոխադրութեան տա-րիւն:

Գառնալիցին մասնով մէջ, Լազարու Ղազիկեան, Ս. Ղազար շուշուր իկու մեծ Հ. Արսէն Ղազիկեան եւ ինչ-մա կը հանգի այլեւս անոր հայրենի եւ նուիրուած հոգին ձեռը:

Վաստակեցաւ եւ ստա հանգի:

մէկ օրտան մէջ երկու Գործած շարքով, այսինքն 32 էջ, տն. 16 փոքրած:

Միխիթրեան վարչապետներու ծանո-թութիւնը Պոլսոյ մէջ փոխադր կ'արթն-ցնէ անոր մէջ՝ անցնելու Վննախի, Ս. Ղազար կ'արեւ կ'արեւ եւ անիկ երտաց-կան հոնով կարմալիկաւորած տարարն մը, Հոս ալ Լազարու ցոյց կուտայ մեղք եւ մեղքի տարրիկով աշխուժութիւն: Սա-կայն նախանշանութեան ծրարեղ օրեւ էր իրեն համար:

Միխիթրեան վարչապետներու ծանո-թութիւնը տարուին կ'ըլլայ Լազարուցի վրայ, որ կ'որոշէ նուիրուել ինքեղեք հոնկորտան ու գրական կանգնել: Եւ — անպիտել ինչպիսի կը փար ուսումներն եւ կը հասնի իր նպատակին, կը լրացնէ ուսումնական ընթացիկը եւ կը ձեռնա-դրուի կուսակրոն քանալաւ 1895ին:

Հ. Արսէն Ղազիկեան իր երկտարա-րուութեան տալուցն տարեկան յայտնու-ած հայ լիզուի պաշտարանութեան հա-մար զիջած մեծ ուժ մը, ունեւայ մը, հայ գրի անկորով մշակ մը, աշակերտ իր, հայրաւորութեան, որուն գտաւանիկ Բար-բարմութիւնը իրաւալիս ուսումնալու-թեան մը: Գործած իր կարծեւ անոր հա-տիկ վրայ աշխարհաբարե Բարբարոսն էր ըլլալու: Կուտուր:

Ղազիկեանի մէջ կայ, ուրեմն, հայա-ղեւ մը, որ կը հանէ հայրենիկ մաքու-րեան վրայ, եւ դաւալան Բարբարոսի վրէ: Կայ երբորդ անմ մըն ալ մասնա-նգիւր, ծոյաւանայ ձեռնալուց, հեղի-նակ Հայկական Մասնաշխարհութեան:

Այս երեւ անմերկ տառնիկ իրանից քանտուած ըլլալ տարբեր զիջեցելու վրայ եւ նշանաւոր գործնիկ եւրապայիցն այլ:

Հայրենիքն մերն ու դուրեւորաւոր այն-քան դուրսորդ եղան է իր մէջ՝ որ իր օրը դործեմի, իստերեկի կը ցուր պղ պաշտանուածը եւ իր նուիրուել: Մա-մուրը կուտալ էր զիջել Պատարան հրե-տուց ալ յայտնուել, ու որովհետեւ գրան էր լիւրագրական քանակ եւ կամ ՄԻՐ ԳՐԵԻՐ: — այլ զիջեցէ հատուրեկեր, այլ ամեն անի, անի տարիկ, օրաթերթ — թեան մէջ կամ դաւախաւորութիւններն փոխանակ իր անկարիկի կեցողաւով զիջածով իր պաշտարանի իրաւունքները իրաւական օրէնքներու եւ հաւակի պա-հանքներուն:

Իսկ մասնակցաւոր իր մէջ մասունեւ — ուստ մը արձանալ էր 1898ին ի վեր, չեւի-նալու (եւ կ'ընէ ան), նոյնպէս ամէն հայ անհոն ալ իր փոխալիկ կարող, իմանալ ինչ որ գրուած է իր աղիւ լիզու: Եւ ուրեքի տալ ամէն Հայու մեղք զիջել մը որ խառնաց ըլլան անոր րաւոր: Գրեւ մը որ մէջ գրատուներ լրակաւորեցին: Սակաւն մը Ժամանակ իրեն մեծ րո-հուրութիւններ, մասնաւորի անաւոր իր — րաւտ արտած է, ու ինքը Երեւի՝ ինչ-պէս կ'ընէ ուրեւ անի իր (Յատարան Մասնաշխարհութեան) ձեռնալուցը համ-րակ, որ գրական իրաւաւորութիւններու հանդից գրաւորեց, մայրալու է փնտալ — օրեկերեւ: Յամալ եւ աղբալաւալ արքն մը որ աշխատուող իր յոյնեցի, ինչ տանէ անոր ինչպատանի ու երեւակա-լութիւնը: Իր լիզել ինչպեղութեան զեւե-րեւ եւ լրակերպեւր անուններով, թիկն-ով, Թաւալաններով, սկիւնալ 1515ին, իր ինչպէս ամալ եւ հայկական աղաբար-թիւնը: Ու քանալուն ինչ է՝ որ տաւա — տանով արիւնաւորութեան հոյակ աշխա-րանով մը աղիւն իր մասունի, իր կրտ-անի Պոլսոյ կամ Պարսկալի, անանալու-թիւն պատանակով հեղինակել: Եւ ո — րովհետեւ ու յայտնաւոր մէկն իր Լազ-իկեան եւ ոչ այլ աշխատանքի արտա-րուի, վերալուց իր մանկութիւն: Գործը, սակաւ իրաւունք մեղք օրեկեւից կը քան, կ'կատարու մնացած է մասունի պատանակ:

Ով որ անպիտ մը անուան էր Հայկա-կան Կոր Մանուկալուրիկան եւ Հայա-րուքաւոր ալ լիւրակի՝ կրնայ իրաւից հաւակալու այլ րաւոր գիտարարութիւններ, որոնքով անպիտ է ան, եւ հաւակալ նաեւ անոր արեւեղ, կարեւորութիւնը՝ հայա-կան ուսումներու, քանտուրութեան, զեմական աշխատանքներու համար օրով:

ՏԱՐԵԿԱՆ ՄԵԾ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

Կազմակերպումը Հ. Յ. Դ. Լիանի Նոր Սերունդին կազմել, ՓԱՅՐՈՒ ՇԱՐՊ-ՈՒՆԻՔԻ շքեղ սրահին մեջ, Երաբար 20 Փետր. երեկոյան մամը 21Ե՛ն միմէն լոյս

Նուագախումբի ԿԱՐԻ ՊՐՊԵՐԵԱՆ
Երբ՝ Օր. ԵՒՍ ԽՍԻՔԵԱՆ

Հայկական պար «Արեւի» պարահոմորէն կողմէ
Կանադիէն ապաւովիլ սեղանները

Տոմսերը կը ծայլուին Նոր Սերունդի անդամներուն մօտ

DANS LES SALONS DU CASINO DE CHARBONNIERES

à Lyon Soirée Dansante

Samedi 20 Février de 21 à l'aube
Organisée par LE NOR SEROUND
Avec l'orchestre CARY BIBERIAN

Chants et danses arméniens avec EVA RESDKIAN et la troupe « ARDZIV » du
NOR SEROUND de Lyon

RYTHME — AMBIANCE — BUFFET — COTILLONS — TOMBOLA

Billet auprès des groupes. — Les tables pourront être réservées jusqu'à 23 h.
en téléphonant : à Lyon, Carrosserie Ant Frères (78) 72-58-97 — Varoujan Sarkissian (78) 68-22-69

à Vienne Vrege Kaloustian 85-22-12

ՇՆՈՐՀԱՎԱՆԻԷ

ՍիՆՆ. — Ֆր. Կապ. Խաչի Կոնի մաս-
նահալը Հորհալուրի թեմար ստացած է
Տէր և Եկեղիս Հայոց Ղապարեանէ 50
Փր. Իրենց ազկան՝ Ազատահիլ ամուս-
նութեան առթիւ :

ՓԵՏՐՈՒԱՐ ԻՑԻ ՏԱՐԵԿԱՐԱԶԸ ՓԱՐԻԶԻ ՄԵՋ

Կը տօնուի ընկերասամակական խնդ-
րայքով մը, Կիրակի, Փետր. 21Ի՛ն մամը
10Ե՛ն սկսեալ, Հայ Մշակույթի Տան մէջ,
17 Ռիւ Պէտ :

Կը նախադաշնէ
Ընկ. ԿԱՐԱՊԵՏ ՓԱՓԱԶԵԱՆ
Կը Խոսի՛ն
Ընկերներ ՍԵՐՈՐ ՄԱՆՈՒԵԱՆ և
ՎԱՐԴԳԻՍ ՊԱՐՈՆՎԱՐԵԱՆ

ՅՈՒՇԱՏԵՏԵՐ

ՏՐԱՊԵՉԻԱՆ (Պոստա) Հայրենակցա-
կան Միութեան վարչութիւնը առկայողա-
րար տնային կը հաշիւէ իր բոլոր առ-
դանները Տ Փետր. երկուարքի կէսը
վերջ մամը 3Ի՛ն, Մշակույթի Տան մէջ,
17, Ռիւ Պէտ : Ետա կարելու օրակարգը
Ներկաներու թիւը ինչ որ ալ բլլայ մէ-
ծամասնութիւն պիտի նկատուի :

ՊԱՐԱՆՑԻԿ ԵՐԵԿՈՅԹ-ՃԱՇ

Նախամասնութեան Կապույտ Խաչի Խ-
սիկի տնամահիցի Փետր. 20, Երաբար
մամը 20Ի՛ն Սամուէլ — Մուրատեան վար-
ժարանի

Մ. ՊԵՇԻԿՅԱՆԵԼԵԱՆ — Գ. Մ. ԱԼԻՄԵԱՆ
սրահը (26 Ռիւ Թրուպան, Սիւր) :
Նուագախումբ ՎԱՐԴԳԻՍԵԱՆ
Հաշաղին՝ 20 Փր.

ՏՈՀՄԻԿ ՊԱՐԵՐՈՒ ԲԱՅՏԱՌԻԿ

GALA

ԱՌԱՋԻՆ ԱՆԳԱՐ ԸԼԼԻՊՏԻԿ ԵՐԵԿ ՊԱՐԱՆՈՒՄԲԵՐ ՄՈՒՑԱԾ

ԿՈՎԿԱՍ, ՆԱԶԻԻԻ, ՆԱԽԱՍԱՐԻ
80 ՀՈՂԻԻ ՄԱՍՆԱԿՈՒՆԵԱՐ
Փետր. 14Ի՛ն Կիրակի մամը 20, 45Ի՛ն
Salle Pleyel, 252 Rue du Fbg. St-Honoré

Տոմսերը այժմէկ ապահովուելու համար զիմէ
Bakerdjian, 35 Rue de Trévis
Massis, Rue Saulnier
Nigoghossian, Arnauld les Gonesse
Café Philippe, Place Carnot, Allortville
և երեք խումբերու անդամներուն մօտ
Տոմսերու զինքը 10, 15, 20 Փր.

ԳԵՂԱՐՈՒՆԵՍԱԿԱՆ ՅԵՐԵԿՈՅԹ

Անիւն. — Պ. Գրումպի Կապույտ Խաչի
մասնահալը իր կազմութեան 40ամեակը
կը տօնէ բացառիկ գեղարարական բա-
ժինով, Մայիս 9Ի՛ն, Անիւնի բաղա-
դարեալութեան շքեղ թատերասրահը :
Մանրամասնութիւնները յաջորդէ :

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱԼԻ

Կ. ՍԱՍՈՒՆԻԻ

ՓԵՏՐՈՒԱՐԵԱՆ ՊՐԱՅԱՄԱՐՈՒԹԻՆԸ

1921

Պէրլուր 1970

Հրատարակութիւն «Համազգային»
ուպարանի

Տեղւոյն վրայ՝ ինչիւ ճնառաջի

Գին 10 Փր

ԸՆԹԱՑԻԿ ԱՋԴԵՐՈՒ ՍԱԿԱԳԻՆ

ՄԵԿ ԱՆԿԱՐՈՒՄ ՀԱՄԱՐ

ՄԱՀԱՋԴ	60 Ֆ.	միմիւ 1/4 սիմալ
ՀՈՂԵԱՆԿԱՅԻՍ	80 Ֆ.	միմիւ 1/8 սիմալ
ՕՏԱԿՈՑՈՒԹԻՒՆ	10 Ֆ.	» » »
ՇՆՈՐՀԱՎԱՆԻԷ	80 Ֆ.	» » »
ՀԱՐԱՆԻԿ	30 Ֆ.	» » »
ՄԿԱՆԻ	80 Ֆ.	» » »
ՓԵՆԻՆ ՍԱԿԵԿՈՑԱԿԻ	10 Ֆ.	» » »
ԵՎ ՓԵՆԻՆԻԿ	15 Ֆ.	» » »

Այս զինքը մէկ անգամ կրտաւանդի և Զատնական Ժառանգ ազգերու
կամարն են, չորրորդ էր :

Կաթիլի վճարումը պարտաւորի է :

Անկարգիւ կամ այլ ազգերու մասնաւոր պայմաններուն կամար զինք
վարչութիւն :

« ՅԱՐԱՋ » ԿԸ ՆՈՒՐԵՆ

Ինչպէս ամէկ տարի Տիկն Տոմսով
Նորեկան և Օր. Նորեկան մէկ տարե-
կան ճնառաջ կը նուիրեն իրենց մօր :

ՇՆՈՐՀԱՎԱՆԻԷ

ՏԵՍԱՆ. — Կապ. Խաչի վարչութիւնը
Հորհալուրի թեմար ստացած է Ի Հայաստ
ղապրոցին՝ Պր. Կարօ Օսանեանէ 50 Փր. :
մէ Սմէ 50, Ողբաղար Օր. Տէր-Պօղոս -
եանի (Պատի) մասնական առթիւ փոխան
ծաղկեպսակի վ. Պատանեանէ, Ժ. Պա-
տանեան և Մ. Պատանեանէ 25 Փր. զըզ-
րոցին :

Վարչութիւնը ցատկեղութիւն կը յայտ-
նէ ընկերուհի Մ. Մանուկեանի հօր մահ-
ուան առթիւ և փոխան ծաղկեպսակի 50
Փր. կը նուիրէ Հ. Յ. Դ. Տան Նորդու-
թեան :

Surprise-Party Masquée

Նախամասնութեան Նոր Սերունդի
Վարչութիւնը, Կիրակի 14 Փետրուար
մամը 14, 30Ի՛ն Վարչութիւնը Անարմամբ ա-
կումբին մէջ :

Առատ կերուխում :

Ս. ԽԱՋ ԸՆԿԵՐԱԿՑՈՒԹԵԱՆ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍԸ

ԿԻՐԱԿԻ 21 ՓԵՏՐՈՒԱՐ ԺԱՐԸ 16Ե՛ն ԿԵՍ ԳԻՇԵՐ

HOTEL MODERNE

8 bis, Place de la République, Paris — Métro : République

Պարպոյումը ՆԱԽԱՍԱՐԻՆԸ

Նուագ՝

BERNIE OLIVIER O.R.T.F.

Նշանաւոր խումբը

Մատիւ 10 Փր. : Նախամասնութիւն կէս զին

Ապահովել սեղանները : Հեռ. 033-02-12

40-ՐԴ ՏԱՐԵԿԱՆ ՅԵՐԵԿՈՅԹ

ՀԱՅ ԱՐԻՆԵՐՈՒ ՄՈՒՐԹԵԱՆ ՓԱՐԻԶԻ ԵՐԱՆԻ

Կիրակի 7 Մարտ կէտքէ վերջ մամը 2, 30Ի՛ն

SALLE DE LA CHIMIE

28 bis, Rue Saint Dominique — Paris (7e) — Métro Invalides

Կը նախադաշնէ Պ. ԱՍԼՈՒ ՆԱՅԻ

Ընդհ. Բարսեղաւոր Համաշխարհային Սկստակական Պարքային
որ յառկաւէկ կուտայ միկայ ըլլալու համադիմին

Սկստակական տարածքը, Ներկայացումի ը, բաժակումի կրակը, Հայկական պար-
քեր և Լորդը : Սկստակական խաղեր, բոլոր շքանքը կը տօնէ 40րդ տարեկան
Հանդէպը

Միջնաբարին ընդամենութիւնի ի պատիւ կայօ Նանիի Հայ Արեւելու Միութեան
վարչութեան և քարերար ու պատանակալ անդամներուն կողմէ

Ետակից օրակի մը մէջ ցուցադրութիւն Հայ Արեւելու Միութեան զորոնչու -
թեան և ձեռագրական աշխատանքներու Արեւելոյնորու և Արեւելոյնոր կողմէ և
միջազգային սկստակական կեանքին

Պիտի՛ն

ՄՈՒՏԳ 10 ՅԱՐԱՐ

IMPRIMERIE SPÉCIALE
DU JOURNAL « HARATCH »
32, Rue de Trévis — PARIS (9e)

ՆԱԿՏԻ ՈՒՆԵԱՆ

ՄԱՐՏԻՆԸ. — Վարչութեան յաղթա-
կան Հերոսամարտի տօնակատարութիւնը
Մարտի 14Ի՛ն, Կիրակի 4 Ապրիլ, Սիւր-
առիկ օրաներուն մէջ :

Փետրուար 18ր Վիկին մէջ 28 Փետր-
ուարին, կազմակերպուած Նոր Սերուն -
դի կողմէ :

Հայ Կարօյի Խաչի տարեկան Տեղի -
կայմ-Պարսնահէղը 21 Մարտ :

Իգմիլի և Երաններու Հայրենակցա-
կան Միութեան տարեկան պարահանդէպ
տեղի կ'ունենայ Մարտ 14Ի՛ն ՕՔԸ՝ Սա-
թրիկ շքեղ սրահներուն մէջ : Մանրա -
մասնութիւնները մաս օրէն :

ՍԱՄՈՒԼԻ ՄՈՒՐԱՆԵԱՆ ՎԱՐժԱՐԱՆԻ
Թատերական Կերպարանքը Կիրակի
Մարտ 14Ի՛ն :

Կապույտ Խաչի Փարիզի մասնահալի
«Առուլիս-Հալը» Մարտ 27Ի՛ն :

ԹԵՐԹԵՐԻ ԳՐԱՊԼԱՆԻՍ ՏԵՏՐԱԿԷՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԳԴ. ԴԱՐՈՒՆ

(Բ. ու վերջին մաս)

— Հայր այն այլանդակ կնոջանին էր դր յաճախ կորելի չէր դատարարել: Մարտի թէ ճերտ, և թա թէ վեճանք: Դատարար համար էր լուսարժեք: Ամենատարուն էր ապրեցան, քայլ և ապա մեկնա — քաջ: Իր ծոցին աշխատեց խոտը այս ապր. անասնան կերպով կ'առ լրտեսութիւններ: Ինչու: Ինչպէս: Չեմ կրնար քրտնել այս հակադրութիւնը:

— Չեմ կարծիք թէ Հայուն պէ տրե՛ն ապր մեն այ կայ: Իր անհետաճում — թեմար՝ սուրբ զուգին անդադար ժո՛ղովոր, գործակալ ու միշտ անաղտը չէ: Ամեն որ զղումը մը ունի եւ ամեն որ այն արդ յոյս մը: Այն է արդեօք իրեն շատ աւելի մեծ ու հոգ ապրութիւններու անհետաճումին զով էր զայնութեան անխնայ իրաւաւորներէն մէկն:

— Հայր Հաւատարմոր տիմար, անհասապա փայլ է: Միտաւորներ միշտ կը փառանք ինքնորին, իսկ խիստ հանարար՝ անմիջ փրկելու:

— Աստուած Հայուն խոշոր թիֆ մը տուաւ: արդեօք սուր ծայրը կարեւան տեսնել: Բայց Հայը այս ընծային արեւ շատ հարապարտ էր ապրել զորքանցք միշտ չեղան խախտ յայտնու, ու անպա: Իր բարձրախալ փրկումը դիմել ու դա՛նակ չէր: Այս է պատճառը որ մեր զինքին ծայրը անտեսելու արդը չենք, մա՛նաւոր զարդարանալու թանկ մէկ:

— Կնանկը մեղմորտային ու հոգային ուսուցիչ պայտար էր: Ի մեն կը զայնէ, միտք վար: Ի վերջին, ինչ որ արդ է մեր մէջ կը ցնդի, եւ ինչ որ նիւթ՝ կը դառնայ հոգին այն պահէն անխոր: որ այլեւս չենք կրնար այդ երկուքը Հայտ պահել իրարու, ուր պարտաւորին Հայը:

— Թեմայան միշտ էր թիֆ:

— Մարդ մը որուն աչքերը իրականին հակադար էր տեսնել, անոր ճերմակ, ճերմակ առեւ, հեղան՝ ծառ, ծառ՝ հեղան, տպեր՝ գեղեցիկ, արդար՝ ամեն, ու անթի՛ր յոյս, յոյս՝ խաւար, շարք թափ, բարեկ՝ շար, զուգիւր վար, արդը իր, եւայն: Կնանկը ըստ իրերը դիմել, տեսնել ու պատել այս մեծով. հոյսն — ցած՝ մարդկայնոր ու գիտականոր:

Իրերը այսպէս դառնային ու վերաճեալ լով պիտի հասնիք այն երազայաւոր: Բնական չէ չընտան տեսնող ծայրը է ճնշող տեսնողը: Ինչ աչքանք ու որ սխալ կը դառնէ, մտաւ կրնորեն, հակադար էր զայն, յաւերական ինքնաբարձրութեան մը մէկ:

— Մանուկները կը ցնանայ իրենք Բեւերք ծածկողն դուրս, զկտր տալուս — Բինն կերպարան դառնայ: Իսկ զկոնքեր, յափառան ու ծերը իրենք Բեւերք ծայրը, կուրծքին փակած կը պատկեն: Աստիք

այն զարգած են զէպի երազ բարձր երկարել: Կնանկը կուպած է անոց Բեւերք: Եր խորհիւր որ մարդկութեան կողմէ երբեմն կըրկուր համար զարեթի կը վեր մասնուան, զորքանցք մեղմորտային ուսուցիչ ժամանակը կըրկ անասնանցը զատարարութեան յատկացուէր, ար — զեօք այս վերջինները անկի ապրել ու բարձր զատարար պիտի չկարգէինք քան մեկը:

— Կրանն պատմութիւնը անցնային հայտնի են, մ'ըլտի պիտի դառնան: քայլ արժուի միշտ պատկեր: Երբ հային մը անտեք ինչ կը տեսնե՞ք ինչ ոչ մեր սովորական պատկերին: Հեռք մը կը դառնե՞ք հոն մեղմ ուսով անոր մէջ հայտն զեն:

— Ես կը ընէի պատմութեան զարդ զարգանքներ, իր ամենին անաղտոր ուսուցիչներ: Մարդիկ ամբողջ չեն անցնալ իր զատարարութեան: Սերունդները կը կարծեն թէ իրենք խաղողները իմար էին, միշտ իրենք իմաստուն, ինչ որ աւանդ պատճառ է, իրենք չի կրնար պատահել: Մարդիկ ինչ անցնային զատարան իմաստարարութեան ունենային, չէին հասնիք այս սորորներ ու Բեւան վիճակին ուր որ ես յայտմ:

— Կիները հանձն կը նմանին, հոն են ուր ճննէ կայ:

— Կիները ամեն բնուի մէջ կրնաւ որտա՛ր, քան է որ կարգիք ծայրը կըրկեք եւ անարանութեան խայծ մը գտնուի: Կիները ամենէն խիստն անասնանքն են:

— Այլերը ընդհանրապէս կը զգնեն իրենք չըրած անտես համար, իսկ կիները իրենք ըրածին համար:

— Կնանկը զղջում էր ի կոյած կամ չկոյած, մեր ըրած կամ չըրած բաներուն համար:

— Հանցեցիք ինձի հաղորդել թէ հան — զկոյած մը կը կոյծ մը որ էր ամուսնական խելիքի հանքի:

— Աստուի անդամ որ Արարարութեան Պայտար մը աշխույժ այս դիպակ եղաւ պատարարութեան: Սեւաղեան մարդիկ անպարտելի կամ խորհրդարարութեան մէջ, կանցնել, կը դառնան, կը չլինա — չեն, կ'արձակեն: Արարարութեան վրձնակ կը կը անանի Արարարութեան դիմելի վրայ:

— Չեմ հոյանար թէ ինչ է փաստար — իտիքները ինչ Արարարութեան կայ: Փաստարարը դատարարին ծայրը է արդար պէս: քննութեան մակարոյնը, ճշմարտութեան ինքնաբարձր:

— Թէ Հայերը Արեւելիք Հրեաներն են, կարգապահ իրեն կը Հրեաները իրենք են հարած՝ իրենք կըրկեն երկրորդ մասը կարգապի փայլ զնկու: համար: Եսին

1243թ թմարի ծայրը արշաւանքին Իկոնիոյ տալիսին վայր: Վիստատին Բայ — Խորով առկալին ու Բաշոյի բանակները իրարու դէմ հակադասեց Զեմարատիկ ծայրը (կըրկային 15-20 չէրմ. արեւելք): Սովորական բանակը պարտու — ցաւ: Անպատիւ հորանքները զուգեցին Փոքր Ասիոյ քանի մը հարուստ գաղութներ, ինչպէս Երզնկա, Կեսարիա, Սե — րաստան, Տիգրիս: Աստիւր եւ կոտորածի ենթարկեցան յառակաւ Երզնկա եւ Կեսարիա, որոցք թակեցներ ըստն զիմարարութիւն քայլ տուած էին Մոնղոլներուն: Այդ յայնմանիկներն ետք Կիլիկիան Հայաստան յալք փառեցին ենթակայ կը մնար, սակայն, հետաճաւ Թաւադ — շէ: Հիւսիս, 1243թ պայմանագիրը կը կը կնքէ Բաշոյի հար, զոր փառեց կը հետանայ ժամանակագոր կըրկով: Կիլիկիան Հայկական Պատարարներ կը դառնայ մաս — կը կարգարարութեան զարմանք, որոշ պատճառներով պատկանեցին իր ինքնուրոյն — իտիքներն ու անկարարութեան: Միջին Ասիոյ հրոսակները 1246թ նուաճեցին Կասե — կարիք անխորայնութեան: Ասով վերջ եւսեցաւ Երազանքներու տիրապետու — Բնան Հայաստանի մէջ:

Միջ Կասեայութեան կայեցեցին Հե — տեսնող շրջանները — Արեւելեան Վրաստան, Հայաստաններ, Իշխանութիւն, Աստիւ, Տիգրիս եւ Արարատական: Կու —

Հրեան ինքը Արեւելիք ժողովուրդ մըն է, Արեւելքն է որ ճիւղաբաժնուած, սա — բանտու, կը մայրիկներուն մէջ ստան է աշխարհը:

Հայերը հեղեպեղ չեն կրնար ըլլալ, որովհետեւ — խոստովանե՛ք — անոց արժեքները չունեն, ոչ մէկ կըրկուր: Իրր ստեղծարար՝ Հայերը շատ են եւ թէ՛ Եւրոպայի եւ թէ՛ Հրեաներին: Անկի չէ՞ գիտականանքն են:

Իսկ իր քաղաքային, Հայերը իրենք բնակած երկրին վարչութեան մէջ իրենք հիւսնանքն չեն խորապատկեր եւ չեն հա — նար տիրել իրենք ապրելու Բեւերք ծայ — բաններին: Բուրգերը մէջ ուր անցնային արշաւն փայլուն զիրը կը ունենէր իրր թէ, պիտեանք եւ վարչական քրտնակ — ներսուն մէջ մասի քայլ կը մարտունին հայ պատմաբանութեան: Եւ անտեք այ տեսիլ պիտեանք կը ծառայէին քան ապրելն Եւրոպայան ու ամերիկային ուր — ինչ երկիրներու մէջ զայնպիսի զոր քանի էր երկրորդական հարուստներն այ ամ — րալովին խորաւ եւ ընկերներն հետ մասուր յարարութեան մէջ է չկարգաւ:

ՅԱՆՈՒՆ ՏԵՐ-ՅԱՆՈՒՆԷՆ, (Մեղախալ յաղորդող)

տակալութիւնը բանեւորաց հիգ զար չափան — տնտեսական շրջաններու, վի — րակներու: Արեւելեան Վրաստան, Ար — արատ, Միւնիք, Արցախ, Գուգարք եւ Լանանդ կարգեցին Կիլիկիայան վիլա — թիքը, իսկ Հայաստանի հարաւային եւ արեւմտեան նահանգները՝ Մեն Հայր վիլայէթը: Աստիք իրենք կարգեց թա — նուած էին արաբ — վարչական մասերը Թուրաններու: Սալայի վիլայէթը ունի 10 թուան, որմէ 5ը՝ վրացական եւ 5ը՝ հայկական նահանգներն են: Մեն Հայր վիլայէթի կեդրոնը էր Կարեն, իսկ Կիլի — հետաճար՝ Թիֆլիս:

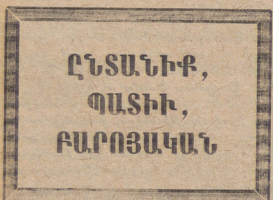
Հայկական Իշխանութիւնները Արեւելեան Վրաստանի մէջ պահեցին իրենք նիւ — ճին ինքնակարգութիւնը: Զարգանքները շարունակեցին փայլել վրաց արտեղիք բարձրարժանեան զարգանքները:

Մոնղոլները ներքին քաղաքականու — Թեմը՝ հարկերու դաճման մէջ, պատ — ճառ դարձաւ որը դժբախտութիւններ: Գաղաւթ ժողովուրդ ըլլալով, անոք վրաց ժողովուրդի հակա արարութեանը ար — դարեւոր հողեր, որպէսզի անտեք ծաւա — յն արտադարար իրենք ձերտու եւ անա — տաններուն: Միւս կողմէ, հարկերը զա — րք քաղաքականութիւնը, հարկի դաճ — միւր դաճման մեկեր, քաղաւ արդու — կանոններ սամարական կայանակաւու — Թիւնները եւ բունութիւնները, զրկիլ իր — ր երկիրներու մէջ, պատճառ դարձան ապարտաբան շարունակներու ընկու — թն 1240թին:

Մոնղոլ կայսրութեան արեւմտեան սահմանները ընդարձակուելու նպատակով, Մարտի Կուս Գաղաթաւան ուղարկել էր Մալբեք՝ Հուլայի: Այս վերջինը 1256թ հիմք դրաւ պարսկա — մանդիլական Պե — տաճար եւ Հուլայականութեան հարաւոր — Թեմը: 1258թ Քննչ արաւ խալիֆաւ — Թիւնը: Գաղաթաւ քաղաւթը մասնակ — ցեցն առեւ: Հայ — վրացական տարբ, ամերիկայաւոր Զարգարի եւ ապարտա — Գոսիք հրամանատարութեան:

Կորստանիք Իշխանութեան սահմանն ըստ մէջ մասն ամբողջ Գաղաթաւանը Արարատեան, Արեւելեան Վրաստան, Հա — յաստան, Միջախորք, Թուս, Բիւրսե — տան: Անոր հարկաւոր էր Ժամին Արեւ — Ժրտեան Վրաստան, Կիլիկիա եւ Տրս — Կիլիկի:

Իշխանութեան զուրկ գտնուող ա — նտական զուրկն մէջ սուր էր քաղաքայ պայտարները արձանագրուեցան 1280թ: տանները: Այդ պայտարներին մեծապէս ստուգեցին հայտակար ապրելը: Արարտ խառնէ կառ չուրս արտադարականութեան բանութիւնները սուր ինչ փայլաւ նկար — ուր խոսացան: 1290թին Իշխանութիւնը անտեսական եւ քաղաքական ճշմարտ — մասնուած էր: Կազմութիւնը փրկելու դի — մաւորութեան Իշխանութեան զուրկ կուպալ Լալան Խան, որ 1295թ կը քա — յի բարեկրթութեանը ծայրիկ էր, որ, սակայն, փաստորէն չիւրաբարձրիկ Հա — յաստանի մէջ: Երկրին տնտեսական

Հայտարար Էփնդուր քանի որ սարկի ե ինք ծածուկ յարակերտութիւններ հաստատուել էր ընկերին տու, որ ինչպէս գիտե՞ք, յա — ճախ իրենք խառն էր մասու կուպար: Այս բանը զրկիլ ըսելի պարտաւոր էր ինձ, իրեն փոխարկութիւն մը այն պայտարարութեան եւ դաճման պիտի — Թեմը, որ ըրած էր անանցնալ անսու — ճանքն:

— Խալը մին կը, ին երեւոյս կ'արդիւր, քան էր Երանիկի, անտեք ընդմիտ — Թիւններուն յաղթելու համար:

Եւ ինչէն կին տալուցիւր կը անկի տա — ւալ, նախ տեսալ մը խելին խալիլով: Եւ տիրանալով, խալայ այ սորթան, զրկիլ անաղտարարութեան, անձնատարարութեան — Տեմը, որ, որոնք ապրելու համար քա —

տիւրան են իրենք ծայրերը վրձնուող: Այդ տաւալ, երբ Կուկաւ Էփնդուր տեսաւ էր ընկեր, հանձնի զայնուած մը, տարախո ցանկութեան մը զարգում էր ու հիմա շուտաւ հիշաւորով մը կը խորհէր իրեն ստեղծող հանցեցին վրայ: քանիք մեղքը դրած էր նորէն երկուսին իսկ — օրուտ քալիլ այս ներկայութեան: Բա — յայ այս հարաւոր ժամանակները կը զար — րկուր էր Բեւերականութիւնը եւ ամբողջ — րկուրին դրսեւոր: Անպարտաւոր մը ու — ունէր ժամ առաւ տուս դառնալու:

Դեռ շատ մարդ կ'ուր, դեռ արքան մնաց, կը հաղթեցր տանն-տանն դաճա — դաճ Մարտիտի, անձամբեր կըրպարան — զով մը:

— Գուրոր լեցուն էր, կը պատասխա — ներ մարդը անպարտելի լեցուն:

Եւ կը շարունակէր տալուցիւրութիւնը, պայտարներ, յաղթանակ, թողարկել, օրհնութիւնները եւ փաստարարութեանը: Կուս հաճառուած:

— Ուրջ ըլլաւ, շատ սարկի, Աստուած մէկ օրերիկը զարդ ընէ, ցու չուցնէ, կայ:

Երկուսին ու ֆառնայ զգեստներն ու պայտարներ, երկուսին կիկները եւ օրդը — րը զորքանիկն տարաւոր նկատուիլ մեկնեցան, կէտք էր ու տունը ճաշի կը անցնային: Գուրոր հարկի մէջ քանի հոգի մնացր էին:

— Մէջքը մէկէն չէր կանգնող, որ —

չէր Կուկաւ Էփնդուր, ժամացույցին ետ — լիւր:

Չորս կին եւ երկու ճերմուկ մարդ ներս մտան ու կեան շարունակ գրաւակներն տալին: Մաքնակներ այ իրենք մէկն էր, երկուս, ամէկու, ետեւեւ կեցած՝ լուս — ու նկարու:

— Սովորեալ ալ զորք տեսէ, ծայր — ցեւ, հրամայեց Էփնդուր:

Բայց անտեք տալուցիական նպատակը գա — հանալու երկուսի չունէին:

— Մեր լալերը ո'ր են... տանի օրով մէկի պիտի մէկը մնիք, ամէկուն այ տուիք, մեր յայտնաբեր ինչ է, մեկը Հայ չենք, քրտնաւոր չենք... փայտ լու — ճիւր, ամուս չունենք, ուսուցի չունենք:

Ինչ ընկեր, ծննդ, ոչ էր կար, քուս: Արարատեանի անդամներին մէկը... ու մեկն այ տուեցաւ, դուր ա Զատիկի կ'առնէր, չէր մը համբերեց:

Եւ ընդհանուր քրտնաբանութեան քրտնա — ներս մէջ մեկնեցան մէկ մէկ զարմանիկ նուրկ քանակական օրայ ամուսին համար տուած մը անտարկ:

Այ միտակին Մաքնակի մնացած էր դրած թոյլ:

— Գուս ինչ կ'ուրս, զոտալ Կուկաւ Էփնդուր:

Մաքնակի մասին քննութիւն կատարող անձը ծեղուց Էփնդուրին անկալին ու բա — ներ մը փայտալ:

— Ահապալի, հա, մեր առիւ, դրա —

անկալին վրայ է, պատասխանող մարդը: Ծայրան թուլթ մը ցոյց տալով:

Էփնդուր տաւ եւ սկսաւ կարգալ:

Տեղակալներ կը հաստատու թէ Սա — թիկին էր, ինչպէս նաեւ կը դառնային վիլայութեան, օրեւէ ապարտելի մէկը չունէր, թէ մնալուցիկ Կասեայութեան — ներք քաղաքականալիս անդաւանքն էին զինքն ու փառելի ապրելը, որ նոր հիւսնա — քանակներ կուս էր, տարեցներին: Բայց կը յաւելուր, մութի կուս մը կար, որ քուս — անդաւանքն կարտ էր օրու միտակ քաղաքականութեան զուրկները կը ընէին իր անտեք անտեքներուն: Եւ նոյնիկ ապրելու հիւսնողութեան անտեք թիւի կը — քան, զեղեր լինել տուած եւ ամէկ կը արդ չափաւոր գիտնուէր: Եւ ինչ որ սորով էր անաղտարար վարձակալի մը պայտար — կանութիւնները չէին:

ԹԵՐԹԵՐԻ ԳՐԱՆԻՄ ՏԵՏՐԱԿԷՆ

(Բ. Եվ Վերքիմ մաս)

Հայերը այսպիսի են, ինքնավար ու քեզ մեծ ալ կոպիտ կերպով կը պահեն իրենց ինքնութիւնը։ Օրինաւոր հրապա-
րանք պատուով հայերին կը հրաւիրէ, տասնեակ տարիներ ընտելեով հանդերձ քաղաքացի չեն դառնար, մինչ Հրեան ե-
կամ օրէն կը պահանջէ երկրին հպատա-
կութիւնը, իր տունին մէջ իսկ տեղական լեզուն կը խօսի, կը ձեռացնէ թէ ինքնու-
թիւնը արդէն կորուսած, հայած, իւ-
րացուած է ընկի տարրին, մինչ կը պահէ զայսին կամ յայտնի ցեղային իր խաւա-
րները։

Հրեաները ներքին ուժով կազմակեր-
պու թիւն մը ունին իրերգոյնութեան, մինչ
Հայերը ընդհանրապէս կը ձգտին իրար
չկցողացնել՝ իրարու վնասել, եթէ ոչ
կործանել։

Քառասուն Հրեայ կրնան ընկերակցելի,
կտուիլ, իրար նախախել, յայտ յայտ
ստաստ զոյլ չեն դարձնելու։ Երկու
Հայ, նոյնիսկ կտարւոր չեն կրնար գոր-
ծանշել եւ ծուռ անկարել ըր բա՛ն է իրար
ցնահ ստեղծ համար։

Հրեան ունեցնող կը ծանօթ է Հայը չու-
նեցածը կը ցուցանայ։ Մեր նոր հա-
րաւերը արդիական հանգիստներ կը
տաքեն, միտումեան մը, հարգելիք մը,
անուան տանք իր առթիւ իրենց շանտ։
Ինքեան խաղաղութեան խնդիրն ազգին զիջուն
պարկեցնելու ստիպան։ Հրեայ մեծաւ
հարաւորս իր խնդիրը չորս պատի մէջ
կը խօսէ։

Հայը փառելովք մըն է որ աչերը Ա-
րարածի է յառած, անոր միտմ խնդիր
կը հետադր հայրենիքն է, եթէ նոյնիսկ
ան գործէ համարել։ Մինչ Հրեան Հայ-
րենիք չունի, այնպիսի կը հայրենիքն եւ
բոլոր փառելոյները ստորադաս կը
համարէ։ Զէ՛ որ ե՛տանիս բաւ Արար-
ածի թէ Երկրին աշխարհը, ծովի
տառքներն պէս ստիպ ըլլայ իր սե-
րունիքը, պիտի մտառելիք իր Բնիմանի-
րուն թաղանթներ եւ երկր թոյտը ապրե-
րը անոր սերունդները պիտի օրծնին ք։
(Տես Եփեսոս ԻԲ. 17, 18)։

Որքեան ցեղային ու անհատական նա-
րարելի, հանրային ու մասնաւոր քարո-
յական այս տարբերութիւններն իսկ
բաւ են ապացուցանելու թէ Հայուն եւ
Հրեային միջեւ միջնադարութիւն, նմա
նութիւն կամ իմաստութիւն չի կրնար ըլ-
լալ։

Հայերը կրնան զէ՛ն բան մը ըլլալ, բայց
ոչ Հրեայ։

— Աստուած, իրա՛ն է որ զիս քու
պատկերիդ լրաց չինքիցի։ Մե՛րս եւ
կըլաւ օրհնել։

— Տրտմացին որ հարաւորանայ, կը
նըրսանայ։ Հայր՝ աւելի՛ կողով կը դառ-

նայ։

— Իմ, լիութիւն կայ, այո՛, բայց *Ք՛ր
է լռելիչ։

— Աղբաւոր որ հարաւորացաւ, աղբաւ-
որը ծաղրելէն հանոյց կ'անոնէ։
— Մատուրական աղբաւոր՝ արձամար -
հանք ունի զանձնիք, սովորական աղ-
բաւոր՝ անտարբերութիւն, իսկ անտաղա-
կանին աղբաւոր՝ արգահատան։

— Հայր, երեսուցորդ տարջ եղա՞նք է
փախաղենիւղ համաձայն։

Եթէ այո, ինքնազնութիւններս ե...

ցաւակցութիւններս միտակցութիւն։

— Հինքեր արդարութիւնը նկարած են
աչերը կապ։ Կրնային նսւն խորհրդաւ

նկնի խոյ։

— Հէն թաղաքականութիւնը կը յորդը-
րէր բարեխաղանդ զրոյցիդ զբացիկն
չեւս։ Երեսն անգոր է որք միջնոր։ Հնու-
ոսկ սուրբ որ դարձար կը կարծենք մինչ-
եւ, որ հասնի — Եթէ՛ հասնի — պատկից
անտուրը քեզ յախմ է արդէն։

— Փառելովք մըր զպատկը իր մտաւո-
րականութիւնը չէ, այլ կարծութիւնը։ Մե-
րաւորականը ապրի մըր այստեղեակ մասն
է, խառնածին, խառնադր։ Կը մտաւոր
կարծութեամբ։ Աղբը կը պատնիս այն
տարրով որ հոգին է կրած, Փիլիքական
աշխարհային է ընտան է իր աղբուն։ Ի-
նքեան ու յետմտաւորութեան մէջ կը պա-
հէ, կը պահպանէ ցեղին պէին, առանդու-
թիւններ եւ նախնական անխաթար տար-
րէր։ Մատուրականները պարծանիք թա-
մին մը թող չգիտան երկն համար, փա-
ղոյնովք մըր յարաւորութեան զործին
մէջ։ Մատուրականը ոչ թէ սերը, այլ
Թանն է կ'ախի։

— Գրեւն. հանրային զործիքները Ե-
րկուն անձնական զործին պէս եթէ ու -
շարքերովմար տանէին ընդհանրային զոր-
ծի՛ ապր թանի բարբաւած միմայ կ'ու-
նենար։

— Միտա՛։ Անոր աղային զործը իմ'ապ-
ուէն անձնականի իրաւունքով է քր կը
տանին։ Ո՛րք։

— Այն որք որ զոգոնաւորապր կարն է
նայլ տանցը խարաղելին ընտելացել
կարող են աւուրն, այն օրք կը հաստատ
որ փաղելի ալ կրնամք լիլլան։

— Չարախաղելով մենք ինչ քարծր կը
դրոնենք ուրբեմնեւ։ Իսկ ուրիշ զոգնե-
սոր մեղ կը նուստացնէ, կը կարծենք։
Սակի՛ք հանցող թաւառածներն — իսկ
աճանաթիւրն այսպիսովութեան։

— Մարդը չի չնկեր, կը ծնի։ Ամ-
բոլոր կը չնկեր, կ'ըլլայ խուճան։

— Ամբոլոր է կ'աւարտակիր, կը
մարդակ։

— Ամբոլոր « անմեղ » կը յայտարարին,
կ'ստան աչք անմեղները։ Ան է միակ

ՅՐԱՆՅ ԼԻՍԹ

(1811-1896)

Ճրմաց Լիսթ, որ դասակն էր իշխան
Խաթիւնհայի մօտ խոտարարութիւն ընող
Երաժշտաբէ հօր մը, ծնած է Ռաշայիսկի,
Հունգարիա։ Ինչ տարիներին տունն է
իւր առաջին նուագախումբը արձային
յաղթութեամբ, որ խումբ մը երաժշտա-
սէրներ, անմիջապէս դրած հանգիստեան
են ապահովելու համար վեց արտուն ու-
րած շաղկապն ուսուցի։ Այնուհետեւ իրա -
բոյ յաղթութեան են Լիսթի նուագախում -
բէները Եւրոպայի մէջ։ Հաջիւ 14 տա-
րեկան՝ դրած է մէկ արարով օգերա մը՝
Սիլիոյ դիլանդ։ 1837ին փոխադրուած է
Փարիս, ուր հաստատուած է երկար մա-
մանակ մըր համար։ Եսա շուտով բարե-
կազմացած է փառ Միտմ, Էնկելի, Լա-
մարթիւնի, Շոփերի եւ Պերիյով չնու,
որոնք մեն աղբելոսութիւն զործան են իր
անհատականութեան վրայ։

Կոմսուէր ՄԱկուի չնու ունեցած իր
սերային կապերով հետեւանքով ունե -
ցած է երեք դուստի։ 1847ին դաջած է
Վալմար նախ իբրեւ մեծ դուստր մաս-
րան երգչհանդի փարցիւր, ապա, 1848ին
իբրեւ օգերա իջ կ'աղբար։ Այս Թուա-
նէն սեւեակ որ նուագախումբներուն բո-
լոր հաղթութիւնը նոյնքան է բարեխաղ-
կան նպատակները։ Կը պատրի Վալ-
մարն եւ իր ամբողջ Հեղինակութիւնը
ի դործ դրաւ ծառայեցնելու համար անոր
զործեր։

Լիսթ Վալմարէն հետաւոր հաստատ-
ուեցաւ Վալմարի։ Ռուստար զատուով
կ'ուրեցաւ Վերայա Լիսթի։ Համիք
սեւեակ, Փակիսիսիի արուեստը օրլոր-
վին հոգիւրեցնել զայն եւ կարգադրե-
ղանալով աշխից երգութիւն մեծ զա-
գանքներ եւ ապա զնայ Փայրեթը, ուր եւ
մեծաւ ՏՆ տարիներ։

Ան ձգեց երաժշտական անոնաւորու-
թեանց մեծ մասնակցութիւն։ Երկնեւ
դիմաւորները — Տանքերու համառու -
պային արհեստի՛ Օրփի, Մազեփիա,
Համիք, Եւայն, Երգախումբով համա-

մեղաւորը։ Ամբոլորն է անասունը, զբա-
ւոր, չարիքը։

— Դուն չորդեմէն հանցող կը գրաս, եւ
հայտնային զան լեզու, եւ խոսելի։
Գիտցիր որ եւ աւելի փաղիկ եմ ճշմար -
տութեան քան թէ զուն։ Ուրեմն թող որ,
Ի՛նչ կ'ըլլայ, հայտնիմ ու խայնիկ թիւ։

ՅԱԿՈԲ ՏԻՐ-ՅԱԿՈԲԷԱՆ

«Արաման» 1943

Լիմոն — Ամենայն Հայոց Հայրապետի
հրաւերին եւ թիկադրութեան համաձայն,
Լիմոն Աղբ. Միութիւնը նախաձեռնող
եղաւ, Երեսնակաշխատիկ Որինեան Հայ-
րիկի ծննդեան 150ամակի տօնախառա -
րութեան, եւ առթիւ կազմուած էր
նսւն կարգադրի յանձնարում մը, վար-
չական անդամներին, զիստարութեամբ
Լիմոն եւ շրջակայից հոգերը հոգիւ,
Դաւիթի մ. վարդապետի։

Կերպիկ Յունարը Յին, մասնաւոր
պատարաւ է հոգիւնապետան պաշտօն
մատուցուեցաւ, որ պատարադրէ Հայր
Սուրբ հանդիմարտական կարգադր ինքն-
կալութեան ձոն քաղմութեան մը Վազ-
գէն Հայապետի կողմով, որ յարաւոր
գոյ ու երկիւղածութեամբ ունեկրուած -
ցաւ։

Կեսրիկ հոգեւած արուեստը Գր. Տան
հարմէն մէջ, որո աւելի շատ Արքե-
պի, փաղիկի պաշին արտադրին եւ աղ-
բեցան յիշատակելով մեծ հայրենասէր
խարճարները, եկեղեցական Երեմիան
Հայրիկի։ Փամը 146ին, որք արհիւն մէջ
տեղի ունեցաւ, պատմական տօնախաղա-
րութեան, ուր փառապաշէր իր ներկայ
գտնուել նսւն Լիմոն հայ հասարակու-
թիւնը յարգելու համար յիշատակը բար-
ճարտապէս կեղեցիկացնելին։

«Քամ փորձառնա՞ծ քաղմար յայտա -
բարց Գր. Տանիկան, որ հանդէպ խոս-
նան էր եւ Քրեաներին բանախօսը միտ-
եցան եւ զիսհասանելի ըլլալու հա-
մար նորահաս սերունդին, նախապա Ը-
րաւ հանդէպ կենսադրութիւն թիկեան
Հայրիկի, տալով իր կենսիկ դաժնած
երեւոյթները, որպէս կ'ուրեցար, քաղմի
եւ աղբային զործիք։ Մատուրականը
ծանրացաւ անոր ըրած դիմաւորներն ա-

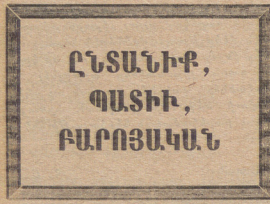
նուայնիք՝ Տանիք, Գիտար եւ քաղմ-
իկ նուագախումբի կողմերը՝ Մեփիս-
րայի վարդ, Տոնալմա Բայրիքը, զալ -
նախ քաղմարին զործեր, որոնք շարքին
չնայկարս Շումաքարական ասիականի-
րն։ Աս ասկիւնէ՛ երգչհանդի կողմերից,
գաճապա պատարադրին, Օրսարթիքներ,
տաղեր, մեղեդիներ, վալսետն չափ
փոքրեղանակ երկեր, խմբերից լոյս

Լիսթ հանդիմարտութիւն մեծ Հեղինակ -
թիւն էր զաշխարհաւորութեան մէջ։ Վալ-
մարն ուր զաղայնաւ ուրաւագոյն մը
է անոր զործերին մէջ։ Աստմ մէջ կայ
մեղեդի կազմարում հարմար, զաճնիկ
եւ նուագախումբի բաժնեկրու քաջնիկ
զիւտեր եւ անդիմարտիկ յոյ մը, որ կը
մալթիք Հեղինակի խոթնէն եւ կը պա-
րուէն ունեկրելու։

ԱՐՈՒԵՍԱՄԵՐ

«ՅԱՆՈՒՆ» ԹԵՐԹՈՒՆԸ

(34)

Դրացիները նկատած էին նսւն, որ
Սաթնիկի միշտ կը խտափարը դրայի ե-
րկի փաղցը չեւ որեւէ յարաբերութիւն
ունենայ, կամ չնկերնին խօսելի ինչ որ
ցոյց կուտար թէ, երկուստարը շատ
նախաձեռն մեղաքարի մը ունեկրուէր Էր։

Տեղեկացուցի Կերպարանի, թէ Էր -
չու՞րդ տառէ ստալ կայ Կըլլար, որ մեղի-
րիցի էկեղեցիի քահանային կողմէ այ
փնտր քաղմարեան մասին չմտաւորին որ
կատարուէր եւ անոր միլալթիւրիլը լըս-
ուէր։

Սեր Դուկան Էփեսոսի տեղեկագրերն ըն-
թերցարում ապրեցի, իստցը Սաթնիկի
ուղղելով՝ բուս։

— Հաւ եկոր նայի՛նք։

Հատկանշէ աւելի կարմրած, աւելի ամօ -
թեւոր։

— Ինչ կ'ուրեւն չիմա, հարցուց Էփե-
սան։

— Տառնե՛հնդ որ տալով կամ էի-
ըրկան Հիւսիսայինական առթիւ, որ ամ-
ական նպատա մը շնորհել ինձի, զոյն
էր ի մտնուան համար, եւ զուս ար-
շարի, որ նախ փաղիկ է ընտելութիւն կա -
տարուի իմ մայրն եւ թէ հարկ էր, որ
երկու շարքիկ Խաղի կայի՛ւ... Կար-
ծն ընտելութիւն կատարուեցաւ, ուստի
այսօր կայ, որդեգիկ նպատար տանն։

— Այո, զմտելիւր կատարուած է...
կրնաւ երթալ։

— Շնորհակալ եմ, բայց նոյա՛ստը
կ'ընկալմ Սաթնիկի, որ չէր հասցնած Դու-
կան Էփեսոսի խօսքերուն իմաստը։

— Երաւոյ լիլլայ։

— Դուսն համար, կակոցից Հէր Բըշ-
տաուէրին։

— Դուն նպատա քու մեղքովի հարկ
եւս, արքանայից Էփեսոսի շար փաղա՞մ
մը... օրկարեկի տառած լի՛ր բաւել։

Սաթնիկի այսպա՞նք չ'ըմարձ զոյն
յանկարծ մեղքամեղն ուղիտակութիւն մը
տանն, կ'ընկալմ։

— Մըր սերակա՛նաւ։

— Վա՛յ, բա՛ն է քանի մը հաւ կայ,
գա՛... Կեցիցի, զոյնց Դուկան Էփեսոս
իմա՞լով, տեղեկացրին մէկ սերակա՞նդ։

Փարսիները թեկի պէս բողբոջն պիտի
տանք... դուրս կ'ուրեւն նայի՛ւ...։

Սաթնիկի, լիւրեւն ընտան, տանցը
կարեւոր բաւ մը արտաբերելու, ինքիցի
սեւեակիցի դուրս նմանց եւ անդուլիսի
բոյ դաժնովիցից։

Մեկնըր մէկնելու համար ոտքի ելած
էին։

— Բայց, Էփեսոս, տարբիցը Աղբա -
տանիմով փառապաշտ անդամը, որ չի՛ն
էր տալով տեղեկագիրք աչէ անդուցե՛ն
էր, որոչ անպատանութիւն մը զկայ
կազմիները պարզ ենթադրութիւններ, դը-
րանքներն թաճարածներ եւս...։

— Դուն ի՛նչ ըլլայ, զոյնց Դուկան Է-
փեսոսի բարկութեւ, երկուստարը արդի
կրկն էր, որ ամուրի երկուստարի մը
չեւ տաննին կը նստի ու այլ երկուս-
տարը տանը վարճը կը վճարէ... ար-
գի չտանձ, Երեւոյն կըրտէ բանայ,
խաղը մը կը կըրտէ... Երեւոյն Էփեսոս
մըն ալ եկելի երկու ունի ան փարս Կու-
շի, կը նայի՛ւ Երաւոյ...։

— Փաստները, որ դիւրաւ տեղի տալով
էին, կրկին փորձեց արդարացնել Հէր
Էփեսոս։

— Տունը երկուստարը վարճակալ մը
ունեկանով անպատանա անոր սերունկն
եղած չըլլաւ... եւ լեւոյ պարզ ենթա-
դրութեամբ մը իրաւունք չունէր զիցը

տանց պատկերին զգելու։

— Ինչ ընէ՛նք Էփեսոս, պոտալ Դու-
կան Էփեսոս, այսպի՛նք, պոտալտա՛մ
ստը, Երեւոյն Էփեսոս, զիսերան Էր-
բայ նստեցի՛նք... քանա չի՛նք Էր-
գամ, այլ անակն անպարկէ կրկնելը
ստեղծութիւն տալու է, անտառանայից
բանաւորելու է, որ երկուստարի...
չտանա՞ք ընէ ընտան կերպարանք մը ու-
նեւ, աղբայն, պարսկի չկայ, խաւար
չի՛նք չկայ... Զմտելիւր ըրիք, զաճա
տանք... վայ անպարկայաւ... Երաւ
է մեկը Գիւրի Բաղական խորհրդիցի՛ն
որ այլ բոլոր հանդի տայ այլ արդ Բաղէ...
աղբերան մէջ մէկ ընտանիկան պատկ
մը ունեկրէ, անիկա զոյն մասուր պա-
հէ՛նք։

Հասած էին Էփեսոսիցի կրան տակ -
Կուկան Էփեսոսի մտքը քարով ըսաւ,
կրան նստաւ եւ մէկնելու։

— Սերը քարի մարդ է, բայց քարա-
յական մասին խաղաղասանձ է, քան
Աղբաւորանով անդամներին մէկը, է -
Փեմիսիկ անպարկայ։

— Ընտանիք, պատկ, բարոյական
ուրիշ բան չի հանդարտ, աւելցուց տեղէ
մը։

(Շար.)

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

Այս կերպիկը առաւում ժամը 10.30ին Վալանի մէջ, մայրցամաքներու եկեղեցի (Ռե. Մոնմո) հոգեհանգստան պալատին կը կատարուի ր յիշատակ ՅՈՎՀ. Վ. ՓԱՐՄԱՆԻԱՆԻ:

Վալանիան գաւառներէն:

Կը հարկուի հաւատացեալ ժողո - ՎՈՐԻԷԷ:

×

Տիկին Լիւս Տապաղեան կը ծանուցանէ թէ հոգեհանգստան պալատին կը կատարուի այս կերպիկը առաւում, Փարիզի Ս. Յովհ. Մկրտիկ եկեղեցին կը սիրեցեալ առաւում:

ՄԱՐՄԵՆԱԿ ՏԱՊԱՆԵԱՆԻ

ժաւուան գաւառներէն առթիւ:

Ի գիտութիւն ողբացեալին յիշատակը յարգողներուն:

×

Այս Տիկին Լիւս Սալմախան եւ զաւակները կը ծանուցանեն թէ հոգեհանգստան պալատին կը կատարուի այս կերպիկը առաւում Փետր. 14 իրենց առաւում - Նոյն եւ Եօր:

ՄԱՐՄԵՆԱԿ ՍԱԼՄԱՆԻԱՆԻ

յիշատակին, Փարիզի Ս. Յովհ. Մկրտիկ եկեղեցւոյ մէջ:

Այս առթիւ Տիկին Սալմախան 70 ֆր. կը նուիրէ ՎՊԱՄԵԷԷ քաղաքական կը 50 ֆր. ալ Դարբողատէրին (առաւում ՎՊԱՄԵԷԷԷ):

×

Տէր եւ Տիկին Կարպիս Զրքաւան, Տէր եւ Տիկին Համադապ Մոմէան, Կը ծանուցանեն թէ հոգեհանգստան պալատին կը կատարուի այս կերպիկը (Փետր. 14) առաւում Փարիզի Ս. Յովհաննէս Մկրտիկ եկեղեցին իրենց առաւում ՎԵՀԱՆՈՅԷ ԶԻՐԱՅԵԱՆԻ (Պղնձայ Տէր-Պղնձայն):

ժաւուան գաւառներէն ր յիշատակ:

Ի գիտութիւն ողբացեալին յիշատակը յարգողներուն:

×

ՄԱՐՄԵՆԱԿ — Այս Տիկին Արշալոյս Սաւանեան կը ծանուցանէ թէ հոգեհանգստան պալատին կը կատարուի ր առաւում Նորոյ Հանդիպում:

ՍԵՆԵԴԵԲԵՐԻՍԻ ՍԱՀԱԿԵԱՆԻ

ժաւուան գաւառներէն առթիւ, Սեն-Փիտըր Ս. Սաակ — Մարտը եկեղեցին, այս կերպիկը (Փետր. 14) առաւում:

Ի գիտութիւն ողբացեալին յիշատակը յարգողներուն:

×

Գաղապանան, Ռոմէան, Սթաքան ընտանիքներ եւ բոլոր պարագաները կը ծանուցանեն թէ հոգեհանգստան պալատին կը կատարուի, Փետր. 14 կերպիկը որ Փարիզի Ս. Յովհ. Մկրտիկ եկեղեցին իրենց ժող. մեծ-ժող. ծաղրելով եւ աղաքանքով:

ԱՅՐԻ Տիկին ՄԱՐԳԱՐԻՏ ԳԱՊԱՎԱՅԵԱՆԻ ժաւուան գաւառներէն առթիւ:

×

Այս Տիկին Լիւս Համարանման կը ծանուցանէ թէ հոգեհանգստան պալատին կը կատարուի ր առաւում:

ԼԵՈՒՆ ՀԱՐԱՐԱՆԻՍԻԱՆԻ

յիշատակին, այս կերպիկը առաւում Փարիզի Ս. Յովհ. Մկրտիկ եկեղեցին:

ՀԱՅՁԱԿԱՆ ՊԱՐԻ

ԳԱՐԸՐԱՅԷ ԼԵՈՒՆԵՐԻՍԻԱՆԻ ՓԱՐԻԶԻ ԷՍԵՆԵԱՆ ՍԱԼՈՆԻՍ ՄՈՒՆԻՔԻԱՆ Փարիզի Նաւան Սալմախ Միւլիքիան կը կազմակերպէ հայկական պարի ձիւր դարձեալ ժող. ժամանակ պարտաւոյցի մը կողմէ, 13ին 25 տարեկան աղջիկներու եւ աղջկ համար:

Բոլոր անոնք որոնք կը փախաբն ծանոթանալ հայկական տոմսի պարերուն, միամտանակ համարան կը կրկնող զանի մը հաւանի ժամը անցընել հայկական միւլիքիան մէջ շարքեան որոշ մէկ օրը, իսկ պահելով հայ տղի, քաղաքահանի դիմել Միւլիքիան, զրաւոր կը կրկնող, հետեւեալ հաջորդ:

Mlle Hilda Aghayan
25, Av. du Maréchal Lyautey,
Paris (16e)

Կը խնդրուի նաակի մէջ ճշդի անուն, մականուն, սեռ, տարիք եւ հասցէ:

Մայր գաղապաններուն տղիկ պիտի ունենան շարքի կէտը փերկը:

IMPRIMERIE SPÉCIALE
du JOURNAL « HARATH »
32, Rue de Trévise — PARIS (9e)

Հ. Յ. Գ.

ՇԱԽԻԼ. — Հ. Յ. Գ. Վարդապետան խումբի ժողովը այս Եսարաթ երկրոյ մա- յը 3ին տոլորական հաւաքանքով: Բա- ցակները նկատի պիտի առնուին:

« ՅԱՌԱՋ »

ԲԱՐԳԱՆԱՅԱՆ ՀԱՄԱՐ

Փարիզի Գ. Արամ Գալանան 50 ֆր. կը նուիրէ:

ՆՈՒԵՐ

ՄԱՐՄԵՆԱԿ ՀԱՅ ՄԵՆԱԿՈՅԷԷ ՏԱՆ

Գր. Օսանեանի ժան 2000 ֆր., Հ. Յ. Գ. Նոր Սերունդի Երջ. Վարդա- թիկն 1125 ֆր.:

Հանդիման Կարպիս 500, Սեր Սաղ- լան 300, Մեհմեան Գեորգ 300, Տիկին Փայանեան Մարգիմ 250, Գաղապան Ժորժ 250, Կասանեան Կարպիս 100, Զարգանեան Մկրտի 100, Տիկին Նաւ - Խաթան Զարգի 100, Վարդանեան Կեր- սան 100, Փայիսեան Զալի 100, Կաս- տիկեան Գուրգի 50, Քարալեան Նաչիկ 50, Վարդապետ Նորան 30, Կամո ժամա- րորժ 30, Եկեղեցեան Քոտիկ 30 ֆր.:

ՏՈՂՄԻԿ ՊԱՐԵՐՈՒ ԲԱՅԱՌԻԿ GALA

ԱՌԱՅԻ ԱՐԻՄԱՐ ԸԼԻԱՊՈԼ ԵՆԻՐ ՊԱՆԱՆՈՒԹԵՐԻ ՄԻԱՅՈՒ

ՈՂՈՎԱՆ, ՆԱՅԻՐ, ՆԱՌԱՍԱՐ

80 ՀՈԳԻՒ ՄԱՐԱՆԱՅԻՆՈՒԹԵՐԱՐ

Փետր. 14ին կերպիկ ժամը 20.45ին

Salle Pleyel, 252 Rue du Fbg. St-Honoré

Տոմարը այժմիկ պաշտօնէն համար գիմը
Bakerdjian, 35 Rue de Trévise
Masais, Rue Saulnier
Nigoghossian, Arnouville les Gonesses
Café Philippe, Place Carnot, Alfortville
Եւ երեք խումբերու անդամներուն մօտ
Տոմարը գիմը 10, 15, 20 ֆր.

ՆՈՒԵՐ

Դարբողատէր Տիկինը Վարդապետին կը նուիրէ Տէր եւ Տիկին Կարպիս Զրքա- վան իրենց ողբացալ ժող. Վեհանոյ Հրաքանիկ յիշատակին 2000 ֆր. ր նը- պատ արհի յիշատակին:

Տէր եւ Տիկին Համադապ Մոմէան ի- ընդ ժող. ողբացալ Վ. Զրքաւանի կը- իմալ ժաւուան առթիւ 1000 ֆրանք:

Surprise-Party Masquée

Նախաձեռնութեամբ Նոր Սերունդի Վալանի խումբին, Կերպիկ 14 ժամար ժամը 14.30ին Վալանի Անարման ա- կուրսին մէջ:

Առատ կերութեամբ:

ԸՆԴՀ. ՓՐՈՂՈՎ

Հայ Ուսանողներու Օգնութեան Միո- թեան հանդիմանութիւն 1970ի: Ընդ - հանուր ժողովը կը հարկուին բոլոր անդամներն ու նուիրատուները, Հինգ չարիքի 18 ժամար ժամը 18ին, 32 Ռե. տը Բրէժիլ, Աղապին ճան առաւում յարը, Միւլիքիան գրաւանակը:

ՅՈՒԿԱՅԵՏԵՐ

ՀԱՄԱՆԱՐԵՐԻՐ-ՅՈՒՆԱՆ, Միւլիքիան Մարտիկ ժամանակի ընդհ. անդամա- կան ժողովը այս Եսարաթ (13 փետր.) երկրորդ ժամը 21ին տոլորական հա - ւաքանքով: Օրակարգը տեղւոյն իրաջ:

ՆԱԿՏ ՈՒՆԵՆԱԼ

ՄԱՐՄԵՆԱԿ — Վաղարշապատի յաղա- կան Ներսիսանուրի տոնախաւարութիւնը Մարտիկ մէջ, Կերպիկ 4 Աղբիւր, Սիպիա- տիկ արահերուն մէջ:

×

Փետրուար 18ը Վիկի մէջ 28 Փետր- արուրի, կազմակերպեալ Նոր Սերուն - դի կողմէ:

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ՅԵՐԵԿՈՅԹ ԵՒ ԹԷՅԱՍԵՂԱՆ

Վարդապետան

ՄԱՐՑ ԵԿԵՂԱՅԻՆ ԵՐԶԱՅԻՆՈՒԹԵՐԻ ՎՈՂՄԷ

Նախազանութեամբ

Կարպ. Պատուիրակ ՍԵՐԱՊԻԷ ԱՐԲ. ՄԱՆՈՒԿԱՆԻ

Կերպիկ 7 Մարտ ժամը 16-20

Maison des Contraints, 8, Rue Jean Goutjon

Սիրուն արտադրանքներու կողմէ մենք, նուազ, արտասանութիւն եւ պար

Հոյակապ ժիրՈՒՅԻ ԲՈՐԳՈՒՄԵՆԱԿ (Ա. մարտիկ Պետ. Երաժշտանքի)

Կը երկաշարդի կամո Աղբիւր

ԵՆԵՐԵՐԻՈՒ ԲԺԻՇԿԱԿ ԿԱՌԱՅԻՐՈՒՅԻՐ

Կը ժամանակին Օր. Վիկի Մարտիկան, Գ. Գ. Ն. Պարիկան, Բ. Հալիկան,

Ա. Պարիկան եւ Ս. Մարտիկան

Մայիքներ մասնակցութիւն 15 ֆր. օտարալի եւ իւրիկ ապաստարկութեամբ

ՇԱԽԻԼԻ Ս. ԳՐ. ԼՈՒՍԱՌՈՐԻՏԷ

Այս կերպիկ առաւում, պատարալ կը մատուցուի:

ՓՈԽԱՆ ԾԱԿԵՊԱԿԻ

Այս Տիկին Նուր Երանեան (Եա - իւ) կը նուիրէ 20 ֆրանք ի նպատակ Հայ Կարմիր Նաչի քաղաքական ձեռնարկե- րուն, այս Տիկին Արտանի Հիշատակին ժաւուան տխուր առթիւ:

ՄԱՆՈՒԿԱՆԵՐՈՒ ՕՐ

Կը տօնել Վալանի մէջ Վարդապետի առթիւ, Նախաձեռնութեամբ Հ. Բ. Բ. Մ. Տիկինը Օմանգալ Մարտիկ կողմէ, Հինգ չարիքի 18 ֆրանք. Կէտը յիշում ժա - ր. 3.30ին Ե. Հիւլիանա արահ:

Կը հարկուի ամբողջ զարդիւր:

ՄՈՒՏԲԸ ԱՅԱՆ Ե.

ՓԱՐԻԶԻ Ս. ՅՈՎՀ. ՄԿՐԻՏԷ

Եսարաթ 13 Փետր. Փարիզի Ս. Յովհ. Մկրտիկ Մայր եկեղեցւոյ մէջ երկրորդ ժամը 5.30ին կը կատարուի Տեառնը - առիկ հանդիմանուր Նախաձեռնակ, աղա- տան եւ մոմախորտութիւն:

×

Կերպիկ 14 Փետրուար Տեառնը առաւ է, տօն գաւառներէ զաւանան Բրի- տանի ր Տեառնը:

Ժամը 10ին Փարիզի Ս. Յովհ. Մկրտիկ Մայր եկեղեցւոյ մէջ կը մատուցուի քաղաքական պատարալ: Կը պատարալ եւ կը քաղաք:

ՄԱՐԻՊԷ ԱՐԲԵՊԻ ՄԱՆՈՒԿԱՆԻ

(Կարպ. Պատուիրակ երաժշտիկ Նալոյ)

Ի ժամ պատարալ, Ղեկնակող զա- հանալի յաւակիլ տօնի առթիւ, կը կատարուի մանաւոր հոգեհանգստա- րիկ եւ լրջկարգի եկեղեցիներու մէջ

մատալ միանանալ առաւորներու, հոգեհանգստանքով:

Վաղարշապատ. Բիւրաքանի, Ար - տալապ Արք. Սերունդի, Գեորգ Արք. Ի. Բիւրաքանի, Գեորգիւր Նոյս. Պարաքա- ի, Կամոսա Վրք. Սարգիսեանի, Սա- ճեա Վրք. Պարսեանի, Յովհաննէս Բիւր. Հինգ չարիքի յիշատակի, Սահակ Բիւր. Ի. Բիւրաքանի, Կոմիտաս Բիւր. Սարգիսի, Բաւաքան Բիւր. Նիւնաւանի, Արեւորդ Բիւր. Բորոսեանի, Սերապ Բիւր. Մե - րոսեանի, Համան Բիւր. Նոյնեանի, Բաք - իոյ Բիւր. Քաղարշեանի, Գեորգ Բիւր. Կապիկեանի, Լիւս Բիւր. Արարեանի, Գարգիկ Բիւր. Տեառնեանի, Միկաէլ Բիւր. Արարեանի, Գեորգ Բիւր. Կիւրմ - անի, Երեւն Բիւր. Կամոսեանի, Գեորգ Բիւր. Տեառնեանի, Յուրիկ Բիւր. Արա - անի, Վարդան Բիւր. Պարաքանի, Բարսեան Բիւր. Զօրեանի, Աղբի Բիւր. Պարաքանի, Եսար Բիւր. Արարե - անի, Բովմա Ս. Բիւր. Միւլիքիանի, եւ հանդիմանալ զպիւրեան համար:

Կը հարկուի ժողովուրդը երկրի զանալի այս արարուրիկներուն եւ ա - ռեքիւլու քաղաքի տարիքի Հայաստան - անց ինքեցեալ համար ծառայել իր հո - ցեւոր միակերուն համար:

40-ՐԻ ՏԱՐԵԿԱՆ ՅԵՐԵԿՈՅԹ

ՀԱՅ ԱՐԻՆԵՐՈՒ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՓԱՐԻԶԻ ԵՐԶԱՆԻ

Կերպիկ 7 Մարտ կէտը Վիկի ժամը 2.30ին

SALLE DE LA CHIMIE

28 bis, Rue Saint Dominique — Paris (7e) — Métro Invalides

Կը նախազան: Պ. ԼԱՄԱՐՈՒ ՆԱԿԷ

Բնիկ. Զարուար Համալիքալիկ Սպաստանուր Պարիկին

ալ յաւակիլ կը կազմակերպուի իրաւուն հանդիման

Սկաւախան տարալի, երկաշարդի, քաղաքական կը կը կը, հայկական պար - եւ երգեր: Սպաստանուր խումբը, բոլոր Երանը կը տօնէ 40րդ տարեկան հանդիման

Միւլիքալիքի ընդամենալիկ ի պատիւ Լաւոյ Նաւիկ Հայ Արիկներու Միւլիքիան Վարդապետին եւ քաղաքի ու պատուարի անդամներուն կողմէ

Յարակից արահի մը մէջ զաղարշապատի Հայ Արիկներու Միւլիքիան քաղաքական - ական եւ ձեռարկական աշխատանքներու Արիկներուն եւ Արիկներուն կողմէ եւ միւլիքալիքի սկաւախան կը կը

Պիտի:

ՄՈՒՏԲԸ 10 ՅԻՄԱՐ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ

Տիկին Լիզա Տապաղանի կը ծանուցանէ թէ Հոգեհանգիստեան պաշտօն կը կատարուի այս Կիրակի առաւօտ, Փարիզի Ս. Յովսէփ Սրբոյն եկեղեցին կը սիրեցեալ առնանք:

ԱՐՄԵՆԱԿ ՏԱՊԱՆԵԱՆԻ
ժամուան զատասուցելի առթիւ:
Ի դիտութիւն ողբացեալին յիշատակը յարգողներուն:

Այլիք Տիկին Լիզա Տապաղանի եւ զաւակները կը ծանուցանեն թէ Հոգեհանգիստեան պաշտօն կը կատարուի այս Կիրակի առաւօտ, Փարիզի Ս. Յովսէփ Սրբոյն եկեղեցին կը սիրեցեալ առնանք:

ԱՐՄԵՆԱԿ ՍԱՄԱՆԵԱՆԻ
յիշատակելի, Փարիզի Ս. Յովսէփ Սրբոյն եկեղեցւոյ մէջ:

Այս առթիւ Տիկին Սայաթուհի 70 ֆր. կը նուիրէ «Յատուան» թարգմանման եւ 50 ֆր. ալ Կոպրուսեանի (տառնալ «Յատուան»):

Տէր եւ Տիկին Կարպէս Զըրաբեան,
Տէր եւ Տիկին Համարտիկ Մամեան,
Կը ծանուցանեն թէ Հոգեհանգիստեան պաշտօն կը կատարուի այս Կիրակի (Փետրուար 14) առաւօտ Փարիզի Ս. Յովսէփ Սրբոյն եկեղեցին իրենց ծօր՝ ՎԵՆԱՆՈՅՏ ԶՐԱՄԵԱՆԻ (ծննդ Տէր-Պողոսեան)

ժամուան զատասուցելի ի յիշատակ:
Ի դիտութիւն ողբացեալին յիշատակը յարգողներուն:

ՀԱՆՔԻՆ Ս. ԳՐ. ԼՈՒՍԱՌՈՒԴՅ
Այս Կիրակի առաւօտ, պատարագ կը մատուցուի:

ՏՈՀՄԵԿ ՊԱՐԵՐՈՒ ԲԱՅԱՌԻԿ
GALA

ԱՌԱՌԻՆ ԱՆԿԱՎ ԱՆՈՒՄ ԵՐԵՎ ՊԱՐԱՆՈՒՄԵՐԻ ՄԻԱՅԱՅ
ԿՈՒՄԱՍ, ՂԱՏՈՐ, ԿԱՍԱՍԱՐԻ
80 ՀՈՒԴԻ ՄԱՐԱՆԿԱՌԹԵԱՆԻ
Փետր. 14ին Կիրակի ժամը 20.45ին
Salle Pleyel, 252 Rue du Fbg. St-Honoré

Տոմսերը այժմէն ապահովելու համար զինել
Bakerdjian, 35 Rue de Trévisse
Massis, Rue Saulnier
Nigoghossian, Arnouville les Gonesse
Café Philippe, Place Carnot, Alfortville
եւ երեք խումբերու անդամներուն ծոմ
Տոմսերու գինը 10, 15, 20 ֆր.

ԵՐԵՎԱՆԻ

Պատեն Ս. Գրիգոր - Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ հոգաբարձութիւնը շնորհակալութեամբ աստուած եւ շանտիայի նախնիները:
Արշալիր Հրապետին Հոգեհանգիստին առթիւ Տէր եւ Տիկին Թ. Հրաչեան 100 ֆր., Տէր եւ Տիկին Յովսէփ. Հաջադործ - Էան, Տէր եւ Տիկին Արամ Պաղտեան 300ֆր., Տէր եւ Տիկին Ե. Երանգոյան, Տէր եւ Տիկին Արթուրեան, Կ. Զիգուարեան 200ֆր., Տէր եւ Տիկին Տէմիրեան 10 ֆրանք:

Արսէն Գրիգորեան Հոգեհանգիստին առթիւ Կարտան Պողոսեան 200, Տէֆէկ Առաքելեան 20, Տիկին Լիւսի Դադարեան կը անուանեն ժամուան տարեկիցին ի յիշատակ 20 ֆրանք:

Պապարեան Լիպիդի Հոգեհանգիստին առթիւ Տիկին Գ. Զրաբեան 50, Տէր եւ Տիկին Ե. Նիկողոսեան 10, Տիկին Աս - րինձ Փափազեան 10 ֆրանք:

(Երբ.)

ԸՆԴՀԱՆՈՒՄ ԳՈՂԱՅՈՒՄ ՏԱՌՈՒ ՀԱՄԱՐ ԱՅՍ ՏԱՐԱՌԱՆ ՄԵՐ
ՃԱՄԱՌՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐՈՒՆ
ՀԱՄԱՐ ԱՊՐԱՆՈՎԵՐԻՖ 18 ՕՐ

16 ՕՐ ԵՐԵՎԱՆԻ 2 ՕՐ ՄՈՍԿՈՎԱՅԻ ՄԵՋ

ՄԵՐԿՈՒՄ 7 ԱՊՐԻԼ, ՎԵՐԱԿԱՐՁ 23 ԱՊՐԻԼ

«ԱՐՄԵՆԻԱ» կամ «ԱՆՆԱ» հիշանդաններն միոյն մէջ փանխով ամփոփէր - Այցի-լուքին Հայաստանի տեսարանն փայլելու եւ

ՉԱՏԻԿԸ ԷԶՄԻՆԵՆԻ ՄԵՋ

Անձան է զարուիք երեանի մէջ, ուր վերածող բնութեան հետ կ'ենեկիք նաեւ զեղարուստական կեանքը:
18 օր տևող այս ճամբորդութեան անմիջիկ գինն է 2200 ֆրանկ

Արձանագրութեան համար զինել՝
TRANSOOURS - 22, rue du 4-Septembre - PARIS - Tél.: 742-77-40
ուր կարելի է անձամբ ներկայանալ Կ. Ռոնձեմանի, ամէն Զորքաբարձի եւ Եարաթ կէտքի ետք ժամը 15ին 18

ՄԱՐՍԵՅԼ՝ զինել Զ. ԱՐԲՈՒՍԱՆԵԱՆԻ 11, rue du Bassin - Saint-Julien
Tél.: 48-94-75

ԼՈՒՆԻ ՄԵՋ ՊԱՆԵԱՆԻ՝
ՎԱՅԱՆՍԻ ՄԵՋ ՆԱԶԱՐԵԿ ԳԱՊԱՐԵԱՆԻ
ՏԵՍԻՆԻ ՄԵՋ Կ. ԳԱՐԱՆԵԱՆԻ
154, rue Barabanne - Tél.: 60-01-11

ԵՐԵՎԱՆԻ

Կապույտ Խաչի Վայանի ժամանակը շնորհակալութեամբ աստուած եւ Նոր Տարուան առթիւ:
Տիկին Վերոնիկ Դաբիթեան 50 ֆր., Տէր եւ Տիկին Մուշեղ Ներսիսեան 50, Տէր եւ Տիկին Յակոբ Կոչմարեան 50, Տէր եւ Տիկին Մարգարէ Պաղտեան 30, Տէր եւ Տիկին Մարգարէ Նազարեան 20 ֆր.: Տիկին Մարգարէ Մարգարեան Լիւնի Կապույտ Խաչի կայանին 20, Տէր եւ Տիկին Արսէն Տէր-Սարգիսեան 10 ֆր.:

ՄՍԻՊՈՒԿԱՆ

URGENT
Recherchons ouvriers pour confection couture, robes, tailleurs, ensembles.
Téléphoneur LOU. 46-40

ՓԱՐԻԶԻ Ս. ՅՈՒՂ. ՄԿՐՏԻՉ

Եարաթ 13 Փետր. Փարիզի Ս. Յովսէփ Սրբոյն: Մայր եկեղեցւոյ մէջ երեկոյեան ժամը 5.30ին կը կատարուի Տնորդեալ - առիթ հանդիսարար նախաժամեակ, անդաւան եւ ժամապատգմութիւն:

X

Կիրակի 14 Փետրուար Տնորդեալում է, տօն զատասուցելու զայսուան Քրիստոսի ի Տոմար:

Ժամը 10ին Փարիզի Ս. Յովսէփ Սրբոյն Մայր եկեղեցւոյ մէջ կը մատուցուի թաղամասին պատարագ: Կը պատարագել եւ կը զարդոյ

ՄԵՐՈՎԻՔ ԱՐԲԵՊՈՅ ՄԵՐՈՒԿԵԱՆ
(Կարճ. Փատարիակ երաժշտիչ Հայոց)

Ի ժամ պատարագի, Ղենդեղանց զատասուցել յառաջիկայ տօնին առիթով, կը կատարուի ժամանաւոր Հոգեհանգիստ փարիզի եւ լիւսնայի եկեղեցիներու մէջ ծառայած փարիզեան առաջնորդներու, Հոգեւորականներու:

Կը հրաւիրուի ժողովուրդը ներկայ գտնուի այս արարողութիւններուն եւ աղօթելու թաղում տարեկին Հայաստան - հայց եկեղեցւոյ համար ծառայած իր հոգեւոր մշակներուն համար:

IMPRIMERIE SPECIALE
DU JOURNAL « HARATCH »
32, Rue de Trévisse - PARIS (9°)

ՏԱՐԵԿԱՆ ՄԵՋ ՊԱՐԱՀԱՆԴԻՍ

Կազմակերպուած Հ. Ե. Դ. Լիւնի նոր Սերունդին կողմէ, ՔԱՅԻՆԻ ՇԱՐՔԻՆԻՅԻ շէնքը սրահին մէջ, Եարաթ 20 ֆր. երեկոյեան ժամը 21ին մինչև լոյս Նուշադեմիսի 4ԱՐԻ ՊԵՊԵՐԵԱՆ
Երբ՝ Օր. ԵՆԱ ԲԱՍԻԵԱՆ
Հայկական պար ձևերի ասպարէսներին կողմէ
Կանտինայի ապակեով սնունդով
Տոմսերը կը ծախուին նոր Սերունդին անդամներուն ծոմ

DANS LES SALONS DU CASINO DE CHARBONNIERES

à Lyon Soirée Dansante

Samedi 20 Février de 21 à l'aube
Organisée par le NOR SEROUND
Avec l'orchestre GARY BIBERIAN
Chants et danses arméniens avec EVA RESDIKIAN et la troupe « ARDZIV » du NOR SEROUND de Lyon
RYTHME - AMBLANCE - BUFFET - COTILLONS - TOMBOLA
Billet auprès des groupes. - Les tables pourront être réservées jusqu'à 23 h. en téléphonant : à Lyon, Carrosserie Ant Frères (78) 72-58-97 - Varoujan Sarkisian (78) 68-22-69
à Vienne Vrière Kaloustian 85-22-12

Ս. ԽԱՅ ԸՎԵՐԱԿՆՈՒԹԵԱՆ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՊԱՐԱՀԱՆԴԻՍԸ

ԿԻՐԱԿԻ 21 ՓԵՏՐՈՒՄ ԺԱՐԸ 16ԻՆ ԿԵՍ ԳԻՏԵՐ
HOTEL MODERNE
8 bis, Place de la République, Paris - Métro: République
Պապարեան ՆԱԽԱՍԱՐԻԿԵԱՆ
Խաչոյ
BERNIE OLIVIER O.R.T.F.
Պրանտալ խաչոյ
Մտով 10 ֆր. ուսանողներուն կէս գին
Ապահովել անդամները: Հեռ. 033-02-12

ՀՈԳԵՆԱԳԻՏՍ

Տէր և Տիկին Կարգի Զորացեան,
Տէր և Տիկին Համազասպ Մամեան,
Իր ծանօտանքներն թէ Հոգեւորական
պաշտոն կը կատարուի այս Կիրակի (Փե-
գրարար 14) առաւօտ Փարիզի Ս. Յով-
հաննէս Մկրտչի եկեղեցին իրենց ժո-
ղին ՀԱՅՈՒԹՅՆ ԶՐԲԱՆԵՆԻՆԻ
(ծննդ Տէր-Պօղոսեան)

մասնակն զառատեւքն ի յիշատակ:
Ի հիստօթիւն ողբացեալին յիշատակը
յաղգոցեալն:

ՇԱԽԻԼԻ Ս. ԳՐ. ԼՈՒՍԱՍԻՈՐԻՑ
Այս Կիրակի առաւօտ, պատարաւ կը
առաւելուի:

ՇՆՈՐՀԱՎԱԼԻՔ

Պօստի Ս. Գրիգոր - Լուսաւորչէ եկե-
ղեցւոյ Հոգաբարձութիւնը շնորհակալու-
թեամբ առաւօտ և հետեւեալ նուիրելու:
Այն Տէր-Մարտիրոսեանի հոգեւան -
գիտան առթիւ՝ Հ. Տէր-Մարտիրոսեան
20 Փր., Յ. Տէր-Պատրիկեան 20, Պ. Ա-
ռաքեան, Կ. Զորաճեան, Տիկին Ս. Արա-
քեան, Գ. Կանաքեան, Վ. Տէր-Վարդա-
նեան և զօրակները 10ական Փր.:

Խաչիկ Տոբանմանի մասնակն առթիւ՝
Տէր և Տիկին Գ. Տօրոսեան 50, Տէր և
Տիկին Ս. Պարզեան 50, Տէր և Տիկին
Յովհ. Հաջադարեան 30, Տէր և Տիկին
Ս. Ստեփանեան, Տէր և Տիկին Հ. Մը-
գրաբեան, Հ. Աստեան, Տէր և Տիկին
Հ. Պրեզնեան, Յովհ. Վարդապետեան
20ական Փրոքը:

(Շար.)

ՓԵՏՐՈՒԿԱՐ ԽԻՒ ՏԱՐԵԴԱՐՁԸ
ՓԱՐԻԶԻ ՄԵՋ

Կը տնտիս ընկերաշնամարկան խըն-
ջոյցով մը, Կիրակի, Փետր. 21ին ժամը
16ին սկսեալ, Հայ Մշակութի Տան մէջ,
17 Ռու Պիտ:

Կը նախադաշն
ԸՆԿ. ԿԱՐԱՊԵՏ ՓԱՓԱՋԵԱՆ
Կը խօսին
ԸՆԿԵՐՆԵՐԻ ՍԵՐՈՐԸ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ և
ՎԱՐԴԳԵՍ ՊԱՐԻՎԱՐԴԵԱՆ

Հ. Յ. Գ.

ՇԱԽԻԼ - Հ. Յ. Գ. Արդարեան
խումբի ժողովը այս Երաբմ երեկոյ ժա-
մը 9ին տնտիսական հասարակելին: Բա-
ցականները նկատի պիտի առնուին:

ԿԱՐՄԻՐ ԽԱՅ

Օղակախութեան կայանի նոր ընկեր
կաշաւարման ի նպատակ կը նախըն-
Տէր և Տիկին Գեորգ Պարզեան, Պր.
Արգաթ Տաւաթեան, Տիկին Վ. Մարգար-
եան 200ական Փր.: Պր. Դանիէլ Նշա-
նեան (Մուշէ), Տիկին Անահիտ Շէնքալ,
Սարէն Նաճեան (Վիլի), Տիկին Յակոբ-
եան, Պր. Զարեկեան (Տրակեան), Օր-
Արքիէ Մարմանեան, Ժիրայր Առաքել-
եան, Չիլիկեան Եղաշինքու Հաս-
տատութիւն 100ական Փր.: Տէր և Տիկին
Դարբինեան 80, Տիկին Տրաւորեան,
Փէր Գարբեկեան (Գերմոն Ֆերան),
Անիտան Խաչեան (Լա Սէն Սէն Բոն),
Տէր և Տիկին Արամ Արարեան (Արգի),
Յովհաննէս Մարկան, Օր. Եւս Միքայել-
եան, Բ. Շահմարեան, Տիկին Եղիարեմ
Բաղդեան (Լա Միքայել), Շարլ Տէռ-
եան, Տիկին Լուի Ինկիլեան Տնական
Փրոքը:

(Շար.)

ԸՆԿԵՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ԺՈՂՈՎ

ՓԱՐԻԶԻ ՄԵՋ
Հ. Յ. Գ. Արեւմտեան երազային Կեդր. Կոմիտէն ընկերական ընդհանուր
ժողովը կը հրաւիրէ շրջանի բոլոր ընկերները:
Փետրուար 27 և 28ին, Երաբմ և Կիրակի Հայ Մշակութի Տան մէջ:
Ա. Նիստ Երաբմ ժամը 14ին:

ՊԱՐԱՆՏԻԿ ԵՐԵԿՈՅԹ-ՃԱՇ

Նախաձեռնութեամբ Կապուտ Խաչի Ի-
սիկի մասնաճիւղին Փետր. 20, Երաբմ
ժամը 20ին Ամուսնի - Մուրաւեան վար-
ժարանի
Մ. ՊԵՏԻԿՈՎՆԻՆ և Գ. Մ. ԱԼԻՄՈՎ
արտէր (20 Ռու Քրապուս, Սեր):
Նուազախումբ՝ ՎԱՐԴԻՎԱՆԵԱՆ
Հաշագիւմ՝ 20 Փր.

ԶԱՏԻԿԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԵՋ

ԱՊՐԻԼ 9-ԵՆ 24
ՓԱՐԻԶԻ ՓԱՐԻԶ ԳԻՆ 2-150 ՅՐԻ.
ԱՅՍ ԳԻՆԻՆ ՄԵՋՆ ԵՆ — օգնական իրաւագրութի տոմար: Ա. Կարգի
պանդուխտ ընկերութիւն և հայ Մշակութի մէջ և երեսունի (Արեւիկա կամ
ԱՊԻ պանդուխտ):
Բոլոր պատրաստները — քաղաքի ընդհանուր, Մասնագործան, Զուարթնոց,
Հալիսիս, Էմիլիան, Մարտիրոս, Սեւանայ լին, Գառնի, Գեղարք, Օշա-
կան, Մարգարապատ, զարդաներու և թանկագիններու աշխուժեցնելու, աղ-
բային արտադրանքներու ցուցահանդէսներ, և այլն:
ԵՆ ՀԱՅՏԻԿԻ ԵՄՄԻՆԱՆԻ

Renseignements et inscriptions :
ՓԱՐԻԶԻ ՄԵՋ
SONIA COUNMYANTZ
TRIM VOYAGE
1, Rue de Sèze — PARIS (9e)
Téléphone: 742-57-84 et 742-22-12
de 9 h. 30 à 18 h. — tous les jours
ԼԻՈՆԻ ՄԵՋ
VOTRE AGENCE DE VOYAGES ARMENIENNE
Messieurs SARKISSIAN et SEDEFIAN
AGENCE DE VOYAGES SEVAN
50, Cours de la Liberté — LYON — Téléph. 60-13-66
de 10 h. à 19 h. — tous les jours
ՄԱՐՍԵՅԻ ՄԵՋ
JACQUES CHELEKIAN
VOYAGES WASTEELS
87, La Canebière, Marseille 1er — Téléphone: 62-03-44 et 64-09-49
de 15 h. à 19 h. — tous les jours

ՅՈՒՆԵՍԿՈ

ԿԱՊՈՑ ԽԱՇԻՎ Վայանի մասնաճիւղին
ընդհանուր ժողովը 20 Փետրուար Երաբմ
կերպի վերջին ժամը 3ին Աստուծոյն ա-
կումբը: պարտաւորել ի բոլոր ընկերու-
թեաներու ներկայութիւնը Կարեւոր օրս -
կարգը:

ՆԿԱՏԻ ՈՒՆԵԱՆ

ՄԱՐՏԻՆԻ — Վաղարշապատի յաղթա-
կան Ներսիսեանի տնտիսատարութիւնը
Մարտի 1ին մէջ, Կիրակի 4 Ապրիլ, Սիւնա-
տիտ արահեւեան մէջ:
X
Փետրուար 18ը Վիլի մէջ 28 Փետր-
ուարին կ'առաջանկարուած նոր Սերուն -
դի կողմէ:

THEATRE DE L'ALLIANCE FRANÇAISE
101, Boulevard Raspail, Métro : N. D. des Champs

« ՊԱՐԱՄԱՍԱՆԻ ՏՈՐԵՆ » ԿԸ ՆԵՐԿԱՅԱՆԵԼԵ

ՊԱՐԱՄԱՐ ԹԱՌԻՍՍ

ԱՆՏՐԻ ՀՈՍԵՑՆ

իր սանդղագործութիւններով

Ամեն երկուշաբթի իրիկուն ժամը 21ին
Փետրուար 15 և 22 Մարտ 1, 8, 15, 22 և 29
Մասն. 30 Փր., 20 Փր. և 10 Փր. (ուսանողներին)
Location au Théâtre — Téléphone : 548-87-93

ՄԱՆԻԿԱՆԵՐՈՒ ՕՐ

Կը տնտիս Կայանի մէջ Վարդանանցի
առթիւ, նախաձեռնութեամբ Հ. Բ. Ը.
Մ. Տիկին Ստեփան Օմանկով Մարմին կողմէ,
Հինգշաբթի 18 Փետր. կ'օրէն յոտոյ ժա-
մը 8,30ին Ե. Հիւսիսեան օրահը:
Կը հրաւիրուի ամբողջ զաւուրը:
ՄՈՒՏԻՔ ԱՅՍ Ե:

MELIK AMIRAYAN
PHOTOGRAPHE

est à votre disposition pour réaliser
l'ensemble des photographies de
votre mariage. (Déplacement dans
toute la France, portraits de style
à domicile, reportage de l'ensemble
des cérémonies en noir et en cou-
leurs).

Téléphone er au : 845-65-04, pour
vous rendre visite et vous montrer
nos collections.

ՏՈՂԱԿԱՆ ՊԱՐԵՐՈՒ ԲԱՅԱՆԻԿ
GALA

ԱՌԱՅԻՆ ԱՆԿԱՎ ՂԱՂԱՎԱՐ ԵՐԵՎԱՆԻ ՊԱՐԱՆԻՍԻՐԻՆ
ԿՈՎԱՍՏ, ՆԱՏԻՐԻ, ՆԱԽԱՐԱՐԻ
80 ՀՈՂԱԿԱՆ ՄԱՆԱԿՈՒՄԻՆԱՐ
Փետր. 14ին Կիրակի ժամը 20, 25ին
Salle Pleyel, 252 Rue du Fbg. St-Honoré

Տոմարը այժմէն ապահովու. Համար դիմել
Bakerdjian, 35 Rue de Trévis
Mamei, Rue Saulnier
Nigoghossian, Amouville les Gonesse
Café Philippe, Place Carnot, Allortville
և երեք խումբերու անդամներուն ծոմ
Տոմարը գինը 10, 15, 20 Փր.

ԸՆԴՀ. ԺՈՂՈՎ

Հայ Ռուստիկեան. Օգնութեան Միու-
թեան Հայտատարութիւն 1970ին: Ընդ -
հանուր ժողովը կը հրաւիրուին բոլոր
անդամներն ու նուիրատուները, Հինգ -
շաբթի 18 Փետրուար ժամը 18ին, 32
Ռու. առ Քրեկէր, Աղապի Տան առաջին
յարկը, Միւսեան գրասենտին:

IMPRIMERIE SPÉCIALE
DU JOURNAL « HATACHE »
32, Rue de Trévis — PARIS (9e)

40-ՐԻ ՏԱՐԵԿԱՆ ՅԵՐԵԿՈՅԹ

ՀԱՅ ԱՐԻՆԵՐՈՒ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՓԱՐԻԶԻ ԵՐԱՆԻ

Կիրակի 7 Մարտ կ'օրէն վերջ ժամը 2,30ին
SALLE DE LA CHIMIE
28 bis, Rue Saint Dominique — Paris (7e) — Métro Invalides
Ընդհ. քաղաքապարտ Համաշխարհային Սկստաւորման Պարբեր
որ յատկապէս կուզայ ներկայ ըլլալու հանդէսին
Սկստաւորման տողանց, ներկայացուցիչ, քանակով կրակը, հայկական դը-
րեր և երգեր: Սկստաւորման իրաւ. բոլոր շրջանը կը տնէ 40րդ տարեկան
հանգը:
Միջնաբարձն ընդամենութիւն ի պատիւ Լաւր Լաւրի Հայ Արեւելու Միութեան
վարչութեան և բարձրագու և պատասխան անդամներուն կողմէ
Յարակից արտի մը մէջ ցուցադրութիւն Հայ Արեւելու. Միութեան գործունե-
ութեան և ձեռնարկան աշխատանքներու ներկայացումը կողմէ և
միջազգային սկստաւորման կանգնել
Պիտիմի
ՄՈՒՏԻՔ ԱՅՍ Ե:

ԵՆՈՐԴԱԿԱՆԻՔ

Մինչև... Այդի Տիկին Աննա Խաչիճեան
և զաւակները, Պ. Անանիան Խաչիճեան
և զաւակները շորահայտիկն էր
յայտնի ըլլալ տանը տանը ծաղիկապա-
կով շնորհակալ, նամակով և անամով
մասնակից եղան իրենց ամուսնոյն, չոր
և եղբոր՝
ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԽԱՇԻՃԻՅԱՆԻ
մահուան առիթն (Փետր. 6ին 68 տարե -
կանին)։

ՎԱՐԴԱՆԱՆՏ

ՊՕՄՈՒՄ ՄԻՋ
Վարդանանց և Ղևոնդեանց վկայից
է յիշատակ պատարագը կը մատուցուի
Պօռնի Ս. Գրիգոր Լուսաւոր Նիկի -
ցին առ Եաթաթ (20 Փետր.)։
Այս առթիւ հոգեհանգիստն ապառ-
նէ կը կատարուի Մարտի 1էջ ծառայող
և վարձանաւ ըլլալ ըլլալ ինքնակամներու
հոգաց ճամբար, նախապատիւներ
ԳԵՂԱՄ ՎՐԻ. ՊԵՂԱՍԱՐԵԱՆԻ
Կը պատարագ Եսանի խաչակի ըս -
նաւայ Տոնեան։ Կը քարոզէ Նիկի խա-
չակի բաժանող Փանոսեան։ Պատարագ -
զին կը մասնակցի Նշան ԲՆՅ. Գուրոյ -
ճեան։

Սկիզբ մատուցուի մամր. 8,30,
պատարագ մամր. 10 և քարոզ 11,15, հո-
գեհանգիստ մամր. 11,40։
Կը հրաւիրուի ժողովուրդը Ներկայ ը-
լլալ այս հոգեպարար արարողութեանց։

ԵՆՈՐԴԱԿԱՆԻՔ

Պօռնի Ս. Գրիգոր - Լուսաւոր Նիկի -
ցին հոգեպարարութիւնը շորահայտ -
նէ կը տապաքէ Զեռեանայ Նուէրները։

Վաղգին Աղդրեսանի մահուան առ-
թիւ՝ Յ. Աղդրեսիկեան 20, Տէր և Տի -
կին Կարապետեան 20, Տիկին Պապոյ -
եան, Տիկին Չուրապիկեան, Տիկին Ն. Սանատեան 10ական, Տիկին Բ. Եաթար -
եան 50։

Արաքի խնամքներն մահուան առ -
թիւ, Տէր և Տիկին Գեղամ Կարապետեան
50, Տէր և Տիկին Յովհ. Բալթեան 10,
Պ. Բալթեան 10 ֆր. շնորհակալ։
Տիկին Արապոյ Պապոյեան մահուան
առթիւ՝ Խ. Արիկեան 20, Տէր և Տիկին
Ճաւրեան, Գեղամ Մայրապետեան 10ական
(Եաթ.)

IMPRIMERIE SPECIALE
du JOURNAL « HARATCH »
32, Rue de Trévis - PARIS (9°)

ՏԱՐԵԿԱՆ ՄԵԾ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

Կազմակերպուած Է. Գ. Ի. Լիւմի Նոր Սերունդին կողմէ, ՔԱՐԻՆՈ ՇԱՐԳ -
ՈՒՆԻԿԻ շէնքը արանի մէջ, Եաթար 20 փետր. իրենցին մամր. 21ին մինչև լոյս
Նուազաւորութիւնը կ'ընէ ՊԵՂԱՍԱՐԵԱՆԻ
ՆՅՈՂ՝ Օր. ԵՆԱ ՌԱՍԻԿԵԱՆ
Հայկական պար Վերքիւ պարախմբի կողմէ
Կանուխեան ապահովի սեղաններ
Տոմարը կը ծախուի Նոր Սերունդին անդամներուն ձեռք

DANS LES SALONS DU CASINO DE CHARBONNIERES

à Lyon Soirée Dansante

Samedi 20 Février de 21 à l'aube
Organisée par le NOR SEROUND
Avec l'orchestre GARY BIBERIAN
Chants et danses arméniens avec EVA RESDIKIAN et la troupe « ARDZIV » du
NOR SEROUND de Lyon
RYTHME - AMBIANCE - BUFFET - COTILLONS - TOMBOLA
Billet auprès des groupes. - Les tables pourront être réservées jusqu'à 23 h.
en téléphonant : à Lyon, Carrosserie Anto Frères (78) 72-58-79 - Varoujan Sar-
kissian (78) 68-22-69
à Vienne Vègre Kaloustian 85-22-12

ՅՈՒՆԵՍԿՈ

ԿԱՊՈՏ ԽԱՇԻՃԻՅԱՆ Վարդանի մահուան առթիւ
ընդհանուր ժողովը 20 Փետրարայ Եաթար
կէտքով վերջ մամր. 3ին Աւարտեան ա-
ղանգը. պատարագի է ըլլալ ընկերու -
հինքուն Ներկայութիւնը։ Կարեւոր օրս -
կարգ։

ՆԿԱՏԻ ՈՒՆԵՆԱԼ

Իրիկի և Երեւաններու Հայրենակց -
կան Միութեան տարեկան պարահանգը
տեղի կ'ունենայ Մարտ 14ին ՕՐԵՂ Ման-
թրոյի շէնքը քաշաներուն մէջ։ Մանր -
մանուկները մօտ օրէն։
Նուազաւորութիւնը՝ ՎԱՐԴԱՆԻՅԱՆԻ

ՓԵՏՐՈՒԿԱՐ 18-Ի ՏԱՐԵԿԱՐԸ
ՓԱՐԻՋԻ ՄԵՋ

Կը տօնուի ընկերահամարական խո -
ջողովը մը, Կիրակի, Փետր. 21ին մամր.
16ին սեղան, Հայ Մշակույթի Տան մէջ,
17 Ռիւ Պլէտ։
Կը նախապէս
ԸՆԿ. ԿԱՐԱՊԵՏ ՓԱՓԱՀԵԱՆ
Կը խօսի։
ԸՆԿԵՐԱՆԵՐ ՍԵՐՈՐԸ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ և
ՎԱՐԴԱՆՔ ՊԱՐՈՒՎԱՐԵԱՆ

ԸՆԿԵՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ԺՈՂՈՎ

ՓԱՐԻՋԻ ՄԵՋ
Է. Գ. Ի. Արեւմտեան Եւրոպայի Կեդր. Կոմիտէն ընկերական ընդհանուր
ժողովի կը հրաւիրէ լրջանի ըլլալ ընկերները՝
Փետրարայ 27 և 28ին, Եաթար 18 և Կիրակի Հայ Մշակույթի Տան մէջ։
Ս. Նիստ Եաթար մամր. 14ին։

ՄԱՆՈՒԿԵՐՈՒ ՕՐ

Կը տօնուի Վայոյի մէջ Վարդանանց
առթիւ, նախաձեռնութեամբ Է. Բ. Ը. Մ.
Տիկին Տիկին Օմանգով Մարտի կողմէ,
Հինգշաբթի 18 Փետր. կէտքով լոյս առ-
մը 3,30ին Ե. Հիւսիսեան արար։
Կը հրաւիրուի ամբողջ զաւորութիւնը։
ՄՈՒՏԻՐ ԱՅՈՒՆ Է։

ՍԱՄՈՒԷԼ ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ ՎԱՐՃԱՐԱՆ
26, Rue Troyon - 92. SEVRES - Tél. : 027-18-28

ԲԱՏԵՐԱԿԱՆ
ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ

ՎԱՐՃԱՐԱՆ ԵՆԱՆԱԿԻՆ

Կը ներկայացուին

1. ԱՎԱՐԱՅՐԻ ԴԻՆԱՅԵՐԸ, պատմական արած մէկ արար
2. FETE AU MANOIR, opérette en un acte
3. ՄԱՍԱՆԱՆ ԳՈՐԾԻ ՎՐԱՅ, գաւառ մէկ արար

Կիրակի 14 Մարտ 1971, մամր. 16,30ին

Մուտք 5 ֆրանկ

Տեմերը տեղադրուի վրայ

ԸՆԴՀ. ԺՈՂՈՎ

Հայ Ռաւաններու Օգնութեան Միու-
թեան հաշուետուութիւն 1970ին։ Ընդ -
հանուր ժողովի կը հրաւիրուի ըլլալ
անդամներն ու նախապատիւները, Հինգ -
շաբթի 18 Փետրարայ մամր. 18ին, 32
Ռիւ տը Բրէժիէ, Արապի Տան առաջի
յարկը, Միութեան գրասենեակը։

ՏԵՐԻՆԻ ԱՐՐՈՒՆԵԱՆ ՅՈՒՆԱՐԱՅԵԱՆ
ԷՆԿԵՐԱԿԱՆ

Պ. Կարպ. Պաքըրեան (Փարիզ) 1000,
Տէր և Տիկին Սիսակ Միսեան (Կրեոլ) 500,
Լեւոն Ասատուրեան և որդիք (Երե-
րուրդ անդամ), Տիկին Ջուլիանեան (Վի -
րֆիլ) 200ական, Ժիւրյոյ Պառուեան,
Սիմոն և Օր. Արապի Պաշտեան, Տէր
և Տիկին Գրիգոր Պապիկեան 150ական,
Վարդան Դաւիթեան 130 ֆրանք, Լուիկին
գումար 41950, Հինգշաբթի քանիկ զու -
մար 2480, ընդհ. գումար 44430 ֆրանք։

Ս. ԽԱՀ ԸՆԿԵՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ
ՏԱՐԵԿԱՆ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍԸ

ԿԻՐԱԿԻ 21 ՓԵՏՐՈՒԿԱՐ ԺԱՐԸ 16ԷՆ ԿԵՄ ԳԻՆԵՐ
HOTEL MODERNE
8 bis, Place de la République, Paris - Métro : République
Պարախմբը՝ ՆԱՌԱՍԱՐԵԱՆԻ
Նուազ՝
BERNIE OLIVIER O.R.T.F.
Նշանաւոր խումբ
Մուտք 10 ֆր. ուսանողներուն կէս գին
Ապահովի սեղանները։ Հեռ. 033-02-12

40-ՐԻ ՏԱՐԵԿԱՆ ՏԵՐԵԿՈՅՐ

ՀԱՅ ԱՐԻՆԵՐՈՒ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՓԱՐԻՋԻ ԵՐԱՄԱՆԻ

Կիրակի 7 Մարտ կէտքով վերջ մամր. 2,30ին
SALLE DE LA CHIMIE
28 bis, Rue Saint Dominique - Paris (7e) - Métro Invalides
Կը նախապէս Պ. ԼԱՍՈՒ ՆԱՅԻ
Ընդի. Բարաւապար Համալսարանիկ Սիսուսեան Պապիկին
որ յառկալէ կուզայ ներկայ ըլլալու ծանօտիւ
Սիսուսեան տաղանց, Ներկայութիւնը, քանակութիւնը, Հայկական պար-
իւն և երգեր։ Սիսուսեան խաչիկը, բոլոր ընթացի կը տօնէ, 40րդ տարեկան
Միջնարարին ընդունութիւնի մը ցատու Լաթո Նաճիկ Հայ Արիւնքու Միութեան
Վարդանանց և Բարաւապար անդամներուն կողմէ
Յարակից արարի մը մէջ ցաղաքարարին Հայ Արիւնքու Միութեան գործունէու-
թեան և ձեռագրական աշխատանքներու Արիւնքներուն և Արիւնքներուն կողմէ և
միջազգային սիսուսեան կեանքէն

Պիտիճ

ՄՈՒՏԻՐ 10 ՖԵՐՐԵ

ՄՈՒՐԱՆ ՌԱՓԱԵԼԵԱՆ
ՆԱՆԻՆԻ ԱՆՎԵՐՏԱՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆ
UNION DES ANCIENS ELEVES
MOORAT-RAPHAEL

ԲԱՏԱՆԻԿ

ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

Եաթար՝ Փետր. 27, մամր. 18ԷՆ
սկսեալ Սամուէլ - Մուրաւովարտի մէջ
26, Rue Troyon - 92. SEVRES

ՄԱՆՐԱՄԱՆՈՒԹԻՒՆԵՐԸ
ՅԱՆՈՐԴՈՎ

րիկաների առկայութիւնը եւ բնոյթից,
Քննմանբից, Հողից եւայլն՝ տարբեր
Հողամասեր զբաղուած են տեսակի մէջ
մտնող օրգանիզմների առանձին խմբեր —
բովք:

ᑲᑦᕈᓐᔭᑦᕐᕋᑦ

ԺԻՐԱՅՐ ԹՈՐԳՈՄԵԱՆ
ԵՒ ԱԼԷՆ ՌԷՍ

2 4 3 4 5 4 6

ԱՐՓԻ - ՍԵՒԱՆ ՋՐԱՏԱՐԸ

ՁԱՅՆԵՐ ԳԱԽԱՌԻՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔ

ՍԷՆԹ ԷԹԻՅՆԻ ՄԻ

Պ. Կարապետ Երկոցյան, Տէր և Տի-
կն Սարգս Գարակէզեան ցաւով կը ծա-
ռայեան իրենց հիւր և ծորաբոր՝
ԻՍԽԱՆԻՆԻ ԶԵՆՈՒՆԻՆԻ

ժառէր:
Յաջորդաբար իրենց կը կատարուի
այս Ուրբաթ (փետր. 19) ժամը 15.30ին:
Հետագայ Սիւրբիկէն Ինքնուրոյն
Պաշտօն Ժամով կ'ընող, Շրջիկէն Լաւի:
Միակող չափացման իր յանգրտի
ներկայս իրեն այդ նկատել:

ՀՈԳԵՆԱԳԻՍՏ

Այրի Տիկնի Հիմնական և զուտակներ
կը ծառայեան թէ Հոգեւորական
պաշտօն կը կատարուի այս կիրակի
(փետր. 21) առաւօ Գարգիլի Ս. Յովհ.
Մկրտիչ Եկեղեցին իրեն ժող և մեծ-
ծոր:

ԹԱՄԱՆԻ ԶԵՆՈՒՆԻՆԻ

ժառանգ զատուածքին ինքեզ նաև, Ի-
րենց առանձին և չոր:

ՏՐԻԱՏ ՀԻՄՆԻՆԻՆԻ

Զեւոտակին:
Ի հիւրանքին ողբացանքներուն յիշ -
տակը յարգողներուն:

ՇՆՈՐՀԱՎԱԿԻ

ՊՈՐՏՈ — Այրի Տիկնի կը ծառայուի Միւր -
չեկան, Տէր և Տիկնի Ժող Միւրչայեան
և զուտակներ, Պր. Բաժնի Միւրչայե -
ան, Տէր և Տիկնի Բարսի Միւրչայեան
և զուտակներ, և քանակաւ թուր պա-
րագանքը շնորհակալութիւն կը յայտնեն
թուր անոնց, որոնք անձամբ, Հեռագրով,
նամակով կամ ծաղկեղաւով, ցաւով -
ցուքին յայտնեցին և ժառանգեց իրեն
իրենց սուրբ, իրենց սիրեցեալ ամուս -
նուն, Տօր, Երբոր և աղջկանին, բարե-
կամքն ու ընկերով

ԱՐԱՄ ՄԻՓԱՅԻՆԻ

ժառանգ առնի:

« ԶԱՌԱՅ »

ԲԱՐՑԱԿԱՆԱՅԻՆ ՀԱՄԱՐ

Լինէն Պ. Կիրակոս Փափաղեան 10 ֆր.

ՎԱՐԴԱՆԱՆՑ

ՊՈՐՏԻՆ ՄԵՋ

Վարդանանց և Ղեւծոնեանց վրայից
ի իշխանակ պատարագը կը ժառանգուի
Պատմի Ս. Գրիգոր Լուսաւորչէ կեկել -
ցին այս Եւրաթ (20 փետր.)

Այս առթիւ Հոգեւորական պաշտօն
կը կատարուի Մարտիկի մէջ ծառայած
և վախճանած թուր կեկելեղաւորներուն
Հոգեւոր շամար, նախապէս Գեղարք
ԳԵՂԱՄ ՎՐԻ. ՊԵՏՏԱՄԱՐԵՆԻՆԻ

Կը պատարագէ Եսանի խաչակիր քա -
նակայ Տեւեհան: Կը բարեզ Եղիշ խա-
չակիր բաժանակ փառանքան: Գառար -
զին կը ժառանգէ Եւան ԲՅԵՆ. Դուրյան -
ճեան:

Սիկը ժամերդրութեան ժամը 8.30,
պատարագ ժամը 10 և բարոյ 11.15, Հո-
գեւորագ ժամը 11.40:

Կը շարիւրտ ժողովուրդը ներկայ ըլ -
լայ այս Հոգեւորագը պարտաւորութեանց:

ԱՅՅՈՐԻՎԻՍ ԻՄՋ

Վարդանանցի առթիւ, պատարագ կը
ժառանգուի Ս. Պողոս-Պետրոս Եկեղեց -
առայ մէջ այս Հինգշաբթի առաւօ:
Ներկայ կ'ըլլայ Ափորովի Հայ դպր -
րոցին երեսնա աշակերտութիւնը: Փափա-
քելէ որ ծնողներ խուռնեամ ներկայ
ըլլան:

ԼՈՒՆԻ ՄԵՋ

ՎԱՐԴԱՆԱՆՑ ԵՒ

Այս կիրակի 21 փետրուանը, Վար -
դանանց տօնին առթիւ, Ս. Յովսէփ Եկե -
ղեցում մէջ տեղի պիտի ունենայ Հոգեւոր
առաջ պատարագը և ապա Հոգեւորական
անկախ պաշտօն տեղեւոր Տօր. Տան կառույ -
թան շամար, իրենց նպատակը բարոյ քո -
լոր շնորհակալութեան, ծնողներուն և ըն -
տանական պարագաներուն Հոգեւորեան
հանգեան:

Նոյն օրը, երկեղեցան ժամը 8.15 Զին,
տեղի պիտի ունենայ քաղաքում Վրչ. Տան
նորակարար քանդակներ: Թէլ պատա -
րակի և թէլ բարեան հանդիսութեանց
կը նախապէս և կը խոր Սիւրբանեան Եւ -
րոպայի Կաթողիկոսական Գաղութարկ
ՍԵՐՈՒՎԻՆ ԱՐԲԵՐՊԵՐ. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ:

Հ. Բ. Գ.

ԼՈՒՆ — Հ. Բ. Գ. Վարդանանց կո -
միանք ընդ: Ժողովը կը շարիւրտ իր թու -
րը ընկերակալ այս Եւրաթ իրենով ժա -
մը 20.30ին, սովորական հաւաքականին:
Կարեւոր օրակարգ:

ԱՌԵՆՈՒՎԻՄ — ՍՈՐՈՒՆԻ Հ. Բ. Գ. Վար -
դան ներկայեցեալ ժողովը այս Ուրբաթ
իրենով ժամը 8.30ին սովորական հա -
ւաքականին:

ՍԵՆՏԻՐԻՆԻ — Հ. Բ. Գ. Անտոյ և
Վարդանանց ներկայեցեալ ընդ: Ժողովը
այս կիրակի (21 փետր.) ժամը
16.30ին ընդ: Միտա ծաղկեղանքին բնա -
կարան, Սէն Ժաման: Բարոյ ընկերակա -
լներու իրենց պարտաւորել է:

ՇՆՈՐՀԱՎԱԿԻ

Ափորովի Հայ Մշակութային Միութեան
Թիւր շնորհակալութեամբ առաջան և
2000 ֆր. Ափորովի Հայ Մարդկան
Միութեան փեսանքի բաժնի խումբին:

ՅՈՒՏԱՏԵՐ

ԿԱՐՈՑԵ ՈՒՍԻՎ Վախճանի ժամանակին
ընդհանուր ժողովը 20 փետրուար Եւրաթ
կէտել վերջ ժամը 20 Զին Անտոնեան ա -
ղակը: պարտաւորել է թուր ընկերու -
հիւրերու ներկայութիւնը: Կարեւոր օր -
ակարգ:

ՄՈՒՐԱՆ ԽԱՓԱՅԻՆԻՆ ԿԱՅԻՆԻ ԱՆՏԱՆԻՍՏԱՆ ՄԻՈՒԹԻՆ
UNION DES ANCIENS ELEVES MOORAT RAPHAEL

SOIRÉE DANSANTE ԲԱՅՏԱՆԻԿ ՊԱՐԱՆԱՆԴԻՍ

Եւրաթ փետր. 27 ժամը 18ին սկսեալ
ՍԱՐՈՒՆԻՆԻ ՄՈՒՐԱՆԻՆԻ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏԱՐԱՆԻ ՄԻՋ
26, Rue Troyon, 92-Sèvres

ORCHESTRE MELKON - BEDIKIAN ET SA FORMATION
GROUPE FOLKLORIQUE CAUCASE
DINER BUFFET

Reservations et billets: Collège Arménien Samuel-Moorat, Tél.: 027-16-28
et Restaurant « Les Diamantines », 60, Rue Lafayette, Paris (9ème)
770-78-14 Entrée: 10 Frs

ՇՆՈՐՀԱՎԱԿԻ

Մարտիկի Ս. Մանակ — Մեծապէս ժող
կեկելեղի վարդապետը շնորհակալու -
թեամբ առաջան է հետեւեալ նորաք -
տակով:

Լորան — Արշալուր — Զարմայր Այն Բաժն -
եանի մկրտութեան առթիւ Հ. Միտրեան
20 ֆր:

Փոխան ծաղկեղանի Յովսէփ Մարա -
շեանի զատուածքին Հոգեւորականին տէր
և Տիկնի Ս. Բաժնեան 100, Փերոյ
Միտրեանի Հոգեւորականին Տէր և Տի -
կնի Վ. Զարմայր 20 ֆր.: Առաւօտ
Օճանդեանի Բաժնեան առթիւ Արքայ -
եան ընտանիք 50, Խ. Նալչեկեան 10,
Ա. Արքեանի Բաժնեան առթիւ Տէր և
Տիկնի Ս. Մարտիկ 20, Եսանի Դուր -
եանի զատուածքին Հոգեւորականին Տի -
կնի Վարդան Ե. Փափաղեան 30, Փա -
փաղեան և աղբիկ Տի. Կրեւան 15ա -
կան, Մակի Անճեմանի զատուածքին Հո -
գեւորականին Բ. Եսանդեան, Ս. Ես -
անդեան, Է. Անճեման 20ալան, Գեղար
Փափաղեանի առթիւ Հոգեւորական -
այն առթիւ որդի ցաւակը 50, Տիկնի
Վ. Բաղդեան 50, Տաղեան ընտանիք
30, Միտրիկ Եսանդեանի զատու -
ածքին և ժամեան ընտանիքին հոյ -
ն Հոգեւորականին Ուրբաթ ժամեան 100,
Հարապետ Մարտիկեանի Բաժնեան ա -
ռթիւ Վ. Գաղեան, Տիկնի Ս. Զատու -
եան 50ալան, Գ. Անտոնեան, Տիկնի Մի -
տրեան 30ալան, Նիւրա Անտոնեան,
Անտոնեան, Ս. Մանուկեան 20ալան և
Դուրեանի Հոգեւորականին Եսան Գա -
փաղեան 30 ֆրանք:

ՏԱՐԵԿԱՆ ՄԵԾ ՊԱՐԱՆԱՆԴԻՍ

Կազմակերպուած Հ. Բ. Գ. Լինի Նոր Սերունդին կողմէ, ՔԱՅԻՐՈ ՇԱՐՊ.
ՈՒՆԻՆԻ շէնք սրահին մէջ, Եւրաթ 20 փետր. երկշաբթի ժամը 21ին մինչ լոյս
Նուագախումբի կ'ԱՐԻ ՊԻՔԵՐԻՆԻ
Սիկը. Օր. ԵՆԱ ՈՒՍԻՐԵՆԻՆԻ
Հայկական պար ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ պարտաւորել կողմէ
Կամարիտեան աղանակի ներանգը
Տանքը կը ծառայուի Նոր Սերունդի անգամերուն մօտ

DANS LES SALONS DU CASINO DE CHARBONNIERES

à Lyon Soirée Dansante

Samedi 20 Février de 21 à l'aube
Organisée par le NOR SEROUND

Avec l'orchestre GARY BIBERIAN
Chants et danses arméniens avec EVA RESIDKIAN et la troupe « ARDZIV » du
NOR SEROUND de Lyon
RYTHME — AMBIANCE — BUFFET — COTILLONS — TOMBOLA

Billet auprès des groupes. — Les tables pourront être réservées jusqu'à 23 h.
en téléphonant: à Lyon, Carosserie Anto Frères (78) 72-58-97 — Varoujan Sa-
kissian (78) 68-22-69
à Vienne Vrege Kaloustian 85-22-12

IMPRIMERIE SPÉCIALE
du JOURNAL « HARATCH »
32, Rue de Trévise — PARIS (9°)

ՓԵՏՐՈՒՆ ԻՑ-Ի ՏԱՐԵԿԱՆ ՓԱՐԻՁԻ ՄԵՋ

Կը թափուի ընկերակալութեան իրն -
նոցով մը, Կիրակի, փետր. 21ին ժամը
16ին սկսեալ, Հայ Մշակութային Տան մէջ,
17 Ռի Պիտո:

Կը նախապէս
ԸՆԻ. ԿԱՐԱՊԵՏ ՓԱՓԱՅԻՆԻ
Կը խորհրդ
ԸՆԻՆԻՆԻՆԻ ՍԵՐՈՐԵ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ և
ՎԱՐԴԱՆԻ ՊԱՐԱՆԱՆԴԻՍ

ՊԱՐԱՆԱՆԴԻՍ ԵՐԵԿԱՌՅԹ-ՃԱՆ

Նախաձեռնութեամբ Կապույտ Ուրի Ի -
նիկ ժառանգելով փետր. 20, Եւրաթ
ժամը 20ին լոյսով — Մուրաթեան վր -
թափել:

Մ. ՊԵՏԻՐԻՆԻՆԻՆԻ — Գ. Մ. ԱՆԻՐԵՆԻՆԻ
հորհրդ (26 Ռի. Թուրայն, Սիւր):

ՆԱԽԱՊԵՏԱՆԻՍ ՎԱՐԴԱՆԻՎԱՆԵԱՆ
ՀԱՅԻՎ. ՄԻՐՈՒՐՏ

Հաւաքակի 20 ֆր.

ՄԱՐԿԵՆԻ ՍԱՅՐ ԵԿԵՆԵՑԻ

Մարտիկի Ս. Մանակ — Մեծապէս ժող -
կեկելու վարդապետը կը տեղեկեցնէ թէ
Կիրակի փետր. 21 կը կատարուի Տան
Սերոյ Վարդանանց զարմարութեան: Կը
նախապատրուի նաև Երթեման Հարկին
մինչեւ Երթեման Հարկին ծառայողները, և
այս խումբի կը կարգադրի Անտոնեան Հայր
Հարապետին Կրեւան:

Հարապետեան ծաղկեղ, Վարդիկ
Ա. ին անուան տօնին առթիւ: Գառար -
գի առաւօտին ժամանար Հոգեւորական
Վարդանանց և Երթեման Հարկին հո -
գեւորեան ծառայ:

Հանդիսութեանց կը նախապէս, պա -
տարագը կը ժառանգան և կը բարե -
ՅԱՅԻՐ ԵՍՄ. ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ:

ԿԱՄԻ ՈՒՆԵԱՆԱ

ԼՈՒՆ — Փետրուար 18ին տօնակատ -
ութիւնը տեղի կ'ունենայ 28 փետր. Կի -
րակի կէտեր վերջ, Ազգ. Տան հորհրդ:

Փետրուար 18ը վերջին մէջ 28 փետր
պարտեան, կազմակերպուած Նոր Սերուն -
դի կողմէ:

Կապույտ Ուրի Փարիկ ժամանակի
ՎԱՐԺԱՐԱՆԻՆԻ Մարտ 27ին:

Իրիկին և Երթեման Հարապետ -
եան Միտրեան տարեկան պարտաւորելով
կը կ'ունենայ Մարտ 14ին ՕՐԵՆ Սա -
րայի Երթեման Կրեւան մէջ: Մանք -
ժառանգութեամբ ժող օրին:

Նուագախումբի ՎԱՐԴԱՆԻՆԻՆԻ
Մարտ 27ին:

Հայ Կարմիր Ուրի տարեկան Յեր -
կուր-Գառաւորութեան 21 Մարտ:

de 15 h. à 19 h. — tous les jours

ԵՆԻՐՈՊԱԿԱՆ 12 երկիրներ որոշեցին հիւլէական մեծ արագացուցիչ կեդրոն ստեղծել Զուիցերլոյ մէջ: Նմանօրինակ կեդրոններ ունին Խ. Միութիւն եւ Մ. հասանդներ: Եւրոպականը ամէնէն մեծը պիտի ըլլայ 310 միլիոն կիլոարոն վոլթով:

Fondateur : SCHAVARCH MISSAKIAN

Օրոմանաւանք Տար. 115 ֆր.

Հատը	0,50
------	------

...

47^e ANN

սաճ նոր սահմաններու մասին, զայն
նկատելով՝ բանալիցութեամբ կարդալը լի
խնդիր մը :

Իսրայէլի Արտաքին Նախարարը՝ Ալ-
պա Էզարն տնդրաբառաբար էջիցիցի
յալապէս, իր դռնապանքներէ յայտ-
նեց, որ Գաշիւրէ Ներկայիս որսաղոր-
ի խաղաղութեան Համաձայնագիր մը
կնքուի, ինչ որ Թէյ Ալիիկի իրաւուն-
կոտայ զորսը յաւանտեսելիւն մը ու-
նենայու Եւրոնիկի րանալցութեանց մա-
սին:

Գաղթիկ կարգերի հարկադրական կա-
ռույցները թիկուն չէր ձգվում բնորոշ
Եւրոպեիկ առարկաների: Թէկ Ալիիի հա-
րգաբարձր թիկուն, յառաջանալով եղկո-
տական կառավարութեան շանթեր, ձե-
րքոտիկ ցոյց կուտայ Բարսեղի նորապե-
տի՝ առաւելագոյն իր ծառայութեան զա-
գապականութիւնը, ինչ որ իր նշանակ-
անաւորութիւնը Արաւոյնի թիկուն Կարաբի-
րաբարձր ու Միջակ Պաշտիկ Ռոտիկ
որոշաւորութիւնները: Գաղթիկ տեսա-
կէտով, Արաւոյնի թիկուն Կարաբի-
րաբարձր յայտնաբերել իր պատասխանա-
տաւթիկները իջարկաւորական այս մե-
ծանքին՝ հանդէպ:

Մեր օրոքը, սակայն, միայնակ զեկույցը, որ հասարակական Գահերի մէջ մտակը թիթիկը և Հանրապետական հայապաշին տեսչից/Քննատնիքի, ցոյց կուտայ անգամ որ եւս, որ Քիւրի որդւ չափով մեծացուցած է իր զիջքը Մերձակոթ Սրբիկից հարցին մէջ։ Արդարեւ, փոխանակ խաւովը զարուստ հոգեւոր աշտարակուն մասին, միայնակ զեկույցը իր գոհապաշ շնորհով, թէ անշուք իր պատկանին Արարեմբուն և պէտք է, որ Եկեղեցատին զիջել/հաշտուի վերահաստատուն ալիք ընտարարած հոգեւորական փայլ։

Հանդիմանումները միևս նահանգներէն ահաւոր
մարտիկի մը հետեւանքով: Առաջին հաշ-
ուելի իրի մը համաձայն 47 մեռեալ կայ,
բազմաթիւ վիրաւորներ, անհետացողներ
եւ արդեւ տեղացիներ:

ԱՆՀԱՐԱՆԻ ՏՆՋ ԲԱՌԻՈՒՄՆԵՐ ԶԱՌ ԾԱՌԵՐ ԲՈՒՅՑ ԽՈՍՏԱԿՈՒ ԵՆ ՈՒՍԱՆՈՒՄՆԵՐ ԵՆ ՈՒՍԿԻՆՆԵՐՈՒՄՆԵՐ ՏՆՋԸ: ԿԵՐԵՆԻ ԿՈՒՐԵ ԿՐԻՍՏՈՒՄ ԶՆՆՈՒ ԽՈՍԱԿՈՒ ԵՆ ԿՐԻՍԿ ԿՐԻՍՏՈՒՄ ԵՆ ՄԱՆԻ ԿՐԻՍՏՈՒՄ: ԵՆԿՆԱՆՈՒՄՆԵՐԻ ՄԱՆ ԶԱՌԵՆԱԿՈՒՄՈՒ ԵՆ: ՈՍԿԻՆՆԵՐՈՒՄՆԵՐ 200 ԾԱՌԱԿԱՅԱԿ ՈՒՍԱՆՈՒՄՆԵՐ ԶԱՌԲԱԿԱՅՈՒ ԵՆ: ԶՆՆՈՒՄՆԵՐԻ ԲՈՒՅՑԻՆԵՐ ԶԱՌԵՆԱԿԱՅՈՒՄՆԵՐ: ԿՐԻՍՏՈՒՄԵՐ ԿԱՌ ՈՍԿԻՆՆԵՐՈՒՄ ԵՆ ԿՐԻՍՏՈՒՄ ԶՆԱՌԱՐՐԵՐԵՆՆԵՐՆԵՐ ՏՆՋԸ:

ՄԻՔԱՆԱՆԻՆ արտաբրատած է ժան Մա-
րիկո ար Սէն, որ բարիւի Զորանախան
Բեհբեհան Սթանի Արևելքի Քի Սէյի
է: Լուրբ բաւական աղփուէ հանած է,
արտած ըլլալով որ Նիքիական տաւր տա-
րէ է Պէյրուէ Հաստատուած է եւ ամենա-
հինգի արտաբրատ չի տեսեր որ նման
որոշուի մը տեղի տայ: Էստ իշխանու-
թեանց, այս արտաբրատ: որոշումը
արտած է ի շահ Պետութեան:

ՄՈՍԿՈՎԱՅԷՆ կը հաղորդեն որ ընա-
գէտ Սախարովի հիմնած Վարդկային
Իրաւանց Կոմիտէն ապօրինի հռչակուած
է: Պէտէ է որ անցողիկ կառավարու-
թեան ներկայացնեն մարմինն նպաստե-
ռու կանոնադիրը որպէսզի օրինաւոր ճանչ-
ցուին: Բայց անշուշտ մեծ յոյս չկայ այդ
պատգամի մասին:

ՌԵՃԻՑ ՏԷ ՔԱՆԱԳՐԻ մէջ կացութիւնը
չէ հանդարտած եւ Կիրակի օր տեղւոյն
հոգեւոր հովիւն է, որ հազար ցուցարար-
ներու յարձակման ենթարկուած է, երբ
պատարազէն կար ղուր կ'ենլէր եկեղե-
ղին: Տեղացիները միտաւ ինչ քննարկեց

ՕԴԱՆԱԻԱՅԻՆ
ՖԻՐԵՆԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐՈՒ

Ինչպէս դրած էինք ներկուշաբթի օր — ուրնէ կ'վեր օդանաւային Փրանսական ընկերութիւնները դադրեցուցին իրենց թռիչքները, կ'ապստախտն անձնակալ — մեկըս զորմարտիկն:

Փրանսա օդանաւային երեք ընկերու — Թիւրինք ունի որոնք Հետեւեալ պատկերը կ'ը պարզեն. —

ՀԻՈՒՐԱՆԱՆ 1970ին աշխարհի էր -
բոր ընկերություններն էր և հերթափոխ
ցամաքային առաջինը Թուրքիայի ունի
բացի Ֆրանսայից ղեկավարող, Աֆրի-
կա, Ասիերիկա, Ասիա: Դրամատուրգն է
500 մեկնու Փրանս: Յանյի 417 հազար
քիլոմետր: Օրական չուրը 15 հազար հո-
գի էր փոխադրվել: Անձնակազմը՝ 27 հա-
զար հոգի, որոն 3600 մեկնու:

ԻնքՍՍ (Օդային փոխադրութեանց Միութիւն) — Թախթիսը ունի զէպի հինը ցամաքասեր, ի մասնաւորի՝ Ափրիկէ։ Մասնագիտութիւնէ հ հուսարը ճամբորդ — դոթիւնները։ Ցանցը՝ 190 հազար ջիւրի մեթը։ Օրը, չորը 2500 ճամբորդը կը փոխադրէ։ Անճակաղմը՝ 4600 հոգի, որը 2500՝ Գընը։

Ի՞նչ է թիւ 1-ը։ Մասնակի առաջին է ֆրանսական ներքին զիծերը, միշտ բարդացած մէջ։ Դրամադրութիւն՝ 36 միլիոն ֆրանք։ Օրական չուրջ 7500 հոգի կը ստանան ինքնակազմը՝ 2400 հոգի, որոնց 550-ը՝ Թուրքիայէն։

որ իրենց քաղաքը դադրած ըլլայ չբնակի
մայրաքաղաքն ուստի :

ՖՐԱՆՍՍԱՅԻ հարաւ – արեւմտեան շրջանը ողողուններու տակի մէջ ատլի օր
բայց 48 ժամ ետք Կառոնը իր սկսէր իջ-
նել և անձրևներն ալ իր դադարէին, նոր
վտանգներու առաջին անգամով:

[illegible]

ԼՈՏՏՈՒՆ ԺԷԶ 150-000 ցուցարարների
ստացիան գտադրվել է լուրջ խնդիր համար
կառավարություն ծրագրված նոր օրինակ
գլխին գլխին, որով իր սահմանափակվել
սենյակներում գործունեություն զգալի:

ԱՆՍՏՐԻԱ Երբեք դիտարկության
յարարությունները հաստատվել Զինա-
տանի հետ: Այս ուղղությունը բնական -
ցուցվելու էր սեղանի պիտի ունենան երկու
երկրորդներ, ժամկետ:

ՉԲԻԱՍՏԻՆ ևս իրաւանկա չոր համա-
ձայնարարք մը տրուելէն աւելի եւ արդի
տարի իրենց տնտեսական գիտնականու-
թիւններով:

Ինչ կառավարական շրջանակներու մէջ
կրնայ պայտար մը ծալք տուած է շար-
քերու հետ եւ արդարեւորապէս միեւն, կը հա-
տառէ վարչապետ թերթիւնէ մին: Բա-
րեւորհման հակառակորդները, կը դրժ
թերթը, պատարտել եւ պաշտպանելու
կրնէր սխալ տեսութիւնը, ըստ որուն ըն-
դհանրապէս պէտք է կառավարել եւ ոչ
թէ ծաղրաբարբէն հետ մատակարարութի
մը անորոշութիւն:

500. ՏԱՐԻ — ԹԻԻ 12047

ՀԱՅԿԱՍՏԱՆԻ ԴԱՐՈՒՄԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒՄԸ

ԻՍՐԱՅԷԼԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆԸ

Զոր. Տը Կօրէ մա՛հէն երեք տմիւ ետք,
Տրանտա տերծնցման ճիւղ կը կատարէ
Արտաշեսան Ուխտի բուրդ կաղմակերպող
Քիւնէրուն եւ, նախկին, զինուորական
Հակառակակողմին հետ: Յատկապէս զործ-
նական բանակցութիւններ կը վարէ, որ-
պէսզի վերադառնա մօտ կաղմէ Ուխտի հա-
ղորդակութեան զբոսիքեան, որմէ քաշ-
ւած էր 1967ին:

Արեւմտաֆրէսի զայլ արմատն
 արեւուն Յունարանի զայլը, երբ ճը-
 րագորդ պաշտօնականն սպառնալիս յի-
 շուէր իր. Մէկէ ճարգը, պաշտան՝
 իմ պաշտօնէն իր կատարելոց Ռոսիոյ
 գիտաբան կեդրոնացիքն. Մտնւ.
 Յիշի, որո ընթացիկն առ տնտեսացւոյ
 իմ զարկոյն. ընդ՝. Համարանքս
 ակնթիւն 1957-ամի Սեպտիմբր Կառնա-
 յիշի լու: 1957 Սեպտեմբ 15 ի վր Կառնա-
 յիշուէր, որ ծանոթորակի Հանդիպում
 է Եղեք իմ հետ: Ինչպէս ծանօթ է
 իմ Բազմակիսն էր, որ Կեդրոնացիքն
 Գործելի փոխորդացու: Գործելի: Խո-
 ճակողմնորդութիւն ընդիմ ծանօթ իմ ծա-
 րակցու, առաջն, Համարանքն Ռոսիոյ
 Կառնապատման, աշխույթներ իրենցն
 յառաջադրանքն երեւել իմ է, զայն որ
 արդէ իր բազմա աշխիւ սերուն կ'ընտնու-
 րուի իր ընտանիքէն իմ Քառանկարացու,
 և Ռոսիոյ շինարարական ճարտէկներու:
 1958:

Իրեն զորեական ապացույց մերժեց –
 «Մի ֆրանսիական նաւատորմիղը իր լրիւ
 մտանդակաբերութիւնը բերաւ Ուխտի Միջնակ-
 րականեան աղաքամիտութեան: Ֆրանսա-
 ւան զորքը, իբ կարգին, մնալուն կեր-
 պով իր զործածութիւն Առաջառեան Ուխտի
 զօրին հետազոտութիւններուն, որոնք
 իր ձգտին հակադրեան տակ առնել խոր-
 հրդային նաւերու չարօճմաները Միջնակ-
 րական մէջ:

Ի՞նչ. Զարգե՛ր, ըստիանաւար, ի՞նչ հան-
գումբն ընթացէ՛ն կրկնե՛ց Զորեանայի
տեւեւորը Զեւեւ տայլ, թէ՛ Տարց չի
Զար ըլլա՛ւ Զորեանայի զարգացումը
Քանի՛ ժողովուն ժամին, ի՞նչ խառնը
Զար ի՞նչ ի՞նչ կրէ՛ր տարմայրը. չէ՛
Սակայն՝ տակ ղեկով Արտիանային
Սակո՛ւ ղարմանաւոր, Բնան Բայց
Ժառար ի՞նչ ժառայ չի, որ Բրանայի զիւ-
րաբանականը տնայնական են կրկնե՛ց
Զարեանային ի՛նչեմէ՛ն Տար Զար ղաւ-
շալեկները. Զոր. Տօ Սօ, գարտարային
Զար տոնեմանաւ 1998թէ ի վեր Չիւ-
րաբանականը կրճարականը վերանային
Սակ, ղարմանաւոր, Բնան, տանց Եր-
եւանը Զարեանայի արդիւնաւ ղարձ-
անաւ: Այս է, որ այժմ կրկնէ՛ն

[illegible]

ԻՍՐԱՅԷԼԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆԸ

Իսրայէլ պատրաստակամութիւն յայտնեց բանակեցելու խաղաղութեան զաշնադրի մը կնքման համար:

Եղեկաբար կատարվում էր յուզաբեր դատախազականով, Իսրայելի կառավարությունը պատահական դեպքերում, թե զանազանությամբ նկատվում է լեզվաբանական կատարվելով, որ տրամաբանությունը, խաղաղությանը չհամաձայնեցան էլք դե գտելով Իսրայելի հետ: Անուամենայնիվ, թե Այլիքը մտածանքի էր և Գաբիշի տեսակետները ինչև զորեղ « բայք » սահմաններու ե գաբիշականներու հարկի կայականությամբ:

Թեև Ալիլի անգամ մը եւս կը շնչէր, Թալիտի չքաշուի 1967 Յունիս 4ի սահմանագիծին ետին, այլ խօսքով հողերու պարպումը շնչողներն իբրեւ նախապայման համաձայնութեան համար: Ճշդեք մը իր պատասխանին մէջ Թեւ Ալիլի չէր խօսիր իր առաջարկած կամ նախատես

ցեն, որ կը տարածուի ամբողջ եւրոպայի վրայ: Տաւր տարուան ծրագրով մը որ զորմարտութեան մէջ դուռած է այժմ Ռուսիոյ զինուորական կեդրոնատեղին եւ ձգտի հաղորդակցութեան ապահով ջանք մը հաստատել ամբողջ եւրոպայի վրայ: Պարտաւոր, որ Ծրանաւ կ'ուզէ օգտուի այլ ջանքերէն:

Երկար բանակցություններ և վճարներ, Արևմտահայկաթի խառնուրդի հեղուկը պահանջել Գրասխանի ընդհանուր ցանցի Հաստատման ծախսեր, ալ խօսքով վճարել իր բաժինը և արժեքի չափ տարբերություն կատարող աշխատանքներուն, ինչպէս նաեւ յետագայ ծախսերուն ընդել իր մասնակցութիւնը: Փրահանայի սկզբունքով ընդունած են առաջարկը եւ, ներկայիս մասնակցութիւն չունենալով:

Բաղադրական գետին վրայ չկան փոփոխություններ մեր հիմքերի վրա: Հակառակ այն, որդուրդներն, որ քրիստոնեական երկրներում կան, առաջադիմ չբաղունքներ: Այդպիսով մենք ունենում ենք, այսուհանդերձ, իր ներկայությունը Պրիսլի ժամանակ Սորբոնյան դպրոցում, որտեղ բնակվել ենք մեծ ժամանակ: Արդարև, քրիստոնեական ներկայացուցիչները խոստովանում են, որ իրենց փողոցներում աշխատանքներ են անում, մասով միայն ձեռք են բերում մեծ:

Չխոսողալեզու լեզու կատարողները խորհրդային յարձակումն հոգի մեծու իրենք փոխառեցին: Չխոսողները: Քիչները, ժամանակ Գորյեխ ամառը: Ժակյուս, Քեան տրամադրվեին ճաց տարած, յաղակող տեղեկություններ, փոխանցող ծաղիկն էլ, Միտրոյար տարած տես ընթացում: Տե Կոչ ընկնում էին լեզու: 1969: Առաջնորդ Ռոխոյ Ժոն Կոչան չհանդիպեց ծրարության Տե Խոցը չամակնորհին ճաց չլե տուած Տե Կոչի Արախանան Ռոխոյ, Երուպյան ին, Սեկերկյան բաղադրանքներ, Քեան չանդե ին, որոշ չանդանում չհանդիպում Քե Իտանուն էրբե չեապան չամարուն ին, Լեպան:

Անշուշտ, դեռ բաական ճամբայ պետք է կտրել կարենալ բռնելու համար, թե՛ Զրանտա խանդավառութեամբ կը մասնակցի Ուլտի աշխատանքներուն։ Այսուհանդերձ, կրկին չփռւմ հաստատուած է Այտմ Զրանտայի կը մնալ չարունակել իր նորոյն իշխարքի։

թ. Ա. թ.

ՏԱՐԵԿԱՆ ՄԵԾ ՊԱՀԱՀԱՆԴԷՍ

Նախաձեռնութեամբ

Առնուիլի - Սաբաշի Է. Յ. Դ. Կոմ Սերապիկի ԿԱՌՎԱՐՆԵՑ խումբին
Կիրակի փետր. 28, Ժամը 6իշը 16ին Առնուիլիի Հայ Կարգիկէի եկեղեցւոյ սրահը

Կը մասնակցէ ՆԱՅԻՐԻ պարախումբը

ԵՐԿ., ԱՐՏԱՍԱՆԱՌԹԻՒՆ, ԶԱՄԵՏՏ

Ժամը 19ին սկսեալ՝ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ՊԻՏՖԷ

ՄՈՒՏՖ 10 Ֆր.

ՏԱՐԵԿԱՆ

ՇԲԵՂ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄԸ

Իգմիքի եւ շրջաններու Հայրենակցական
Միութեան կողմէ, Մարտ 14ին կէսօրէ
վերջ ժամը 16ին 23, 8 Իլի. Ժամը Կառնոն
Փարիզ Տղը:

ՎԱՐԴՈՒՄԱՆԵՆ, Նուագախումբ
Գեղարուեստական ընտիր քամիք
Հարուստ սիւֆէ խմբիկական ուսելիքներով
եւ տնուկեղներով նուագած:

Մուտք 15 ֆրանք

Ուսանողներու մասնաւոր զին
Տոմարները կը ծախուին բոլոր անդամ-
ներուն մօտ:

ԿՈՒՋՈՒՄԻՆ

Այր եւ կին մը, այլը 45-50, իսկ կինը
35-40 տարեկան: Այլը կրնայ պարտել -
պան, ափէնը իբր խոնարհութիւն, միեւ-
նոյն տանն պահպան Ժառիգէ 100 քի-
լոմէթը հետաւորութեամբ Կարգիկէ մը
Համար Ամառվար զոյգին 1 500 Ֆր.,
ընտելութիւն, ընտելութիւն, լուսաւորութիւն
եւ չոր միք:

Մարտամարտիկները Համար զինքն է.
Բ. Բ. Միութեան գրասենտակը,
11, Square Alboni, Paris (16c)
Téléphone: 870-03-18

ՄՈՒՐԱՏ ԲԱՓԱՏԻԿԱՆ ՆԱԿԻՆ ԱՇԽԱԿՆԱՏՄԱՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆ
UNION DES ANCIENS ELEVES MOORAT RAPHAEL

SOIRÉE DANSANTE ԲԱՅԱՆՈՒԿ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

Շաբաթ փետր. 27 ժամը 18ին սկսեալ
ՍԱՄՈՒԻՄ ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ ՎԱՐՓԱՐԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ ՄԻՋ
26, Rue Troyon, 92-Sèvres

ORCHESTRE MELCON - BEDIKIAN ET SA FORMATION
GROUPE FOLKLORIQUE CAUCASE

DINER

BUFFET

Reservations et billets: Collège Arménien Samuel-Moorat, Tél.: 027-18-28
et Restaurant « Les Diamantaires », 60, Rue Lafayette, Paris (9ème)
770-78-14 Entrée: 10 Frs

40-ԴԻ ՏԱՐԵԿԱՆ ՅԵՐԵԿՈՅԹ

ՀԱՅ ԱՐԻՆԵՐՈՒ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՓԱՐԻԶԻ ՇՐՋԱՆԻ

Կիրակի 7 Մարտ կէսօրէ վերջ ժամը 2,30ին

SALLE DE LA CHIMIE

28 bis, Rue Saint Dominique - Paris (7e) - Métro Invalides

Կը նախապէս Պ. ԼԱՍՈ ՆԱՅԻ

Ընդհ. Հարուստ Համալսարանի Սկստաւորութեան Պարտիզին

ար յատկապէս կուգայ ներկայ լիալու. համընտրին

Սկստաւորութեան տղանքը, ներկայացումներ, բանակումի կրակը, Հայկական պար-
եր եւ կրկնը Սկստաւորութեան խաղի. բոլոր շրջանը կը տան 40րդ տարեկան
Համընտրին

Միջնորդներն ընդունելութիւն ի պատիւ խալոյ խմբի 20-էն Արիներու Միութեան
վարչութեան եւ քաղաքացի պատասխանող անդամներին կողմէ
Յարակից արհիւ մը մէջ ընդգրկուելու Հայ Արիներու Միութեան գործունէութեան
եւ ձեռնարկական տպագրութեանը Արիներու եւ Արիներուն կողմէ եւ
միջազգային սկստաւորութեան կանգնէ

ՊԻՏՖԷ

ՄՈՒՏՖ 10 ՖՐԱՆԿ

Հ. Յ. Դ.

ՓԱՐԻԶ — Հ. Յ. Դ. Փոթորիկ խումբ-
րի ընկերական ընդհ. ժողովը այս երեք-
շաբթի կրկնուած ժամը 8,30ին: Բոլոր ըն-
կերակրու. ներկայութեան պարտաւորել է:

ԿՈՒՋՈՒՄԻՆ

Քոմիտէի ընդհ. ժողովը, կրկնապար-
տաւորութեան ընդհ. ժողովը այս երեք-
շաբթի կրկնուած ժամը 8,30ին: Բոլոր ըն-
կերակրու. ներկայութեան պարտաւորել է:

ANDREAS
93 Rue de Cléry - Paris (2e)
Tél. CEN. 41-27

ՎԱՐԴԱՆԵՑ

ՍԷՆՏ-ԷՐԻՔԻՆԻ ՄԻՋ

Հոգեւորականութեամբ Հայ Ազգ. Միու-
թեան, Նախաձեռնութեամբ ՍԷՆ ԷՐԻՔԻՆԻ
Հայ վարժարանի աշակերտութեան եւ
անոնց ուսուցիչ՝ Դաւիթ Մ. Վրդ. Սա-
հակեանի, տեղի կ'ունենայ ՎԱՐԴԱՆԵՑ
ժամը 8,45ին, Լեօ Լակումոն, 22 Բելլա-
րանս փողոց արհիւ մէջ, ՍԷՆ ԷՐԻՔԻՆԻ:

Ծաղկաւոր առաւօտ, տեղոյն շաղկապ
մարտան մէջ, տեղի կ'ունենայ Նախա-
ւոր պատարագ, նոյն տոնին առթիւ:
Կը հաղորդի ՍԷՆ ԷՐԻՔԻՆԻ եւ ՆՐ-
ջաններու Հայութեանը պահմարներու Հա-
մար յիշատակը Աւարայրի հերոսներուն
եւ քաղաքներու Հայկ. ղարբը յանապա-
ղաշակութեան:

ՓԵՏՐՈՒԱՐ ԻՅԻՆ ՏԱՐԵԿԱՆԸ

ՎԻԵՆՆ ՄԷՋ

Կազմակերպուած Հ. Յ. Դ. Կոմ Սե-
րապիկ Սեան խումբին կողմէ, Հոգեւոր-
ականութեամբ Անի կոմիտէի, կրկնու-
թեամբ 28ին, կէսօրէ վերջ ժամը
2,30ին: Օճանքական ակումբին մէջ:
Կը խաղի ընդ. ՊԵՏՐՈՒԱՐ ՄԻՋԻՆԸ:
Գեղարուեստական խմբակներ խաղ-
ու. Սերապիկ կողմէ:
Սաղա ինքնախալ Մուտքը ազատ է

A votre service
tous les services de la

banque
nationale
de Paris

présente dans le monde entier

ՆԱԿՏԻ ՈՒՆԵՆԱԼ

Կապիտալ Նախ. Փարիզի մասնաճիւղի
ԱՆՈՒՄԱՆՈՒՄԸ Մարտ 27ին:

×

Հայ Կարմիր Նախ. տարեկան Յերե-
կույթ-Պարսկահանգէսը 21 Մարտ:

×

ՄԱՐՏԻՆԻ — Վասպուրականի յաղթա-
կան հերոսամարտի տօնակատարութեանը
Մարտի 27ին, Կիրակի 4 Ապրիլ, Սփյառ-
աւոր արհիւներուն մէջ:

ԼՈՅՍ ՏԵՍՏԱԼ

ԿԱՄՈՒՐՁԷ ԿԱՄՈՒՐՁ
(ՊԵՏՐՈՒԱՐՈՒՄԻՆԻ ՄԻՋԻՆԸ)

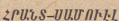
Գեղի՝ ՄԻՋԻՆԸ
Տպարան՝ Համալսարանի, Գէլյուքի
Լաւապի, ընտիր տպարանութեան
Հատը մը, 280 էջ:

Կարելի է անմամբ զինքն
կամ՝ հեղինակին

Mr. M. Ghazarian
3, Rue des Trois Pierres
LYON 7

Մարտի 27ին՝ Թիւթիկեանի
4, Ռիւ Ժալանսիքի

IMPRIMERIE SPÉCIALE
DU JOURNAL « HARATCH »
32, Rue de Trévise - Paris (9°)

ՅԱԿՈԲ ՕՇԱԿԱՆ

1948 Փետրուար 18ին, Հալեպի մէջ մեռաւ ու մեղքէ անսոցորէ բաժնակցաւ Մէլքը, որ Յակոբ Օշական էր (յուշեր): Անսոցորէ բաժնակցը այդ մարդը, կըր պատահէր իր, այսինքով մասն իր Հայ Գրականական անդամականին ներս:

Բանս տարեկան չկար, կըր դիտուեալ շուս գլեկի իր ուսուցչական պաշտօնին, որովհետեւ Արեւիկէ օրաթերթին կրկն պատմութեանը մէկուն մէջ թաղական մը մարդան էր:

Ու կը ծարն տաւ՝ կեա Պոլիս: Կատան այ չնք, թէ կրապէս ծարն ունէր... Կամ ինչ կըր ծարնէ մէջ: Արտակարգ տղան կըր իր մարդը ու հասնաւոր Օշական Պոլիս կեան զոս - չունէ փոխորդ իսկ չունէր: Բայց, ունեցածը զիտուն մէջ էր:

Երբ սովորեալներ, մարդասիրտը հասաւ, մեր գրականութեան արդէն փոփոքներէն զորոս էր կեան ու մեր աշխարհաբար մեծ չարով կոչուած էր, մար - բուսան: Բան է յիշել, թէ Զարուտ արդէն հրատարակու էր իր «Սնանի» ինչպէս յը Էնն: Կրեւեան, Բաշապէս ու Երեմեան նորագոյնէր իր հրատարակէին:

Կար նաեւ անմահն Ազատամարտը ու անոր կողքին՝ համառօն շարքերուն: Երկուսն ալ իր հրատարակէին Չար - որդեակի խորագրով: Անոց մէջ էր, որ երեւակ սկսան Օշականի շուս - նարկանքան շարքը կարգով դարձրին:

Տաղիւր, Պաշտօն, Տօղապէս, Լուսին: Լէնին Պարթիկի համար կ'արտէ, թէ անսու մըն ալ արեւելոս, որ ինք ծնա - նաւոր է: Նոյն քանը կարելի է քակ նաեւ Օշականի համար: Ուրեքնոր տառապան - ներ, փարսանուններ, վերելքի շրջաններ կ'անեան: « Խոտանմանից երեսնասոր զորոս » էր ծանցուրէն ժամանակ մը: Տարեքն կուտ Օշականի պարտական. կըր մեր գրական անդամականին ներս մտա - նէր, ու թէ մտադրութիւն ունէր: Այս էր պատճառը, որ բորբոքէ, սո ու ան մէկ կողմ չերկու, անկ քաջոս իրեն հա - մար:

Ունէր շատ յայտնի քան մը - դատուն իրեն չեա իրանը Պարթիկին, Երեւան - սպորթիստ, սեփական ու, ստղական զոյն ու անասման, անասման ինքնապատա - հարկին:

Չարմախանի այն է, որ զրապէս իր ընդունալութեան չեա յայտարարեց նաեւ քննադատի տալով, իսկ հակա - ցարդութիւն ու համապատասխան յանդեր - տակ: Գրականի անկեղծ բարքոր - ունեւոր ու իր բնատուր ջործերով պիտանը՝ Տիգրէ Սեփին մէջ կեաւ: Կըր արողը համարով ու առաջնորդ կարգա - ցէին ու Ժախին Կուտքի տալով, ա - նունեանի փառացը: Անիկայ շարքէն: Տարթէլ շարք մեր գրականութեան մէջ,

իր օրերէն է մնացած: Իր անի օրերուն ինքն էր հարթորը՝ լինալով ու օրի: Իրեն համար, անոցն մեծամասնութիւնը, այսինքն իր ժամա - նակականից զորեղներէն շատը պարզ - պէն հետադարձ էր: անոց մէջ էր նաեւ Ռ. Զարաթիստ...:

Օշական, մինչեւ վերէն ալ իր կարծիքը չփոխէր: Զարաթիստի մասին իր մե - ղադրէր անոր խորագրական պաշտօնը որ էր շինարար...:

Անքան շատ ու շուտ գովեցին, որ հաստատ, թէ հատարելութեան է հա - սան ու համար մնաց, կ'ըսէր:

Օշական մեր գրականութեան ամէնէն վիճելի, ամէնէն փաստաւոր, ամէնէն սիրուած, ամէնէն սուսած, ամէնէն անի - բուսուած, զիտուն ու չուրեն ամէնէն շատ քար նկատուած մարդն ու անուրը կուտ:

Գրեթէ մէջ մնաւ արդէն փոփոքը մէկա ու ինքնապատասխան Տիգրէիով ծառաց կեա ու ցնցիկ ձեւանքից արե - ւոյցով շրջանաւորեցին:

Ուրիշ՝ իրեն չեա իրանը իր արուեստի այն նոր հակադրութիւնը, նոր կարգու - մըր, որով ան չափից իր շրջապատի զոր - մէր ու, պատկա պանելով՝ հարկին:

Թեանակ է, որ իր շուրջ արդէն յար - մացան: Վերադարձու նսեքը արգիւն ու հայեցիկ սկսան. լայն ան մնաց ան - ալայն: Նոյնիկ անտեղեկ ըլլալ էր թիւր էր իր շուրջ բարձրագոյն արտակէն ու անտարբեր ու անկը կը շարունակէր իր գործը:

Մինչեւ վերէն ալ այդպէս կուտ իր վե - բարքերուն: Իր մասին քառանգի զուտով չէր հետադարձուր. ժամանակ չունէր մանրակրթով զրապէս: Մահա - նակը վերէն տարեկան, կ'անապար, որովհետեւ գիտէր, թէ իր օրերը համ - բուսան էն ու ինք ինչ պարզուած էր, իրանի խօսք ունէր:

Գովէ ու պարտանք չէին հետադրէր զինքը:

Այս զովն ու պարտանքը, մինչեւ յայտ մը, փոխ ի փոխ կը շարունակ - ունէր:

Իր պատգամները իր գործերուն մէջ էր քան իր տեսնէ: Իր հանգրգիծէն իր երեւեմանը միտեման ու երկաբարանու - թեանց: Իր հակադրութիւնը, որոքը թերեւս իր զերեքին ուսուց անուններէն է, որ միայն լուսն են, անմահն իր իր անողնական գործին, Թուխկարար հին մեղադրանքներ կը կրկնէին:

Հայաստանի վարքերումն այ շատ տարբեր չնկաւ այս վիճելիներէն: Հոն ալ մանրակրթով զրապէս իրեցին: Մալեգ - եան, Փակէ Հայի, Սիսայ, Յակոբ Դու - լանհան, Տնովը Սիսիկ զուրկարգով յիշուած ու չէալ փոխորդիկ Պատու - րինէն շարքի չորրորդը հաստիւն մէջ, հակադրի այն քանիք, որ Հայաստանը հպարտ ըլլալու կրտսերը ունի իր շարք մը քաներուն հետ նաեւ իր քանիքում ու իրաւ քննադատներով:

Սակայն մինչեւ հիմա ոչ, ոչ, ոչ, ոչ

յանդեղած է արեւմտադէպ Օշականը: Ան - տեսիկ, զմ խաղի, այր, լայն արեւ - մարնիլ թմաւ: Օշական զրապէս ու Օշական քննադատը արեւմտադէպի կարե - լի է:

Հիմա հարց իր մարի, թէ ուրիշ, ինչպէս ան արդիւնք նաեւակը արուես - տի խաղերիցները... Համարաբար չմը - սան, հասնաւորս անոցով մէկուն դու - ինէ իսկ չէ անցած: Գրական գործերինը ներսու հետեւեալ... Միակ զարաթիստ - թիւրի՝ ինքնապատասխանէն է: Սարկո - վիզմանքի ու զերմանքի ծանօտ - կուժեման ու անկը ընթերցանութեանը մասնակցաւ: Հայ թէ օտար զրապէս - թեանց զրուս - զործերներուն, ու անոցն մեղանքով արուեստի մասին իր ընդ - դախն համադրութիւնը, ինքնապատա - ինի առաջարկ:

Դնու առաջարկ ու լուս: Ձեւա՛ն Լաւ:

Գրապէս ու քննադատի անտարակի տարանքին դատ, ան ունի մը մշակովի պատմութեան մէջ նաեւ պատուով տեղ կրէր ուսուցչի:

Իր արդարեան փաստակը գրեթէ կ'ընդգրկէ Հայ Գրականութեան բոլոր սեւերը: Պատմութեան, վիպի, վիպակ, վերլուծական, չէր, մեկաբարքներ, թատերական երկեր, քննադատութիւն ու Հայ Գրականութեան համարութիւն:

Մինչեւ հիմա տառեմէն հետադրելով յոս տեսան ին շինարարները, շնոր - ունողներու միեման, շնոր պատմակ նն, «Մեկաբարք», «Սեփական Սիսի - կան», «Հայ Գրականութիւն», «Շար Մի - ճի գիտն», «Համադրութիւն Հայ Գրա - կանութեան», (վեց հատոր), «Սիսիկա - ինի մըն ու թերեւս մէկ քանի օրերէն, որոցն անունները այս պատճառ էր վի - պէն յիշուողները:

Իրեկ իր մասն զեա քառանգի անողի հաստիւն:

Իր փաստակը իրապէս պատկառելի է, որ հայեց իր նմանը ունի մեր գրականու - տեան մէջ:

Միայն իր թուականներ երկրուն թիւը 133 իր հատիկ: Անոցն համար անդադա - թիւն է:

Դեա կայ նաեւ իր ուսուցչական փա - տակը: Իր աստանդարտ լեզուի ընթաց - ին ամէնէն շատ զրա կամ զրապէս հանցող ուսուցչի կուտ Օշական: Բան մը, որ պարիկ փոք մը չէ ունէ ուսուց - չի համար: Ուրեքնոր ալ աշակերտ ունեց - ան, թերեւս անիկ քանով, թիւով ան աշակերտ, ուրեքնոր ինչ: Չարիկի աշակերտները զրա կը դատան ու միւս - նապարակը ոչ... Բացառութիւնը շուս պարզ է: Օշական զրապէս ու քննադատ իր հնաչեցին իր միայնիկ նաեւ զրապէս հոտաւորութիւն: Գրապէս մէջ կուր իր հան - յար մարդան զարգիւն ու քանակներին կրէր խօսով զայն կը զին ուղիւ համ - բուսն լլայալ:

Իր աշակերտներն անուններն փո - ցուցած «Մեծն Ապաշտիւ», «Մեծն Փիլի -

ԱՆՅԱԼԻ ՅՈՒՇԵՐ

ԽԻՐՔ - « Սով. Արուստ » անսոցորէ անցնալ տարաւան Հոկտեմբերի թիւի մէջ, դիտաւան Դարիկ Գրականութեան դարպալ հեռուից խորագրի տակ իր ներկայացնէ: Յովհաննէ Զարիկիան քառանգով զրապէս իր շարքը Հայա - տանի Հանրապետութիւն օրերուն: Բնա - կանաբար, ինչպէս ընթերցիկ է, դիտա - նան անսոցորէ զոս նկատուած է այս ա - թի կշտրուրին: Գրապէսական կառ - վարութիւնը ու խօսիւն անսոցորէ ներս մտաին:

1918 թուականի աշան սեղրէն երեսն կեա անսոցորէ զիտուն Յովհաննէ Զարիկիան:

Մեծը վաղեմի ծանօթներ է ինք: Գրեթէ

տալայները, «Մեծն Բանաստեղծները», «Շարպախները, նոյնիկ արտեղագրական պատերան անոցն ուսուցչական «Ստիկի» նկը: Մի մասն չէին իրողներն զանոք, այ - եւ մանրեկութեան տարակ միջոցը կը ստղծէին:

Պոլիս, Ռ. համադրութիւնի պատ - լարէնէ կուր, «Հակադրութիւն» կէրէն լուսու իր մարն, որ դատաւորական իր հարեկէր չընդադար, հարաւորութիւն կը լեցնէր իր աշակերտներուն սիրը:

Իրեկ դատ անէր թաւադարան իր համարուր: Գրական - քննադատութիւն իր զինելներուն ու տեսութեաններէն հետ կարելի էր չհամարանքի, լայն զիջը մարի չընէ՝ կարելի չէր:

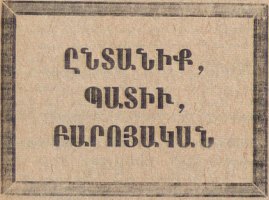
Անոցն փոխի ու տառն երկրորդական հայեցիկներ, լուս քառանգան արդէն իսկ հրապարակին: Օշականի տեղ իր իրենց համար լուս, որոնք տառական խոսք մը քան ըլլալը, մարիկ իրեն իրեն քառանգիկ փաստ կը դարձանէն:

Այսօր լայն լոք: Իր տեղը մնացած է թափուր: Գրականութեան անսոցորէ արդէն խորագրականութեան մասին է, որ կը խօսու յաւան, ու անիկ են, ճիւղերի ճիւղեր լուսու քառանգի իր արդիլ յաւան:

Օշականի համար չհամար չհամար, անհրաժեշտութիւն էր. որովհետեւ իր հաստար, թէ անոցն զոս արքայած զիտունութեան յաւաղելութիւններ խաղի չէր:

Իր մահուն տարեկարմին տալիս, այս քանի իր արտալիկ խօսքեր իր փոխի, ընթերցի նաեւ, թէ: Օշական մի մասն չա - յերեմի ու հայ գրականութեան ուսուցչի էր, այնչեւ Զարիկիան: արքայականութիւն կը շնորհէր իր աշակերտներուն:

Լուս ինչէ իր դերակրորներն լլայ:

ԸՆՏԱՆԻՔ,
ՊԱՏԻԿ,
ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ

Բայց Գարեգին իրեն պէտք եղածը իր մայրէ իր բարեկեցիկ հետադա ար - կրողութիւն օրին:

Ալ կանակ շարք, Դուկա Նիկոնի էր, որ ամէն օրուան զէպրեն վերէր էր լուսէր:

Այս հարուստը ամալին արխար ըն - դուցեալ, երեսնասոր: ոչ թէ չընկճուե - ցաւ անիկ՝ այլ ընդհանրապէս նոր գորու - թիւն էր զրա կը ինչ պաշտական կողմ - նոյն: Երեսու արկին: Երեսու տեսնի մը զհամաձայնութիւն իր վաղեմի արտալի - պաշտանէն համարեցին: Իրեն համար խորքն ցու, մը, տեսնի իր խորք խաղի - ճիւղն էր իրողիկ: Ինչ ինչ Սովորելի ի - թին պատմութիւն զրապէս իր նպատակ: Հիմա որ ինչն ալ անոր պատմութեան զոր -

մէն կը զրեւէր, այնչեւ կ'աղատէր իր - ճի խաղի, քանի որ անոր զրեւէր փո - խարքեան էր այս կը իրողով:

Ինք ոսկիով ամիս ու կէս կրնաւ արդէն ու ինչեւն այն ամսն անուշու - ղոր մը իր գտնի... Իսկ Դուկա ու Փիլանիկ հետ նոյնի կը տեսնէին:

Երբ Երեւոյ մեծ փողոցը հասաւ, քա - ռմիկներ խուսած էր ամէն կողմ, կա - ռանիկ իրեւուան ուրիշը զարթոյթ արդիւն էր, Զարեգիով ընդունաւ, որ մայ - թերուն վրայ հրաշխիով կը յաւան - նար: Գարեգին խաղարձ զարադար մը լլայալ:

«Գաւ է, որ նուէր մը աննէ Սիր - վարցին, կաղաքի ամբի, մասնոց ինչերին:

Թեւ Սառնէ մանկով փոքրիկ տի - բուն պէտք էր տաւ:

Երեսու, կըր Թերեգիկ հասաւ, պարա - կանաւէ զ քանապան պտուղներ տաւ: Եւ մանչու մը մնաց տալով, յաղթա - կանաւոր ուղարկուց տալ:

Այս իրեւուան քան մը յայտնի չեմ ընել, կը խորէր, կայանի օրով պէտք էր արեւելեան իսկի կըր, ընդհանրապէս կրտսեր իրապարակով կըրնաւ...:

Եւ իրաւ ալ նոյն զինքն տիկնիկ Լա - յան էր իրողիկ: Իր աշխիւր ուրիշ կայանը մը անցուցին. մահաւան Սիրվար, որ ա - ճերտու չէր ունէր հաստալ, երբոր պէ - տիցք իրեն խաղերին:

Հետեւեալ օր, կըր Դուկա Նիկոնի Լ - կըր իր քառանգիկ, Թերեգիկ Արաւ - հանեան արդէն իրեն կը սպարէր ան - սուր հայեցիկներ: Համար:

Երեկ ամէն ինչ քառանգ պէն, հաշիւը տեսալ, համարիկ այր Գարեգինը, ըսաւ Դուկա Նիկոնիին:

«Միքիկ, Լա, այլ տեսնի անդադա - յանս արիւնքները անօթութեան ատա - կեցնելու է, որ երբուն չափերին սոր - վին:

Եւ ամալին այս չափով չընտցան, ու - ճիւղն որ այս բոլոր է արիւնք իրենց թա - կան անունէ հանն տալ: որ ուղիւր ըն - ղը չաղարկուին: Լուս համար զինքն Բե - րալիկ Թապ: Խորքուր թաւաղարկին, որ իր բարեկեան էր ու ինչերի քառա - ղեց:

«Խիտմիմ, անդադարեան կին մը, որ երեսնասոր էր անիկ նուստ էր, չը - բու լլայալութիւն չէ մար: բոլոր զրա - ցիկներ իր քորներ... անոցն կաղաքի - ղութեան, ամալի խաղարկին իրողի՛ւն: Եւ անուս պատահիկ արտա իր ընդ ին - ճի մէջ ընտանեկան պատմի մը, որու - թիւն էր ունիկը պարծեմուր, ու ու փայ շարք...:

Բայց Դուկա Նիկոնի, կ'ընէ կ'ուրէր որ ընել:

Դուք հանն տալէ ամէնէն կ'աղա - փարկուան զինքից, սուրկանութեան ձեռքով թոյ զորո նեմն:

ԳԵՊԵՐՈՒ ՈՒ ԴԵՄԵՐՈՒ

ԵՐԻՄԻԱՅԻ ԳՈՐԱՆՃԵԱՆ

Անս մէկն ալ անոնցն է, որոնց հանդէպ
անկրօն եղանակ ճակատադէմ էր: Դժբախտ
բան է զիսէ շարժել անկէ գոն վախճան
տարն, ու մտայրիկ երկմալ, ուրիշ բնե-
լիք չեղելով մեկն՝ բայց կրէ ատկերկրու
ապականիքը իր անտեղ մէք միտքը բերե-
լու համար:

Եղբարս, Գորանճեանի պայտապային՝
այդ առիթը իր ծննդնան 90ամեակը Գըր-
լայ: Ան ծնած էր Պորտոյ Սփրաթոյ Եմ-
զը, ուր պիտի ստանար իր նախնական
ուսումը, յաճախելու և ասարթնելու հա-
մար յետոյ Պէրլիանի վարժարանը ա-
նոր ծնէ հիմնական օրով, և մէկն հա-
յր ցիտանալ: Համար այն սերունդն, որոնք
Պէրլիանիի դաստիարակներն էինս հայ
գրականութեան:

Կեանքը դրն իննց զորիկ ապարիկ,
բայց չկրցաւ, դրն հետեւի իր պատա-
նեկան օրերու նախապատկերներն, որ զը-
րականութիւնը իր կարծ: Իր նախաորի
և ծնած ըրած պէս պարզական նախաորն -
անոր վրայ՝ միշտ փարած մտաց զրէն, ի
ստանի օրէն ուսուցողութիւն գրական
արեւմտաւայ գրականութեան այն մասը
չբնական էր որտեղիք նախորդող տա-
րիներն էին, չէրուն, ուր չէին անմանկ
մէք մասուր: Գաւառէք էին իրենց պատ -
ւանք ու արթըր հասակ իր անտեղն ամէն
էրկը ձգուած իր բախիկին, ստուրի իր
հեռաքն ապրելով յաւան: Գորանճեան
կրցաւ դիմանալ, ու շարունակեց երեսով
որոշ օրերու մէջ ալ, որոնք հայ ցրակ -
նալեան իր քաղցնէին 1908ի հետ: 1909-
ին էր, սակայն, որ ան պիտի նախա -
գործուած իր որոշներու, շարքին մէջ,
յուր քննարկով իր բերնամաններն մէկ
փոսիք «Արեւելի քոյցեր» խորագրով
նկարէ: Այդ փերթիկներուն մէջ ան
երեսուր արդէ կրկնով իր ձեր-
քով: Գրելու փարտութեան, տարինն ձե-
ւով իր փոսիքն խորքն ալ մտադրու -
թիւնը, խնամաշարիկան խոսքը, որոնք
Տէմիթիկայեանն և Չարաբեանի քերթն
դրեցին նաեւ Գորանճեանի ուսումնարանը,
իրենց խորքին կեպելն բամբէ հանդիպ
նաեւ անոր, որ կեպմը, որ այլեւս պի-
տի ջրամուր Գորանճեանի ալ քերթն -
դրեցինն, գոն սկզբնական իր չրկանին
մէջ:

Գորանճեանի փերթիկները այլեւս հի-
րօնապարհական անտեղներ: Չկար տարն -
գիրք մը կամ հանգի մը, որ անդ
չգտնուին անոնք: Ան յաւանս ստուրգը
կուպր արժակ էկելով ալ, որոնք սու-
նակեց գրականութեանը կամ գրական
վերածուիթիւններն էին և որոնք իր
քաղցնի տեղ իր յաղաղակցիկն իրեն
անտեղիք չգտնուող սակայն ոգիմուտ
բիւնք, ոգիմուտիւն, զոր ան ցոյց տը-

ՀԱՅԿԱԿԱՆ

ՆԿԱՐՈՑՈՒԹԻՒՆԷԼ

Գառնիկ (Ք. Ա. Յրգ զար) քաղիքի
անհետկներէ մէկուն յայտնի գովառու
է ինանտըր մը, որ հիմնականով չը-
հանի նկարագրին արեւմտի միակ պա-
պատուած նոնդն է Հայաստանի մէջ:
Խնամախնէ չափերը 2,90X2,90 մէթը
են: Կեղանք պիկնանուն ու ծաղր անհա-

ւեր էր գեւ այն օրերէն, երբ զոյնիկնու
ոգրութիւնը երամը հայտնանքի նշանակ
կրէր Սիւսեք արտադրեր: Գորանճեան
գիրք րոնք էր այդ թղտաններուն դէմ:
Գորանճեան մէկն էրս եղանակն ճա-
ղադարձներն: Չկարողարթին քնարը
ընքն տաւս կրկին, որ իր աշխատութիւն-
քիւր բերու գրեթէ րոյրը գրական հա-
դանորնէն զորս Պորտոյ մէջ անտեղն էր
իր կեանքը: Մէկը կրկնար այդ կերպով
այն փէրթիկ, որոնք մեծ պատկէն յե-
տոյ իոր կորեղ իր կապէին արեւմտահայ
գրականութեան մէջ: Երբ Յովհաննէս
Բոսանճեանի նախաձեռնութեամբ Պորտոյ
մէջ Հայ Արեւելի Տոնը իր կապէինը
1921ին, մէկ ճեւ եղբարս Գորանճեան
ու կար: Տարբ մը յանգալ փոթերիկ
ցրիկ պիտի ընէ իր կրկին:

Գորանճեան իմանալիս ապաստանող
ուրիշ մէկն էրս մեկն հետ միտունի ու
նոնքն կրկինքի տակ անցուց իր կեան-
քին վերին: Երեսունհինգ տարին:
Գեղանք պայմաններ, զորս զարթոյթի
կեանքը րամին իր հանէ հայ մտադրու -
կանիք՝ չէրցան ձեռքէ իւրիք զրէն: Գո-
րանճեան մէկն զրէն, աշխատակցելով
գրեթէ րոյր թերթիկներ, զորս յու
սեւանս ապրել: Իր ստաղիկ զրէնքը
Փաւլէն իր հիւրերէնը: 1883ին, վեց
ստանաճակ յայտն յար Կոստանի մէջ պի-
տի երեսուր ան վերինն անոնք: 1951ին
անոնք իր բախիկը մեղէն:

Կըլտիկ հնուտ իր ապրել: Բիւնքը
միայն զիցանս իր խոր մանտիկները
իմաստաբարձական ուսման, ուրիշ չա-
րան կուպր իր բանաստեղծութիւններն
մասը խորքն, և իր հմտութիւնը ֆը-
րանսերէն և անգլերէն: Ինքն էր որ,
Արշակ Չոպանեանի և Գրիգոր Յոսեփ-
իկ հետ մէկտեղ, ֆրանսերէն թարգմա-
նէր իր Խուրէն Չարաբեանի Յայգա -
լոյցը:

Այս քանիք իր հայտնիք ստղեր թոյ ա-
ռիթ մը բլայն մտքը բերելու իր մտ -
ցուած անոնք: Հայաստանը գեւ անցու-
ղանքներ իր գրական կեանքին, անոր
արթըր րոնքուն համար իր մանտիկա -
կիցներու շարքին մէջ և, պատմելու հա-
մար շահեկան ալ րամիք իրեն հետ կու-
պրած յուրէն:

Յ. Ը. ՍՐՈՐՈՆԻ

տղեր, այժմ խիտ փաստուն, կրտս-
րիկներ են: Ասոնք չբնապատու են
կանաչ դառալով, որ ծաղկ ապարտութիւն
իւր թուր: Հայ գաղանկագրութեան և գա-
նակաւ ստանաճներն և այլարանական
տղարթեր՝ յայտնին արժանաւոր ու
թիւններով: Կանաչներն մեծ մասը ա -
ւերածու է, այսուհանդերձ, պատգան -
աւան իր Տրիստանի փայտ ծառը քա-
նի մը կը րարարար, ծաղկան ստանա -
ներ:

Գուրիկ մէջ թէ այլուր գտնուած ըն-
կերթըր կ'աղաղարցանեն, որ Հայերի
նկարագրութեան այս մեք շարունակած
են պատգամը յետադրէն եւս: Սա -
կան, պատգամաւ յաւալոյն նոնդները
իր գտնուի Հայաստանի սահմաններէ
գարս, չէն քրիստոնէական շրջանի երու-
ստանէ մէջ: Պատմիկ ինանկարթիկ ամէ-
նէն մեքը, որ անի հայերին արժան -
ալքիթիւն, իր գտնուի կեղեկներն մը մէջ,
Կանաչիկ Կուս: Կուսած զարպարիկ
մաս: Իր պատկերացիլն ստարիկ մէջն
անող ճար րթարարով և իր այլեւայլ
տեսակի թիւններով: Խնամախնէրը պա-
տարարուած են նաեւ պատերս Կարա-
պաղիման համար: Գուրիկ է. զարս: Կա-
րպիկիկ խոսակի մէջ յայտնարարուած
են Առտունանի և Մանուկը ներկա -
յայտը նկար իրենքեր: Գաղիկիկ հե-
րը գտնուած են նաեւ Չարաբեանի մէջ:

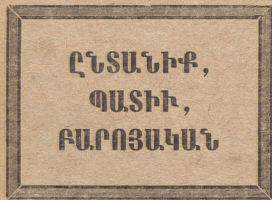
Խնամախնէ պատգամները հայաստան
վերադարձուած իր խիտ կարեւոր կե-
ղեկներուն: Բոլորեանք մէք կայմ է
նկարչութիւնը: Չէ, զարս վերին, կամ
Է. զարս: Բարի, պատկերարարական
արտիկն մը դէմ ուրույն իր ճնարակ
պատկերարարութեան ճանկն մէջ, Կրիս -
նէն բերթը իր ճնար, թէ՛ քարտեզին
չգտնուի, կարծաւթեմեան քրիստոնէ զոր
արար, ուրիշ և է. իրենց գրեւէ...
զայմ անմանք ներքին չեղանակ զոր
գիրք ստղեր գտնուեն...: Ան յայտն -
պէս իր իրտակով Ծոնքը, Սփրաթոյ
Եմ, Չարաբեաններն, Խաւիկներն,
Բաւալը, Յարիկներ, Հայրաբեանը,
Պատմաւանքին ինքըր Մանուկի հետ,
տեսարաններ ստղերու կեանքն, մաս -
նաւորապէս Ս. Մանուկանի քարտեզն -
մը, զարաբեան Ս. Գր. Կուսանքը,
գրեւէ նաեւ Ս. Հոնիկանի և Ս. Գա-
նանի նախապատկերներ: Սակայն, այդ
մանախնէրանի յուրանանքներուն մէջ,
այդ մեք ամրոցիկական նկարապարհ
էն մասանք: Բանի մը կեղեկներուն
խորքներն անդինն մեք անին, որ մաս-
նէկ կուսան, թէ անոր պատկերարարու-
նէն կեղեկներ և ծաղիկի անդերներ:
Կրտսիկ մէջ, քրիստոն յաւալարիկ մէջ
քաղցն է զանի լրայ, որուն կարեւոր
կան զայն անհեղ, իր շարժը՝ քարիկ,
քարտիկ, ճիւղտով և վերիններ: Սե-
րոյթի մը Անտառականին պատկերով -
չորին գոյրական Կրտսիկան Կրտսիկ
Իրեթիկը Կրտսիկան միակ հայաստան
պայտաղցը Թալիկն յարեւմաճէրն և -

տեղերն են, որ հայաստանը կը պատ-
կերանքն ճիւղտաղցի մը Մուրցը: Թա-
լիկ, Թալիկի և Մեթիկ: Կեղեկներն
խորանքներն ներքին պատմի փայլ Կա-
րեւիկ ստղերու կեցած նկարին, իսկ
վերինն երկու կեղեկներն խորակ մը
մարին զարթ կան ստղերու զիմարի-
ները պատկերացող Անտառներն:

Հայ նկարական արտեւակը զարգա-
ման ճարիտքին կարեւի է հետեւիկն և
և առաջ նկարագրութեան ձեւադրե-
րուն մէջ: Ասոնք, թարբարարար, մե-
թիկ իր կապէին, ինչ որ գտնաման է,
երբ նկարի կ'ստանք տեսական պատ-
րաքման ու կրեական հայտնանքներ:
Իրեն ցործելու մէջ, պատմադրիկներ
կրկին իր խոսին հայտնանքներն: Ան-
տառներն ինանկանքն մասին հայաս-
տան պատկերացում մը կուսալ հետեւե-
լիկապատկերներ: Ըստ Սա. Օրթիկի,
երբ Մեթիկներն 1170ին գտնուեցին Կա-
րպիկիկ անոնք, ունեւորեցին անի
գոն 10-000 մեքարի, որոնք հայտնանք
էին Մեթիկի կեղեկներին և ձեւադրե-
րան պատկերութեան համար: Զնադրե-
ցաւ արտադրութեան և ստանալիկը կը-
նար մասամբ յայտնարարի անող, որ Հա-
յաստան համար անոր ունեւոր են յաւա-
կան կարեւոր նշանակութիւն: Սուր
գիրք կամ ծիսական րեւիկ զրէն իր
ընդօրինակներուն նոնդը անոր պիտի խո-
մէ իր նկատուր իրենանի անորան
գայմ մը, զոր ան իր նուրիկ անոր
կամ յանքն և, ստալ իսկ իր քաղցն
պատկեր իր ճարիկ փրկական նշանը,
գուրիկ որ այդ զորեւթ պիտակ, անտե-
րան պատկերներու իր ինանկանք
նուրանքներն անտեղ: Զնադրը ընդե-
րանք կամ պատմութիւն երեւին հա-
մատուր է կեղեկի կուսանքներն, կամ
քան պատմութեան հետ և համարք
է քարտեզայն արար: Բոյն ձեւադրե-
լիկապատկերու վերադարձու և հայա-
գրծ կարողութիւնը, մանաւոր ին-
տաղ պարտին, երբ այս մեքարիկ
թիւր անոր են հանդիպի յաւակ անտե-
կներով, ինչպէս, օրինակ, ձեւադրեցիկ
կամ ձեւադրեցիկներ: Անտառներ
մեք իմանալ մեքարի իր նկատու-
րան է իրեն քարտեզայն քրիստոնէ
պատկեր իր փրկարկով առակն, զիսկ
մաս յանդիս գրեւէր իրենց ինան -
կաններուն մէջ, մեքարի պիտի իր
պատմութիւն պատկերով արտեւակը
թիւ մանակ զարկերները Թալի: Ե-
կեպալին տարրեր խուսելու պատկերով
հայաստանը կրկին իր արթը իր ծա-
ղիկներն ունեւոր նուրիկ Կարպար
մեքարի Անտառանք կամ Մուրցանք,
որ իր գտնար ամէնէն Թալիկիկ ձե-
պակութեանիւն:

Ծառ հայաստանի է, որ արթըրին
հայտնանք յանդարձու րունց զորեւթն -
Թեան մանանկապարհին, զրէնքն
օրեւթ ըլլան նկարները, իրեն ճար -
րեւիկ պատկերով շարունակ իր

«ԵՄԻՆԵՐ» ԹԵՐԹԻՐՈՒԼ (46)

Երկու որ ետքը, երբ Լուսին Էֆնաթի
գրանկները նստած էր, մարդ իր ներս
մաս, խոսքի քարն իր ստուս և նա-
մակ իր կերպիկը երկն:

Դուստ Էֆնաթի պատարար պատուց
և նստակի քաղցրով կարգաւ:
«Էֆնաթի Էֆնաթ»

Փարսերն, զիկանքն հանի Թալիկ
մեթիկներն և և Թալիկն մէջ շատ մանթի
մարդ մը ինչ շատ յարմար է քաղցրերն
զորք յանդիպելու, միայն թէ հարկ է
էր: Իր րամ միայն:

«Ըստ իր փանտութեան խոսքի ծա-
մայ:

Նամակայրիկ Արարտախմանի օման -
գակ քանիկ էր:
— Հրամանէք, նստեցէք, քուս Լուս -
ինս Էֆնաթի:

Մարդը կրկին խոսքի քարն իր ստուս
և արթիկ իր ծաղր նստուս, երկու սու-
րք քով քովի քարն:

Յիւսն տարինն, գիրիկ, Թալ յոն-
քելով ու խոր չրկունքովով մարդ մը
էր Համի Թալիկ: Երկաթաղործութեանը
սկան էր իր ստաղիկը, մասը բշտա-
նիկը կը կայմ էր, իսկայ այժմ փանտուս:
Արարտախմ և Կուսարար, շատ անոնք -
էր, քարկիկան կամ զիմարիկան
մէջ, մարդ վերադարձու և անտեղիկով
քաղարարութիւն կայմ էր: Այդ քան իր
փարթ քարտեղարար, անտեղ մը Տիւր-
նալիկին և Կուսարարութեանի ար-
ւել էր իրեն: Համի Թալիկ իր հեղադ-
րեր, Կուսարարներ, հետեւորներ ու-
նիկ, որոնց փայլ քարտեղարն ինանկա -
նիկն էր զորք իր Գնէր Ծարիկներն ի
կեան հայաստանու իր մեթիկիկ, զոր
զիկանուն էր իր քանիկներն: Իր յան -
խորքներն մեթիկն մանանկ իր հայ -
տանիկներն, որոնց քան իր տարակէ
իր զերկանքներն: Բայց իր արթ և
ցոլիկները միայն իր զիկանուն մէջ էր
սահմանափակուր, անի զորս ու իր
հայաստանիկ, երբ Հայեր ներկայեցին
Կիւսարի, որ երբը կեղեկի կրկին, յար-
գաղով կ'ընդունէր քաղարարներն,
քահանայի, մամուլին և փորձարարն
կուսէ: Համի Թալիկ մարդ մըն էր, որ
յաւալոյն իր իրեն հետ ունեւոր, քան
իրեն դէմ:

Եւ սակայն Համի Թալիկ իր արդիւն-
քիւր յարգար չէր զորքներն, իր հե-
ղադրարներն չէր քանիկներն ձեղն
կեղեկներն մէջ մանդիկ: Մեք ձեւական
փայլիկներուն երեսուն իւրգար ան ու
եր զորքը յանուն փրկարկիկ, որուն
մարտնադրու, չօրափէն արարալուս -
տութիւնն էր:

Տէլեւ, լայն մտացի, իրեն որս սիւր-
քանքներ ունէր, հաստա անորարարիկ
սիւրքանքներ, որոնք փայլ անտեղիկ
իւր արդիւնարիկ:

Դուստ Էֆնաթի փարկան մը ուսա-
րարեանք քանիկ իր հիւր, հայալեւ թէ
իր փնտան մարդ էր:

— Ծառայէ է, որ մեթիկիկ իր նշա-
տակ, հայալեւ:

— Ծառ տարի կայ:

— Ես է թալիկ մէջ հանդիպում եւս:

— Էֆնաթի, Թալիկիկն քան իրեն
Ելիկ Համի Թալիկն ձեւադրեցի մէջ:

— Գիտե՞ս ընդ ինչ համար ունիկ:

— Քէն իր հայալեւ:

— Ըլլալով թէ մեր տղան պատմիկ
և թէ մանաւորանքն թէ Թալիկ պատմի-
կի համար է: Դուն անտեղանք մը եւս,
գաղանկիկ ունի՞, Համի Թալիկի պար:

— Անտեղանք ան, Էֆնաթի, երկու
հայ ալ արթիկ ունի՞:

— Անտեղանք ան, շատ արթիկ:
— Էյ թեղի պէս անտեղանքան, արթիկ -

նեղու իր, պարկեւ, քաղարարիկ մը
գուս անոր քով քով մը ծառ է՝ թէ
կուսան, մարս ին՝ հանդիս:

— Ինչ քան է, Էֆնաթի, մէջ
հայալեւս չէր լայն պատմիկ համար
չէրիկ կուսանք:

— Էֆնաթի, Համի Թալիկի արդ... Է-
մա թեղի իր քաղարար, ան արթ
և կուսար Թալիկիկ անուն արթարիկ
կէր տուն րանք նստէր էր իր քերթն
հետ, ան անտեղի կեղեկ կուս -
քաղարարիկն զրամ ունէր, մէջ ալ
մարդ զրէնքիկ, ինչպէս ինիկ ըլլալով
մարս հայալեւս, փնտրեցի, մէջ մը
այ ինչ իմանալ, անորարարան ըլլալ
մէկն է երկու... Երկուրք անտեղ գտն
պէն իր լայնիկ զիկեր ու զորս քեր-
տիկ: Հիմա պատմութիւն զիկեր կու-
սին, որ այլ կէր իր քով արթարիկ
նստած տունէն հանին, արթարիկ փարթ
մարդիկ: Ասոր համար Թալիկան թալի
հայալեւս դիմում պիտի քերթն թալիկ
Մեթիկանքիկն, լայն պէնք և որ արթ
կուսար ինանկ, քանիկիկ րեւ, պատ-
արար մարդիկ զուար քաղար իր քան
Թալիկան Թալիկան, արթարիկ... Է-
կարեւին կուսարարութեան զիկ... Է-
մա տեսակ թալիկ իր պատմութիւն
զան կրնա՞ն ստղարար լայն:

(Դառ)

ՏԱՐԵԿԱՆ ՄԵԾ ՊԱՀԱՀԱՆԴԷՍ

ԸՆԿԵՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ԺՈՂՈՎ

ԱՊՐԵԼ 24-Ը

ՄԵԾ ԵՐԵԿՈՅԹ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՖԻԼՄԵՐՈՒ

40-ՐԴ ՏԱՐԵԿԱՆ ՑԵՐԵԿՈՅԹ

ՀԱՅ ԱՐԻՆԵՐՈՒ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՓԱՐԻԶԻ ՇՐՋԱՆԻ

ጣኦቲቲ

ԿԱՐԴԱՆԱՆՑ

ՄՈՒՐԱՏ ՌԱՓԱԵԼԵԱՆ ՆԱԿԿԻՆ ԱՇԱԿԵՐՏԱՑ ՄԻՈՒԹԻ
UNION DES ANCIENS ELEVES MOORAT RAPHAEL

SOIRÉE DANSANTE
ԲԱՑՍՈՒԿ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

Շաբաթ փետր. 27 ժամը 18Էն սկսեալ
ՍԱՄՈՒԷԼ ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ ՀԱՆԳԻՍԱՍՐԱՀԻՆ ՄԷՋ
26, Rue Troyon, 92-Sèvres

ORCHESTRE MELKON — BEDIKIAN ET SA FORMATION
GROUPE FOLKLORIQUE CAUCASE

Réservations et billets : Collège Arménien Samuel-Moorat, Tél. : 027-18-28
et Restaurant « Les Diamantaires », 60, Rue Lafayette, Paris (9ème)
770-78-14 Entrée : 10 Frs

IMPRIMERIE SPÉCIALE
DU JOURNAL « HARATCH »
de Trévise — PARIS (9e)

ՏԱՐԵԿԱՆ
ՇՔԵՂ ՊԱՐԱՀԱՆԴԻՍ

41191141000000

Իգմիրի Է. շրջաններու Հայրենակցական
Միութեան կողմէ, Մարտ 14ին կէսօրէ
վերջ ժամը 16էն 23, 8 ռիւ ժամ կուտնի
Փարիզ քրդ:

ՎԱՐԴԻՎԱՆԵԱՆ նուազախոմար
Գեղարուեստական ընտիր բաժին:
Հարուստ պիճէ իրմիրեան ուռելիքներով
և անուշոտ քնկեր չէ:

Մոտ 15 փրամի
Ուսանողներու մասնաւոր դին
Տոմարները կը ծախուին բոլոր անդամ-
ներուն մօտ:

8017455555

ՍԵՐԱՍՏԻՑ Դարայի Հայրենակա
կան Միությունը էր բոլոր անդամները
ընդհ. բացառիկ ժողովի կը հրապրէ այս
Ուրբաթ երեկոյեան ժամը 8ին Չատիկ
Զատիկեանի սրահաբան: Բոլորին ներ-
կայութեանը անհրաժեշտ է: Օրակարգ՝
Ծառ կարևոր հարց մը:

ՎԻԷՆՆԻ ՄԻՋ

ᐃᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱ

Կառմասերպուած շ. Յ. Դ. Նոր Սե-
րունի Սեւան խումբի կողմէ, հոգաւոր-
արարեալաւ Սնի կոմիտէի, Կերակ-
քատուար 28ին, կէսօրէ վերջ ժամ
2,30ին, Օհանջանեան արժուարի մէջ:
Կը խօսի ընկ. Պետր ՄԱՐԻՈՍԵԱՆ
Վեղարարական խառնուած բաժնի,
Նոր Սերունդի կողմէ:
Առատ կերութեամբ Մուտքը ազատ է

ՎԱԼԱՆՍԻ ՄԷՋ

Կաղամակերպություն համար Հ. Յ. Դ. Բերկ
տախտեր Կոմիտէի, այս Կերակի կէտեր
հար ժամը 3 Էն սկսեալ, Ահաբոնեան
կումբին մէջ, Ռիւ Պոֆիէ:
Ճոխ պիւժէ, զանազան խմիչքներ
համեմէլ անաղին լալեր:
Մուտքը առաւ Է

ԼԻՈՆԻ ՄԷՋ

Կաթմանկերպության համալսարանի ղեկավար Զ. Յ. Դանյակ-ցուկյանը «Վարանդեթի» համայնքի մասնակցության համար Զ. Յ. Դ. Նոր Ստեփանյանի «Սխառնակ» խումբին, այս Կիրակի (28 Փետր.) հանձնելու համար 15.30-ին էլի վերադարձվելու համար 295 Պատրուկ փողոց: Կրքունքից ընկ. ՀԱՅԿԱՌԱՆԻ ՓԱՆՃԱՆԻ, Խոստանքի ընկ. ԿԱՐԱՊԵՏ ՅՈՒՆԱԿԻՄՅԱՆ, Գեղարքունիքի մարզի ղեկավար Ստեփանյանի ծախսերի վրա ևս հարկադրված չեն, հասնելով Կրքունքի Կրքունքի ղեկավարին ընկերությանը:

Մուտքը ազատ է:

VOYAGES WASTEELS

87 LA CANEBIÈRE
13 MARSEILLE 1er
Tél. : 62-03-44 et 64-09-49

DELIVRE tous billets :
de chemin de fer - de bateau - d'avion

 PROPOSE : des séjours —
de s voyages organisés individuels
et groupes — des croisières.

MET les services de
Mr JACQUES CHELELEKIAN
à votre entière disposition

402

Սիրերկն հայրենակիցներ,
Իսկ լէ Մուլիսոն, Փարիզեան շրջանի
յոս հայաշատ շրջանի մինչև աթոր շու-
էր իր սեփական «Տուն»ը: Մեր հաս-
տիքներն ու հանդիպումները տեղի կ'ու-
նանային վարձու սրահներու կամ սրճա-
նոցներու մէջ:

Սխմմառութիւնք ինքն յայտնելու մեր սի-
նիկ հայրենակիցներուն, որ նորակալի
սիւ Մշակոյթի Տան մասնաճիւղը յաշ-
տած է նպատաւոր պայմաններով դնել
գործաճիւղի յարկարարմի մը — իր յարա-
միջ մասերով — յարմար ծառայելու էր
էւ ժամադրապայմ, հաւաքառելի, հա-
նաւորաւ, ընթերցատար մեր ըլլալ
պոյմակելու ինչպէս ծառայ:

Ճան դնման եւ կոհաւորման ծախքերը քայքայելու համար կազմուած է յանձնախումբ մը, որ ժապարհնեայ տոմարներով հանդամակութիւն պիտի կատարէ: Խաղաղութեան նուէրները պիտի յայտարարուին մամուլի միջոցաւ:

Վստահ ձևը ազգայնախնայական արժեքները պահպանելու, խանգարելու և կրթական համակարգի մեջ փոփոխություններ կատարելու համար անհրաժեշտ է:

ՀԱՅ ՄՇԱԿՈՅԹԻ ՏԱՆ

Անշարժ և իմաստէ թիւսն ը :

ՅՈՎՀ. ՉԱԼԿԵՆԻ ՅՈՇԱՏԱԿԻՆ

ԽԻՐԻ — Աղբյուրի մոտարայտու սերունդի այս կյանքին ներկայացուցիչը որ արվածին զոհ գնաց սակայն սուր որ առաջ, իր անընթաց ունեցածը, կյանքով էր չու- մարդային իշտ միայնակն ձեռնարկ- մին: Իր բարձր չնորոգված, ստորին կը հրապարակվեմ ձեռնարկի մոտե՞ր՝ Հայ համալսարանի յայգումի յոստը:

Գարունը մը տունս պիտի ըլլամ ոչ ոքի, էնէ յայտնեմ՝ որ, ասիկ տակաւին շարքի մը տակ, մաքու հիւսիսին իսկ անցնելէ շատ հեռու էր, որ այսօր, Սենն Բիտանիոյ մայրաքաղաքին առ դերը — միտաւոր մէջ կանգնած, կ'ուսնայ պիտի ըլլայի գործարանի խաւուն մը բոլոր- լիսին սիւրբին որ մեր բոլոր սիւրբ, որ բոլոր խորհրդի սիւրբ՝ ընէ: Յովհան- նէս Չալկեանի գրաւորին տակէ:

Բայց հաւանաբար շատերը համար ա- մանկապ ուրիշ ըլլայ էնէ րսեմ՝ որ ա- մուր հայտնի համարեմ որ շարունակ առաջ հոսել լաւոր քանոր անմարդ ճանչ- յալէ զի Յովհաննէս Չալկեանը, իսկ կ'ուզեմ՝ չէր տեսն գրեմ, անմարդ յան- յէն չէր խոսած անոր հետ, և ուրիշու- միւրն անցնէ չէր անոր ձեռքը սեղեմ- լու: Զանա՞նքը բոլորէ մե մըն է ա- կայ, քանի միտանայ, որ դպրոցային բերանով ներկայ գործարանսոր վեր- ին տարինունն քանի որ ասիկները ընկերացած էր մեր անհետացող ընկերո՞ւ հետ, և այդ ճամբով դպացած՝ թէ՛ ինչ քննչութեամբ, իր բարբիւր այսօր գը- մնէլէ դարձել սիրտը Յովհաննէս Չալկե- աւի, ամեն անգամ որ հայ մանուկներու հայեցի դատարարութեան վերաբերեալ հարց մը ի խելոյդ առարկան:

Եւ ճանաչողը բոլորէ մե մըն է անի՛ր համար մտաւորա՞ն, որ, մասնատարար իրենի մտանդինէ տարինունն ընկաց- ղին, այսօրուս գործարանսոր ունեցա- ղի էր Լոնտոնին կեանք, շրջան էր Լոնտոն տարած կամ պարտաւարար առ կարճ մասնակցով Լոնտոն այցելած ունէ ընկեր- կան բարեկամ, որ խոսած չլլար իրենի ընէ: Յովհ. Չալկեանի մասին էր ինչ- բէլէ ինչ մարդիկ որոնց մասին իսկը արտայայտութիւններն մէջ տիրա- ւ կան եւ դրական գիծերը, էնէ բէլէ՛ են այն մարդիկ՝ որոնց բարեկամ, ծա- ւ ապրիտութեան, անշահախոհութեան և նախընտրելի մասին անընդհատ հաստա- տուով է որ կ'որոշապաշտել իրարը, որոնց խոստանքի երբեմն բէլէ որ ստա- բարեմ, բէլէ որ մարդիկը, իսկ չա- յորէ՛ն ճարտար գիւնուն հեղատման համարանով որ խոսեմ եւ իրենի իրենց զարգացման հակառակորդները, — ա- պա վառահորին այդ գիւնունն ընէին էր

Յովհաննէս Չալկեանը, բոլորին սիրելի ու բոլորին հարգածը պարզապէս ընկեր- կեպարէն: Չալք Լոնտոն այցելած մէջ հատիկ ընկեր կամ բարեկամ, ըլլար ան համեստ ուսանող մը, ճանաթ թէ՛ երկ- ըրտաբան մասնաբան մը կամ սեւե- րագործի մարդ, որ այսօրու հանդարտ չլլար ընկեր Յովհաննէս Չալկեանի, վախճած չլլար անոր հիւսիստիւրթի՛ն — քը, վախճած չլլար բարբիւրն անոր անստանա ընկերարարութեան և ալ — ուսը չլլատակ մը պահած չլլար անի՛ն: Չալք մասնակցող շրջան մը Լոնտոն մա- ցած ս'էւէ Լիքստապող ընկեր, մասնակցող համեստ ուսանող — ու րազմաբնի ևս ո- ճոնէ՛ր՝ այսօրուս մեր աղային — հաստ- րակական կեանքի զանազան ապարիւրդ- անն մէջ առաջնորդող դիրքերու հասած մարդիկ — որ օրեօրով, երբեմն շարքի- ղեմով նայիսին, — հերթաբերած չլլար ընկեր կեպարէն ընկալանքին մէջ, որ վարձման այս մայրաքաղաքի ցուրտ ու մշտաւ մթնոլորտին մէջ վախճած չլլա- րը հոգեկան ու պայմարական վերա- թիւնք Յովհ. Չալկեանին, ու հարցաւոր մթնոլորտը՝ անուկ որ աղային հաւա- ր զաւարթ կամ գաշախցանակ անուրից վարձանած անոր տան: Այն աստիճանի որ մեկը, գրեթեբերան համար, Լոն- տոն անակալ էր նայեցած իր կարծիք տարբերակ մը ընկերով անմէկ հետ, — ու պայմանագրական դարձած որ հարցու- րը Լոնտոնին Լիքոլի՛ն՝ ժողովարար տե- ւա՞րը, կամ առաջին հաստատուող վե- րապաշտոնի՛ն՝ Հիւստոն Էի, Չալկեանի բարեկ. անի՛ն:

Աղայն աղբալու, Մենն Բիտանիոյ մայրաքաղաքին մէջ թէ՛ այսօր, Յովհան- նէս Չալկեանը՝ միակ վերապրող, իր իսկ հաստատուող, Մենն Երեմիին ան- րողելաբար զո՞ք զայնմ մեծ գերազա- տած մը: Աղայէն աղբալու, ան, և աղ- բալու, յանաւ գրեմուր ու դիտարու- թիւններով, աշխատու. պարզեցով, հա- րապալին է Լիքստապող. Սենթիւրիւնի մէջնէ անկեր Թոմպի: Աղբալան ան ու գրեմը, կարգաւորական թէ անհաստ- ան էր իսկը՝ ինքնեղբոր, քարոզչու — Բենն համար Դաւանի և պաշտամու- րեան համար անստարակ իրաւունքնե- րուն հայ տարին՝ որուն անորոգման ու վերափոխող պայմանները ունէր, և ի մտայտութեան չալք Յեկալիտեանի Դա- ւանութեան, որու պաշտարարական դրո- րոշն էր գործածել իր նկարագրէ, եւ որու գիւնին ու կուտին անորոգումակն հաստար Կապրէ: Աղային աղբալու ի Յովհաննէս Չալկեանը՝ իր քրորեկեան սիրելեանն օրեօրէ միմեկ 1973 Փետր- արուց անը գաւառացի դուր՝ Լոր ար- կաւաճա՛սը Եկնաւ Էր ողորդակ ընկեր, արդէն իսկ գրեթէ անուշա՛ն: — Իրենք՝ աղբալու, յանաւ գրեմով ու ստաւ — դրոշմով, երբեմն ան. կեանքի համէ — մաստարար յարաւարտ պայմաններու մէջ, իսկ չլլա համեստ, միշտ նուի — րումով, միշտ դժգոհութեամբ, միշտ

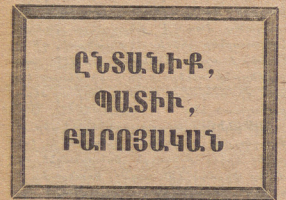
պաշարով՝ ի շահ իր մարդուրդին և իր կուտակութեան: Դաւանութեան ու — կուտիւրիքը նշան անոր տունը յաճա՛հ օրորակի իր կարգին ինչ անուրից որ քրորականը՝ հիւսիսային վերածել է, որ մը, իր վերական ընտիրարար, ու միեւ- նանիւ էր գործարանական պարտաւոր- երկու պարտաւորանքն ու — անուրակի նուրբով աղային անհետհալանքն ա- րաւարանքներն, դժգոհութեան ինչ, հա- րապալան գը՛նը: Բայց ինչ որ ասիկ գե- րեցիկ է և դատարարակէ, այն է՛ որ, նայիսին Լոնտոնան իր անհետհալանք տարիններ, որոշացաւ մեր ընկերը ինչ տարբեր համեստ, ու յանուն գրեմը — Ի անմը՝ որպէս իր նիւթական բարեկե- րէն լայն ծարուղով Լոնտոն ուսանողն ևս կ'արժէր Լիքստապող մը անի՛ն՝ որ — տուի, կամ Արեւելի հայաշատ կեպոն- անքին մէջ աղապարզագաման ու հայա- րակեանն արարան ընկեր ինչ կարեւոր յարեմով հաւատա մը ընկի՛ր՝ րազմաբնի սանկեր կրթութեային՝ հարցով: Այս — օճը ինչ: Յովհաննէս Չալկեանը Երա- նի՛ր, այսօրի բարեկամներ, կրտսի՛ր կի- րալեկին անոր նմանեցի՛ն...

Հայ աղբալուին գաղտնի գործակցական պայմարագործութեան իր անընդունակ նորարար, հայապարտական արարան գործին կեպումով իր պաշտամուրդն և ի գործարաններ իր անուն պարտաւորա- ւաթիւներ արդէն ըրին օրեօրէ՛ն՝ որ մշ- րատարակ համեստ պարտաւորութեամբ այս հայաբնի ի սիրուն աղայիցի քրո- ւանմ մանուկ ու երիտաւոր այլ հայուր- ցիկներ կրթութեան, մաստար պարտա- տեմեան և հայեցի գաղտնարարութեան հարաւոր ստուգանքի օժանդակութիւն- րը ընկերու մայրուս հոգեկաններով աղ- րէն և այս պայմաններին մէջ, գործա- նայի օրեօրէ կար, որ որոշացալ ընկեր Չալկեանը հոգեկան անորոգիւ կարգու- ըլլար գաղտնարար և կրթական այն մեծ կարգաւորակութեան որ հայ մշա- ւ կրթիկ և գաղտնական մարդուն որ սիրտաշատ զարգացւ սերունդներու հա- յեցի գաղտնարարութիւնը ինչ համար տալիսը պարզապէս և գործանակն ու մթնոլորտ մասնագործին գործունեւ ի անկեր ինչ քառասունամեկ մը ի վեր, — Իսկ կ'ուզեմ՝ ՀՀաղապարէն Մեկու, — Թալին Միւրեման և անոր առաջ գա- ւելի՛ն՝ ծնած Փայտանեան հիւսիսային: Անորան գործունեւ օժանդակով մասնա- ցողը Հայոց ճարտար-գործութեան մէջ անուն ճարտ այն կարգ մը մարդը նկա- տմար Մեկու Ծաթի, ինչի Արաւակին և ապա՛՛ Մեկու Արաւակ — որուց զար- քութեան և մշակութիւն այս օժանդակ գա- րեցիկ անուն ու գործանակն ասանցիկ — ներք հանդիպանք, անկերաշատ և ան- ստանալ մասնագիտին ունեցողով անուն սիւսած ու արգանած արարան գործին և հայաբնի տալիսութեան վերաբեր- ամար, թիւ. Յովհաննէս Չալկեանը ՀՀա- րապալանի և ձեռնարկի անի՛նէն իրաւ

բարեկամներին և անհետգործն անա- ւ գաղտնի մէկը կուտ, և աղբալու այ մայց միմեկն որ մա՛րք: Հիմարած ըս- 450 տարտակներին և շուրջ 700 ըս- արտակներին՝ որու թեւով անոր ձա- րեկան անմարդ կուտ, անմա՛ն հաւա- րեկանին, իրենց ուսումը և հայեցի գաղտնարարութիւնը ստանալով, հայեցի ևր որոշակով ընկերը ինչ Թալին և Գալին Թալին, — օժանդակութիւնն որը ընդհանրապէս սեղեկալ և չուղայող կարող յայտարարուող նորարարութեանն էր: Աղբալու այ կուտ միշտ: Աղբալու կուտ իր մէկ միտ, մեծ ու անընդունակ նուիրարները ՀՀաղապարէնին ևս արտ. Փայտանեան հիմարանք, իր 1902-ի ամառ մէջ որ մը, իր արքան և անգարմ ամբողջ տաղանդները իր կը տակը Սիւրիկը հայախորհման կերպ- րական այդ օժանդակ և կուտ և անընդ- անակ փորձ ու թերթին — այն ա- րեւմա՛ն՝ որ նայիսին իր ընկերներին և բարեկամներին շատեր անոր մա՛րքն անը միայն ինչպան Յովհ. Չալկեանի հա- ցիկն մասին: Բայց ինչ ցիւրթ թէ՛ ինչ կ'ընէր, քանի ինչեր հաստարով երկի- րանքներով նայիսին, անակա՛ն էր աղ- քային — կուտակական վերափոխող — Կալիստոստով, երբեմն՝ խա- րանցողական համայն ինքնակարգու- րը: Ենթի՛ն համար ինչի կ'ընէր, ինչ որ մայ- անի՛ն համար է՛ն կ'ընէր Երեմի, մե- րեւն իտալականութեամբ մը, ՀՀաղապ- արի ինչ շրջանակէն կարգ իր ընկերնե- րու՝ որոշք, պարտաւարար, գիտկո- րական ինչին՝ թէ ի վերջ Լոնտոնան իր ստացուած քննարկ ինչ է ի վախճի՛ր իր բէլ մը խոսող գործակցող աղբալու իր կեանքի իրենց տառնակներին:

Ու հիմա, մեկով անմարդ թանաղ պաշտարարակի՛ն ընկեր, սիրելի Յովհան- նէս Չալկեան, հաստաւ որ անակալ անընկճութեամբ ինչ որ իր յայտարարու- անակը, թէ՛ մեկը ՀՀաղապարէնի և ձեռնարկի քու բարեկամները համար բոլորովին երկրորդական և քու խոս- րակին նիւթական ճարտար ըր հա- տարաբերան ինչ այ ըլլող արդէնք կուտիկ, ընտանաւար սիրով զիտը՛ ք ինչիցէ քար, քանի անի՛ն պարտաւոր հայ գրեցին ու հայ ճակովի պիտի ըլլայ: Բայց ընկի՛ն համար, ու քեզ հանցան ա սիրտ ընկի՛ր ընկերներու և բարեկա- ններու համար, ինչ որ հիմանակն և մտաւոր, անիկա ՀՀալկեան Երեմիին է, որուն համար սիրով ուղեկի՛ն՝ որ մթ- րակէ ըլլող քու հարաւորական ճարտար- պարտիկն ունեցող շատ ու շատ հայ մար- դոց համար: Այսինքն պիտի անի՛ն — և սիրով ուղեկի՛ն ի շահ հայ թղթի, ի- րաւորին և հայեցի ճարտարի յան- քարակն միայն — որ շատ ու շատ հայ մարդիկ տարտակին արդէն իսկ խոսե- րու քու պաշտամունքով, հայ գրեցին:

«ՏՈՒՆ»-Ի ԹԵՄԹՈՐԸ (48)

— Վայ, Սիմոն ապա, քեզի գրացել է եղբը, թէ՛ անոր համար տառնի պաշա- րան վերջին իրեն, մէջ մասը ուրիշ որ խելագար... Ինտոր, աչքը փառել է կ'ը- րեւայ... — Իրաւքն այդ դէպքուոր չէ եղեր, իմացածը նայելով, ապա դիմեցար: — Երեւապար չարմարու որ, որ միմեկ տան ասին լուս ևր հետեւէր խաղաղու- րեան, ունէ ինչն այ մասնակցի վիճա- րանութեան: — Ես տեսն եմ կ'ընէր, երաշքն աղ- ար էր իսկը երեւի թէ՛ քը խելագարին անունի մանրի մը կ'ընէր որ... և Էնտիւրի մէջ հաստար, որ կ'ընէր դէպ ըլլայ: — Ծօ, քաղցնա՛ղ, ա՛նա անանիներն վարձարու է, դրեցի դիմեցանք, արդէն

մեր խոլիկը սակար է, Թաղալանները քննար, ամեն քան հոսեցին ևս... հիմա մենք այդ խաղաղարարին ասիկ ժամ մը տառք փառեցի յայնիք...

Եւ Թալիկի ապա վիճարանութիւնը ա- ւելի ուրիշ հոգի մը թեւաւ:

Բայցարք թէ մեր աղբը միմեկ հիմա հաստաւ միացան է իր եկեղեցիին, գե- րեկցանեցին և ընտանեակն պարտիկն ձորիէն է, էնէ ալը երեք հիմեկը խաւ- անի՛ն՝ աղբը ևր փնայալ: Ինչպէս օրին տառք տարուէին չէ կրար ըլլալ, պա- տիք ընտանեակն արդեւէն է: Այսօր և թէ թալլ տանք որ անարդարական կին մը ինչ թալլին մէջ հաստաւուց, վարը ամ- րաջ թաղը քարովոր էր իր դաւանա՛ն: Չալ- րեք զեւ անմարդ պիտի է խախտի՛ն: Կուտը մարդու և տառարաղ չաղաւած, Լաւար յալարսի բոլոր Երեւաններ օդաւ չեն ընէր:

Հաւանական միտմունքով ընդուն — ունեցաւ Հաւի Թալիկի չաղարար քարը — յալարեկն հաղա: Գիւնարուտ անորաւոր ինչ հանդարարութեան խոսք չլլաւ, Թա- րեք, որ նախ մաքրել պարտաւորութեան: Երբ ներկայեմ միմեկու. Կը պատ — րատուէին, Թալիկ հրամայեցական ձե- ւով իր օրեօր: — Կոտե՛ղք, այս իրկուն մէջ մէկ չէ՛ ար իմեմէ պիտի փա՛նք: Այ ինչեր լեցուցանալ, քաղաղիկ մէ — ցնեմով:

Հետեւեալ որ Հաւի Թալիկի ներկայա- ցու. Կուտա լքեմար ընկերութեան, որ զիտը տալարարեկն սեղանատան զով փորթի սեղանի մը:

Ինչ որ Լաւը Լքեմարին կուտ, մեղքը Թալիկը իր ըսած, Թաղալան Խորհուր- դին ուղեկի՛ն հանդարարութիւն մը, քոր Կուտա լքեմար ինչ տաւած էր մասնա- ցող իմանով մը:

Այդ գրուեմար Ներկեպիկը Հալեր իր ցիմիկն Երեւայ Թաղալան Խորհուր- դին և յանուն ընտանեակն արդեւէն, աղային արժանապատուութեան և քա — յալարեկին, և մասնաւոր չէ քուտմեկ զայնմեկը մտացո իր ինքեղից որ ու- րեկանական միջնատեմութեամբ իրենց Թա- րեկն մարտիկին Սաթիկին Կեմտուն և Կարեկին Հայկերն, որուց Թալին մէջ քար զայնմարութեան կարգ կուտ:

— Ինչ տեսնեմ, այսօր փայտ այս գոր- քը ընկերը... արդէն ինչ, դիտաւ ուր քոր յարմարեցիկ կեպը պիտի հիւսնէ: — Ողջ ըլլաւ, Լքեմար, արդէն մեր պարտքն է անիկա ընկ, պարտաւորու- րեկան և Թալիկը իմանով մայրիկ — ու քարան ստեղծարարին կուտ միմեկ — Ես իրկունին ինչ, դիտաւ մէջ հա- տարութիւնը քուտն անի՛ն տարտակը — Թալար լեցուցան: Հաւի Թալիկի անընա- րան իր մարդոց փայլ, որ քաղաղիկ հաստիկներուն անուններն այ դրեկ տաւ: — Դրէ, ևր հրամայէր զիտուի մը,

ճաղաղած Պետրան այ դրէ, միթոք համարայ այ դրէ, Հաւի Թալիկին այ դրէ... վերջապէս բոլոր միթոք իման անուններին:

Հաւի Թալիկի այս կեղծ տարտակը — Թիւնեկը ինչ կուտար անեանք քորը մեկնաթեմար, տալան իրջնարարութեան հեղք էր, քարէր էր, աղբի մասնա- րեկն էր մասնաւոր ըլլալու համարութեամբ, ինչպէս իսկ իսկը ինչպէս ալը հաստար ունեւի՛ն... Թաղը պիտի մաքրարարէին, իրենց ընտանեակն պա- տիք պիտի փրկէին:

Աղբալու, Հաւի Թալիկի ապա, քեզի գուտ ևս որ այդ քարը մասնեցիք, կ'ընէ՛ր դիմեանալ յանախորհորէն:

— Ծօ, ևս չլլայիկ է՛ն պատկերիկ քա- րայի զը պիտի ըլլա՞ւ...

Եւ գիւնարեմը, յայնպէս ևս հարցը իր փոխերը Դոյրերը:

Ինչն Սաթիկին և Կարեկին չէին սի- ւոր իրենց յուր մեկ ունեցած անոր մեկնաթեմարին: Դոյրեկանը գրեթէ չուտ էր իր անունը իր գրաւեցանքն հետ, իսկ երկաւարայ Երեւայ կ'ընէ — տիրէ ընկել համարեկին ի իր տառա- ւներ կուտին կ'ընէրան և շատ սի- ւորն պատկերու համար իր վերապատ- անի: Իսկըր փառը նոր գործ մը քանիք տաւաւ:

ԵՐԹԱՅԻՆ ՕՏՆՈՒ

(Երթ.)

ԱՔԻՍ ԵՒ ԽԱՅՏԱՔԻՍ

Մանր երկուն էլ պատկանում են կապարների ընտանիքին:

Ախր արդ ընտանիքի անկանխոր հեղիկայությունն է, նա մարմնով առե՛լ տեղ էլ փողոց է: Բայց ամենից զանձ է ու աղբիկ: Շատ անգամ եմ հանդիպել այդ կենդանու եմ միշտ անփափա՛խ եմ նկատել նրա արարքը եւ համարձակ հաշիւացրել մէջ: Նրբ փողոց էէ, աղետաւ ճուռ փայտիցք մեր զոմի ստանկ: Որտեղ Ասող Կապարեանի ժողկց ըն- բանն ստան փայտիցն էր էր վերադր ըն- կանքը: Կոմպոզիտոր Ռոմանոս Մկիչ- եանք էր անպաղ ինձ պատմել, թէ ինչ- եպէս, Սեփիկ դիւրեմ ռուս անկէն, վե- ռաւորտ աղբոր փայտիկն փախելու եւ ե զանաւոր, գայլաբոյն ջառագիտ իսկու՛մ նրա լաւմէն եւ զէջ է մտնւ գլխիցը մուտ- ալ...

Այդ ընկ՛ մանկացը մարդու նկատ - մամբ: Դո՛ւ Դո՛ւ Դո՛ւ կենդանիքի խի՛կ բա- յի տեղ էլ զիւ՛մ: յարմարում է նա - պատանիկ փայլ, խելոցում ուսում է ի- ընկեց խելուր անտանկերն: Իսկ միկերն չու Շահանա է: Անի վաղեմորն, ուր շատ մոտիկ կայ (օրինակ Հարցադրեան չրմում), հաշուէ թիւ, որ աղբոր տարեկան իսկ - դում է 2-3 հարյուր մոտիկ: Սուտն ինչ- իրեցնդ է՞, որովհետեւ աղբայն ու- տէ իր ինիւ, ուսով ինկեցում անցնում է կամ ուսում է միայն ինչո՛ւք ուղեղները: Մի անգամ մի գիշեր ասի 450 մոտիկ դասն, որոցք բոլորի ուղեղներն էլ զատարիւում էին...:

Անա ինչիւրի արհամարրուն է աղբուր: Եւ որովհետեւ նրա հիմնական որոշ միկանիւր կոմպոներն են, ուսով մեր երկրում աղբիներ անկէ շատ հանդիպու- են այն շրջաններն, որ մոտիկ չուն կայ: Բայց եւ արմալն մոտիկ կայ մեր Հայաս- տանի տեղան անկանաւորութիւնը վարկեց միկեւ: Արագովի ձնան անտանկեր, ուսով աղբին վարկել է հանդիպել ամե- ռուրքը՝ եւ հոյաճատակի զաւարտը, եւ անստուգելին քայքայումը, եւ Աշ- տարակի եւ Արովանի բարգաւառումն ու զարկումը:

Ինչ տեղ ունի աղբուր: Պոչո՛ւ ո՛չ եր- կար է, ո՛չ թուսումը: Մարմին, ըն- ձակաւանիկ, քարակ է ու երկուր կարմու յառակ յարմարեցանք ինի միկերն րը- ները խցիկիւ համար: Այդ հարստակի մատուցում է նաեւ նրա զարմանքով ճիւղ- նակները: Գոյնը թիկու՛նք կոյրեց զեղ- նապարհանում է, իսկ փողոց ու դէպ ի- թի՛ք՝ սոյխտակայ: Դա անտար: Սուրբ մատանիւն սոյխտակ Հայաստն քար - ճարտուն է, տարաւում է նաեւ կոյրեց փայլ, իսկ ինչու՛մբեր եւ Յունտուր ա- միկներն եւ ճիւղաթուր ճիւղակ աղբու- ների եմ հանդիպել Մատարակի հանդիւր եւ Վիկու Չիւման դիւրի մտա՛ Այդ օրի -

նահիւրը յառկայէս մէջ եմ ըրեում, հերթերու նպատակով կենդանաբանարն զարկանում ենք մէջ տրոցը այն հրա - յիւր: Բէ Անդրկովկասում աղբիներն անտանկն եւ ձնալուրի մոլոց դիւրի մի- անտան է: Այսիպով, Հայաստանի րը- նուրկան մէջ աղբոր միակ կենդանի է, որ Հիւսիսի կենդանիների ձման ձմարնը հերթակ մուտակ է հայտնում:

Աղբուր զարմանք մտնւ է 3-9 մար: Ուսպարիւր խառատակ խելուր է աղբ- անի: Մրա ոչոր առէլ երկար ու հիւր - լուտ, թուստայ է նաեւ մարմնը, իսկ ականները մեծ են: Գարնաթաւուն մարմնի վրայ բացմաթիւ հերթակ ու զեղ- նաւուն խալեր կան, որի համար այդ կենդանին անտանկն են նաեւ թմուրը մտնաւոր: Շատ տարբերակ մէջ ու- նի, որի վրայ հերթիկ, յարկ առ յարկ երբա յաջորդում են շաղանակաւորն ու հերթակ շնորքը:

Բնաւորութիւնը դիւրիկ նոյնն է, ինչ աղբիւր: Շարակի որտղը է եւ ամենից շատ կուտարմունք է արագւմ միկանից կրծողները չրմում, հապարանները, զնաւանկիւնները, զաւտամիկերը, աւա- զանմիկը, համադրի օր ու արեւ առ- նանքն խաղաղակի ձնալը: Անտու, յու օպտակիւր զաւաղիկից զէջ կայ ճիւր երե- վում, նա սերուն է ջրալուրի տափու - տաններ, անտանկն չրմաներում է անտանկն եւ անտանկանկում է միայն իսկ չրմաներով, ուր տարածում է իր սիրան որոշ՝ զնաւանկիւր (Ախարեան, Կիրակոսեան, Դուրաւան, Ալաբաշե, Թա- յիկ եւայի): Արտու ինձայն չրմաներն են, ուր հիմնական բնակութիւն է հա- տուիկ խաղաղիւր: Բայց հերթ, միկին- տանակի տափառանկներէջ կար մուրց զորմեց Հայաստան, սիրանի տափառ- ունք Արաւիկ հոտում, ուր եւ գտնուում են 2000 տարակա հոտիկն ունեցող նրա տոկերները: Բայց որովհետեւ իր սիրան կերը լիւնային տափառանկներում էր, Արաւիկ ի վեր տարածուելով՝ հաւուտ այն վայրեր, որոնք թուլեցնէր վերե - լում:

Մայր կախաղարը յդի է մտնւ 50-60 որ եւ Արայի-Մայիւր անտերներն մտնւ է 4-8 մէջ: Անտար մայրն արդէն մեծիկ զիւրակներն եւ իսկ ունի են բոլոր այն ձնաւորներն, որոնք ունենք պա- տան է:

ՎԱՅԹԱՅԻ ԱՆԱՆԵՆ

ՄՏԻԲԻ

— Միայն աղբու՛նք ինչ ուր ամէն բան գիտան եւ ամէն բան կը հասկան:

ՉԵՄԻՆ

— Պատանի մարդ մը իր սիրտը սկսեց է իր գիտան մէջ դէջ:

ՆԱՓՈՒՆԸ

— Տարադուրի կիւնն ինչ որ փութեւ, համարակով կիւնն ինչ որ կրես:

Ժ. Տ. ԷՆՎԱՐԸ

ՀԱՅԳԱՍՈՆ

ԿԱՐԶՈՒԹԻՒՆԸ

(Գ. Խ ՎԵՐԻՅԻ ՄԱՍ)

Մանրաբնորդութեան արտետը իր բարձրագոյն ստանձնան հասում է Կի- լիկան չրմանն: ԺԲ-ԺԳ. դարերն ձն- աղբիներն աչիք էր զարմեկ իրեց զո- ներու հարստութեամբ, որուն վրայ կ'ու- նեկայ չաղչուտն ոսկէ խորքը եւ մարի- կան: Երկուր զիկան: Հայկական զարգա- յարը շատ անկէ բարձրացն է, զան իրեցանդանկներուն: Թորինաները միաժամանակ կը խառնակ մաճեմա - կան զարգանալուներն ինձուղմէն: Խա- ղուի, աղանիկ կամ արժանեկ զալա- ներէն կ'ուճուր Կիւնեան թուլեանը, որոնք թուստ են խորմանքն զոլ իր- կարում անտեր վրայ: Որորմ՝ ստեղ- յանմէ զարմեկ սիրաններն: Բուսա - կան եւ երկրաբանական նորարար հիւս - ուճանքներ այնիւրի համադրութեան ու- նին, որ ներալիկն երեսակայութիւնը իր փաստն: Այդ երեսակայութիւնը իր շա- փարտիկ յորթիւնով թեկաղած արա- մաբանութեամբ եւ յառակութեամբ: Բու- տաբանաբանութիւնը երկուն կուպան մարդու եւ կենդանիներու դրուիկն, նաեւ թուլեաններ եւ ձնալուրի մը մէջ հարստացան ձնալով իր ներկայութեան մեկի տիպարներն կամաւում կենդանի- իր, ինչպէս նաեւ այլ կենդանիքն:

Այսիկ ինքնադարմարութեամբ իր ըն- քարտէ արտադրանակն ներապարգիւ- ճան եւ հարուստ պատմաբանութիւնը յալա- ղու Թորու Ռուսիկն ուս: Ան ԺԳ. դա- րեւ մեծագոյն ներալիկն է, որ իր զիւս- տերը Հնդկական կաթոնկարութեան արե- ուր դրուիկն ներալիկն: ԺԲ. դարու ինչ չրմանի յորթնանքներու չընդարձիւր ձնալի մեկի կուտայ նոր ինքնաներում - թեան, աշխույ շարմաներու եւ կենդա- նի արտադրանքի ինքններու առնի, որոնք իր պատանին պատկերաւորութեան թե- յալում անտեթ, պատմութիւն մեկ անին: Ռուսիկ յալան մէկ կողմ իր դիւ ընդունու- ման կանաններն եւ անտարանիկն արա- մալիկը իր մեկնարակն նոր մտնւ: Ե- ուրեկայ կանար կ'երեւն է միայն երկ- րաբանի տիպարներն: Հարստացանքն մէջ, ինչպէս որտղուր իր քուն Հայաս- տանի կողմ դ' մեծագոյններն, այլեւ իրեցի յորթնաներուն մէջ: Օրինակ Հերթան, որ Թուլայից իր վարան 30 մարմիկ, ներկայացան են շալակ մըր փաճառականներն անտեթ՝ արմարեց կը- լանու միկեցի, իսկ ստեւ կախաղարն ժողկուրն Կուլեկից են նստում զին - ուրեղի, իրեցի մեզի մէջ քունան ճա- մանող յորթն, մէջ այն տաղանդներն նման, որոնք արշաւանքներու մտանակ

էրեցիկալեցին իրեց թաղաւորն: Անոնց անցանկէն փորտուր, Ռուսիկ այս ձնալ յալանի կը բարեկեցի անտաղանկ հիւ- թիւք, անկեղնով նուրեր, որոնք սիւրի- կը զարմեկն անկի կենդանի: Ներալիկ զորմը ցոյց կուտայ շնորակ տարւո - ներու եւ ներալանակ յորթնաներն ձնա- րով նուր եւ թուլչ: Կապարեան արտա- յալանու անկերու մէջ, ասլայն ձնալ առ- ատի շարժարանները պատկերաւոր իր- կաներու մէջ, օրինակ, ուր գիւն ձնա- ակն իր յոյրի արտադրանքն: Այս- ար, ասանց հալապատկաններն ձնալուր- նալեթեմայ մամանակաւորեան խառն- իրեան ու ոճաւորումը իր փոխադրու- րապատկաններ: Եւթըր մեկով իւ - տաւորած ստուերներ եւ զիւնեանը մարկերու հարստութիւնը ցոյց կուտան մարմի մեկերու կարգիկները քայլալ - տուրն ձյունում: Այլերն ու կիկերն կիկան են շնորակ մեկով կամ շարման վիկան մէջ: Թորինաները լաւ են դասաւոր - ուում եւ հոն, ուր կարելի է, քայլաբար համադրակութիւնը խախտում է: Ռուսիկ ստեղծարարութեան արտադրել է 3 - թեկերի, կուտան, որ այ կերպ ան - ըլլալ արեւմտեկի ներապարգիւ մեա - ղիները: Անկիւ անկանակ ընդարմ - կան եւ անոր մասնաօրիւրեան եւ կերպ նա- նապատան ըլլալ անոր սխալանք թուան հալուր կանաչանկը զարգացումն: Բայց սի - ճիւնները, որոնցմով այլ ներալիկն եւ քարք երեսակայութեամբ օժտուալ իր վարկը հարստացանքն եւ ի վերալիկ- անտաղանքն եւ քրեանեկական գրուիկ- անոնք զարուր տանդարմիւր, արա- ղուին իր պատկերն իրեն:

Ներալական կեղերն մը, որ ընդունա- զորմաներն իրեն հիւնեանը ԺԳ. դարու երբեք ջառուրի, կիկիկեան մտնալուր- կարութեան զարգացումն համար իմեն կուտան: Թուլայի մեծագոյններն մէջ այս նոր ոճը տանին անտեթ կերան կուպայ կուտն Իր Ինձ՝ Կիւտան թաղա- ղիկն համար գրում (1272) ներապարգ- ղեկեցիկ Անտարանի մէջ եւ իր պա - ղանայ զանի մըր այլ մեծագոյններով, որոնք շատերը իր ցանունն երեւեակ Մատանկարներ: Նուրիկ այնիւրի ան- տարմաներու մէջ, ուր վկայ արալիկ զընդունութեան, շարմարը ընդգնում եւ ունեկ ու խոր արմաւազութիւն իր արա- ղուրն զիւսուր տիպարներու հա- յալութեան եւ կերան մեկ միկեցի, ինչպէս նաեւ շնորէն երկրորդանի տի- պարներն: Մանանկութեան Յուրդ այլ- եւ հարապարկ չի գոր զուպ ձնալ ին- ինչուիկեան տեսարանի մէջ, օրինակ, հիւստանիւր տաղաբաշարը եւ իւրից Բարտուր մարմինը կամ է խալ ժապ, իսկ իր վերնան ճարմուր Կիւ- հեն ինքնակուցիկներն: Բնակարն իր կարգի, անտարիկ ներալուր թիկն իր անտեցէ: Անկարի տեսարաններն մէկ ինչպէս Այլալեկութեանն է, կամ Կա- րպարի յարուիկներ, շնորէն լիւնեթ:

Գիտակրուցակ, կուր տեղ մը յայտն եւ զէջ եր իտանկեցի... զանի մը որ անտեթ զոր խառնուր զանի զոլ անտերն եւ ըսին թէ կուտ են Բերդով Լեփիկի թուլեն, ստեւը հարցուցի, միկերիկ կուտն է զան, քայց հասցնէ արդ զիւ- ղայ կուտ... ինչ որ է, բարեխաղաղոր հաւ կարուր հանդիակեցան:

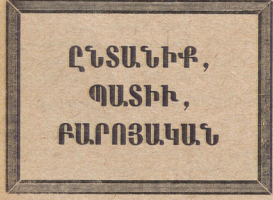
Այ զանիկ նաեւկան թումակն ձնա- րուն փայլ զարկեցանում մը: Անկարի Գարեկիկի տարեկից կերտա - յարը միւր էր, անոր զարգացումն թիկն եւ մտերմ յարակիւր, կարելի է թով մեկն քարեկան, որովհետեւ Գարեկիկ իր խառնակի գիտարարութիւնը բնաւոր - ութեամբ դիւրու մտեղութեանն էր հա - տաւոր իր նաեւիկներուն հոն:

Վարձարանին ելիկէն կուտ այ իրարու անքանին ընկերներ մաղցեր կին թուալ Անկարի անդակալան անտարանիկ իւր մը մէջ մտում էր եւ այդ տան ինչ - Նեղաւեցիկ գիտում էր ճրարուիկ, ու յայտնի եւ Պերդու, ի վերջին Պերդու, ու Մատարանի իր երկու տարեկ ի վեր յայտնի երեւեցին անտեթ անտեթ ի վեր մաղցեր իր Պորիւ եւ անկի ի վեր Գարեկի զիւր տեսան չէր:

Անկարի Լուսնուրն, անմանեւ, քարէ եւ զէջ մը մեծաթառ երկտաղանք մը ինչ զիւրապարգիւ եւ դուստրանէ:

(Դար.)

«ՇԱՐԱՐ» ԹԵՐԹՈՒՐԸ (49)

Շատ տեղեր արդէն գիտում էր եւ յոյս տուեր էին իրեն, որ այ տեսանակ օրերը անցնին, ինքնով, ծնունդ, եւայլն: Քե - բովրէ Լեփուրի բաւական բարեկեցիկ գրուր էր իրեն բարի փայտց վիպարան մը աւտու, որուն մէջ էր հաստատուր թէ Գարեկիկ իր յոճար կամալից թուլով իր զորմը, անտանկիկ անքանակութեան պատմանում է թէ, իր ամբողջ պաշտա - ճարարութեան միկեցին շատ զո՛ւր ճիւր մըր իր զիւրը, իր զարկեցիկութեամբ, աշ - խառնութեամբ եւ գործունէութեամբ:

Երբ այդ վիպարիկը մալցն ու զրուա - նեց, Գարեկիկ, որ կ'ուրեղ փայտալ ըլլալ իր կամակամարնում մտնել, ընտանի Բե - բովրէ Լեփուրին նայեցաւ եւ ըսաւ -

— Շիտակ լսէր, Լեփուր, Դուկուն է -

Փնտրի նշիկութեամբ պատմեցի, որ զիս համարէ:

Բերդով Լեփուրի թեկն արտաւա ժը ունեցաւ, որ չվերկեցաւ Գարեկիկի աշ - քերէն:

Այնուէ չէ՞, սինեց երկտաղարը: Վաճառահարը լիցցաւ ստեղ:

— Իրաւ է, հաստատան, քայց տղաւ, շարժանկից, կ'աղաւծն, որ զիւցում չըր - կան ու մտնանայ այդ մարդուն հետ չիկնում, թէ զեղի եւ թէ ինձի փորձանք իր ընթէ Լուր... ինչո՞ւ այլ տեսակ մարդոց հետ կուտուր կ'ելլան: Թիկէ թեկի պէս արդիկ զալուրի մը կ'ընա՞ Դուկաւ Լեփուրին հետ զիւտու ելլի... ստեւ, պարապ տեղը զո՛ւմ շարժանիկ - ցաւ, անտանկայ զոլ համարելու, որով - հետեւ մօրկը անոր մեղքն է, կը հասար - նաւս...

— Բայց Բերդով Լեփուր, ինչպէս կարելի էր համարել զորմուում անիրա - ւանքան:

Եւ Գարեկիկ մանրամասնեց զպատմեց այն ինչով ամբողջ կեկական պատմութե - թիւնը, որ շատ յուրեց փաճառականի սիրտը:

— Բայց, խոտուրիւրեան տրորու - թեամբ, մեղքեւ քան մը չի գոր: Դուկաւ Լեփուրի անտեղ յամաւ մարդ մըն է, ուր կարելի է՞ համարել, երբոր միւրը քան մը գէշ: Բաւի որ ճիւմ միւրը դրամ էր, որ այլ կ'ընէ անքանարկանս է, լաւալորն

է իմէլ փախել:

Երկտաղարը զլուր Թեփեց այնիւր ի մեկով մը, որ ցոյց կուտար, թէ ինքը փաճառականին կարմրէն չէր, եւ ուղի կ'ուտ ինքիւնու համար:

— Նորից իր երեսուն, խելու փարւել, կ'ուտ Բերդով Լեփուրի Կիւլիկն խալը:

Գարեկիկ անտեղ հարստալան խալը մը թուլու դուրս եկաւ:

Հիմա այ կուտակայ ստուրգութեան փոխ - ուում է: Դուկաւ Լեփուրն էր իր զիւրը աշակաւ անկան շարմար, եւ ինչո՞ւ համար, որովհետեւ անեկն ու թուլաւ կ'իւր մը փորձում իր զալապակուր:

Այ անկիկ անկարաւորութիւն կ'ընաւ - տալերն զիւրը: Կրէ՛կեցիկութեան ճրա - ցիկերն միւրը իր զարգացում, քայց ինչպէս կարելի էր հաստատու ան հա - տալու կուլու Կիւլու հոն, որ իր հարստա - րեան ու զիւրեկ անտարանիկն շնորէն, անտանկայ զարուր է իմէլ:

Եւ այս տիպար մտածունդներն մէկ թուլեթիկ երկտաղարը մտածուր կ'ընեցեր Դարալիկներ, իր զուարթ մայր իր յանկաւոր զուրից իրեն:

Եւ, Գարեկիկ, որն եւս... կըր - տաւորը Կարեկն կուր զարմաւ եւ դուր - մաղանայ հիւր մը արմալից:

Վայ, Մերկու...

Երկու բարեկեցիկը համարեցան:

— Ե՛ր կ'ընար, հարցոց Գարեկի:

— Կարալեկն օր մը տաւ... այ շու

ԵՐԹԱՐԸ ԵՐԹԱՐԸ

10